Anul XIII.—No. 790 | 5 Bani în toată țara 5 | Miercuri, 27 Iunie 1912.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE SI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare o dată pe săptămână, Marțea

Spaima unui Cercopitec în fața obiectivului unui aparat fotografic.—(Vezi pag. 5696)

SPAIMA UNUI CERCOPITEC

— FIGURA DIAVOLULUI —

Un autor, poate maĭ imaginativ de cât exact, a povestit odată istoria uneĭ insulare bretone, care, eşind într'o zi din insula eĭ natală, scoase strigăte de spaimă când ajunse pe continent, pentru că vedea crucea luĭ Dumnezeŭ că se mişcă, şi diavolul îĭ apăru: această cruce mişcătoare era o moară de vânt, şi diavolul o vacă neagră şi cu coarne marĭ.

Fantezia aceşteĭ legende îşĭ găseşte scuza în credulitatea, într'adevăr inocentă, a acestor rase încă primitive, dar dacă insulara noastră ar fi găsit în vre-o menagerie în loc de acea vacă neagră, fiinţa a căreĭ fotografie o dăm în pagina I-a a acestuĭ ziar, spaima eĭ ar fi fost de astădată sinceră şi cu totul reală.

Cu toate acestea această „Satană" nu e de cât o simplă maimuţă şi, orĭ cât de înfricoşetoare ar fi, expresiunea eĭ drăcească provine din pricină că chiar ea este înspăimântată...

Proba se poate face foarte uşor: duceţi-vă în vre-o grădină zoologică, în secţia maimuţelor, căutaţĭ cuşca unuĭ „cercopitec dian" (pentru că aceasta este speţa maimuţeĭ care se vede în ilustraţie) şi căutaţĭ să o alarmaţĭ prin vre-un gest de ameninţare saŭ numaĭ aranjând în faţă-ĭ obiectivul unuĭ aparat fotografic...

Rezultatul nu va întârzia să se vadă. O să observaţĭ cum i se deschid fălcile, cum i se încruntă sprincenele, cum ochiĭ îĭ svârlă flacărĭ şi... n'o să auziţĭ niciĭ un strigăt, expresiunea fricei supreme!

Experienţa de altfel s'ar putea face şi cu alţĭ reprezentanţĭ aĭ familieĭ maimuţelor... Dar e foarte sigur că numaĭ neamul acesta de maimuţe, cu masca lor neagră, şi barba albă va oferi asemănarea cea maĭ exectă cu un Mefistofel.

Din punctul acesta de vedere al analogieĭ cu duhul răuluĭ, chiar savanţiĭ aŭ fost atinşĭ, fapt care i-a îndemant să dea acestuĭ fel de maimuţe numele de „Satana".

Şi dacă nişte savanţĭ fac comparaţiĭ într'o inofensivă maimuţă şi Dracu, n'avem dreptate dacă bănuim că un om simplu ar putea să moară de frică în faţa aceşteĭ figurĭ drăceştĭ?

C. Arg.

NOTE DE CALATORIE

VENEŢIA

In ziua de 19 Aprilie părăsesc Florenţa, luând drumul spre frumoasa Veneţie, vizitată de atâta lume pentru încântătoarele eĭ priveliştĭ.

După o noapte de nesomn, fiind nerăbdător să ajung cât maĭ curând, iată că în zorii zileĭ zăresc vechea cetate a Dogilor.

Te simţĭ ca transportat într'o lume de visurĭ, atât e de frumos efectul ce-l are Veneţia în răsăritul soareluĭ. In fondul albastru al măreĭ şi al ceruluĭ ese în relief oraşul polichrom ca un mozaic. Razele soareluĭ în reflexul lor pe acoperişurile caselor, măresc splendoarea acestuĭ spectacol ce-ĭ aĭ înaintea ochilor Rămâĭ mut în faţa acestor priveliştĭ, care-ţĭ dau rare emoţiunĭ de plăcere, făcându-te să uiţĭ de toate, să crezĭ că vezĭ ceva din acea lume imaginară ce aĭ putut-o întrezări în visurile tale.

Un şuer prelung mă deşteaptă din această dulce reverie. Trenul trece pe podul ce leagă continentul cu insulele Veneţieĭ.

In răcoarea înviorătoare a dimineţeĭ cete de pescarĭ mânuesc lopeţile bărcilor lor lungĭ şi strâmte, care-ĭ duc către locurĭ unde pot să pescuiască maĭ cu folos.

Sosiţĭ, fiecare se îndreaptă către debarcader, pentru a se urca în vaporaşul care duce prin Marele Canal spre centru. De-a stânga şi de-a dreapta se înşiră multele palate în stil maur şi baroc, a căror scărĭ de marmoră dau până'n apa măreĭ. Involuntar, mă gândesc la serenadele, iubirile nefericite şi la multele drame ce s'aŭ petrecut în timpul domnieĭ Dogilor.

Scobor. Pentru a o lua spre Piaţa San-Marco, trecĭ prin nenumărate străzĭ strâmte şi pe punţile canalelor, carĭ brăzdează întreaga Veneţie.

Acest fapt îmĭ deşteaptă amintirĭ din copilărie, când am auzit pentru întâia dată de acest oraş; cum mi-l închipuiam în mintea mea de copil: case multe aşezate în mijloc pe un pod de lemn, iar nu aşa cum e, clădit pe maĭ multe insule de granit, edificiile întărite cu beton armat, atât de solid construite, cu străzĭ, canale şi punţĭ numeroase, dând posibilitate în acest mod de a te plimba în bună voe prin oraş, cu ajutorul numaĭ a celor două mijloace de transport, pe jos sau cu gondola.

In Veneţia nu-ţĭ poţĭ permite luxul să facĭ o plimbare prin oraş cu automobilul, aşa că un bucureştean din aceĭ obişnuiţĭ a se plimba cât maĭ mult cu acest soiŭ de vehicule, mergând acolo poate că ar avea numaĭ acest singur regret, dar făcând seara o cursă cu gondola, cu siguranţă că regretul s'ar transforma într'o dorinţă, ca venind în Bucureştĭ să nu fie lipsit de această delicioasă plăcere.

Pe la 9 ies în piaţa San-Marco. Din frumos în maĭ frumos. Eşind din gang ochiĭ se aţintesc în fund spre insula S. Georgio, care e despărţită de Veneţia printr'un canal mare. Priveşte în stânga şi veĭ vedea biserica S. Marco, cu marile eĭ turle colorate în cele maĭ dulcĭ nuanţe, alăturea de Palatul Ducal, două edificiĭ lucrate cu atâta artă şi eleganţă arhitectonică; în dreapta al doilea pătrat maĭ mare pe laturile căruia sunt magazine de bijuteriĭ şi sticlăriĭ veneţiene, librăriĭ, cofetăriĭ. La întretăierea primuluĭ cu al doilea pătrat se înalţă vestita „Campanilla", care pe atuncĭ era în reparaţie.

Un murmur de „gluu"-„gluu", urmat de un fâlfâit de aripĭ, îmĭ atrage atenţia în spre al doilea pătrat. Sunt porumbeiĭ Veneţieĭ, tradiţionaliĭ porumbeĭ, drăgălaşiĭ porumbeĭ din piaţa San-Marco. Mă apropiĭ cu o bucurie de copil, care primeşte un cadoŭ de Anul noŭ, de aceste micuţe fiinţe aşa de blânde, carĭ nu sunt sperioase la apropierea omuluĭ, din contră trec de colo colo aşteptând să vadă de le daĭ boabe de porumb; apoĭ aleargă în stol împrejurul celor ce voesc să le hrănească. Mă îndrept spre negustorul care-şĭ câştigă existenţa zilnică numaĭ din vânzarea de coşuleţe de porumb pentru un „sold" unul, împins de dorinţa de a avea posibilitatea să admir şi maĭ mult drăgălăşenia şi frumuseţea lor. Arunc boabele pe jos. Atât aŭ aşteptat, pentru ca să alerge din toate părţile la mine. Uniĭ maĭ îndăzneţĭ mi se aşează chiar pe braţ, ca să ia din palmă.

Las drăgălaşiĭ porumbeĭ şi intru în biserica S.-Marco, unde abaţiĭ sunt în rugăciune. Câtă măreţie şi bogăţie în acest sanctuar: candelabre marĭ, picturĭ şi sculpturĭ din timpul Renaştereĭ care-ţĭ daŭ prilejul să admirĭ arta cu care sunt executate.

Pe la 10 sunt în pătratul palatuluĭ Ducal. Acest palat este o adevărată comoară a Veneţieĭ, atât prin lucrurile de valoare ce conţine, cât şi prin felul arhitectonic cum e lucrat. Aci veĭ vedea toate modelurĭ de artă în stilurile: grec, roman, maur şi baroc.

Urcĭ „Scara gigantică" pentru a pătrunde în sălile în care veĭ găsi originalele pictorilor din şcoala venetiană. Aicĭ veĭ găsi pe Paolo Veronese, pe Tiziano, pe Tintoretto, pe ambiĭ Palma, Vechio şi Giovine.

Intri în „Coloquie", sala unde se primeaŭ audienţele. Iată tronul ducal, iar de jur împrejur cele 12 scaune ale înţelepţilor Veneţieĭ şi 6 ale Consilierilor. Frescurile de deasupra tronuluĭ şi de pe plafond executat de Veronese şi picturile de Tintoreto daŭ o impozantă înfăţişare aceşteĭ sălĭ de recepţiune, care uimea pe ambasadoriĭ streinĭ veniţĭ în misiune.

Trecĭ maĭ departe prin „Senato" unde remarcĭ pe „Il Salvatore" al luĭ Palma Giovine, în sala „Consiliuluĭ celor 10", la care se adăoga Dogele şi ceĭ 6 consilierĭ aĭ săĭ, carĭ aveaŭ de judecat chestiunĭ de ordin penal şi în special pe falsificatoriĭ de monede precum aveaŭ în grija lor şi buna conservare a monumentelor de artă.

In sala „Mareluĭ consiliŭ" veĭ găsi „Paradisul" luĭ Tintoretto, unul din cele maĭ marĭ tablourĭ din lume, care conţine aproape 1000 de figurĭ.

Sala „Scrutinuluĭ" îmĭ dă prilejul să văd „Judecata din urmă" a luĭ Palma Giovine şi în acest mod să pot face o comparaţie între acest fresc şi acela al luĭ Michelangelo din capela Sixtină din Roma, atât de superior prin modul de tratare al compoziţiuniĭ şi al tehniceĭ, ceea ce nu se prea vede la acesta, care însă câştigă prin colorit.

Ridic ochiĭ în sus şi observ de jur împrejurul săleĭ portretele frescurĭ ale tuturor Dogilor pe carĭ i-a avut Veneţia. Privirea mea e isbită de un loc gol unde stă scris:

„Hic est locus Marini Falieri Decapitati pro criminibus".
(1354—1355).

Istoria consideră pe acesta ca cel omorât din cauza ideilor luĭ prea de-

mocratice, căcĭ voia să răstoarne oligarhia atotputernică; fiind denunţat i se tae capul, care cade tot pe aceeaşĭ „Ponte dei Sospiri“ ca şi a tuturor condamnaţilor de rând. Dacă Veneţia a fost nedreaptă vr'odată maĭ mult ca orĭ-când, a fost cu acest Marino Falieri.

M'am scoborât jos spre a-mĭ face idee de carcerele palatuluĭ, unde s'aŭ petrecut atâtea crime îngrozitoare. Cu cât desgust şi oroare priveştĭ micile chiliute fără lumină, mucegăite şi umede! Se aude chiar susurul apeĭ, şi gândul te duce la aceĭ nenorocıţĭ condamnaţĭ, carĭ, până să li se tae capul, eraŭ morţĭ pe jumătate în aceste beciurĭ îngrozitoare.

Un adânc simţimânt de revoltă şi desgust te cuprinde când îţĭ daĭ seama că în subteranele întunecoase ale unuĭ palat atât de strălucit se petreceaŭ cruzimĭ îngrozitoare.

Eşind din palatul Ducal mă întâlnesc cu un compatriot. Cât de adânc mişcat te simţĭ la întrevederĭ de acestea fericite, şi cât de dulce şi armonioasă ţi se pare limba patrieĭ tale pe tărâmurĭ depărtate; e o vibrare armonică care-ţĭ stârneşte o adâncă emoţie de bucurie.

După masă profit de timpul favorabil pentru a vedea insula Lido, renumita staţiune balneară. Plec la 4 cu vaporul, care mă duce în 15 minute.

De şi e tramvaĭ care merge până în plajă, prefer să o iaŭ apostoleşte, una nu e prea mare depărtarea şi al doilea vezĭ lucrurile maĭ pe îndelete şi poţĭ admira maĭ mult timp frumuseţile ce te impresionează maĭ tare.

Treĭ alee cu arborĭ mediteranienĭ se înşiră drept, până în plajă, iar de o parte şi de alta numeroase vile, care de care maĭ frumose.

Plătesc 20 centessime pentru intrare. Pe sala lungă până în restaurant sunt negustorĭ cu obiecte de fantezie, coliere de coral, mozaicurĭ şi tot soiul de mărunţişurĭ veneţiene.

In bufet e multă lume, de naţionalităţĭ diferite, venită pentru sezonul de băĭ, saŭ pentru plimbare. Icĭ vezĭ pe englezul flegmaticĭ, colo pe francezii eleganţĭ, totd'auna „à la dernière mode“, dincolo pe germanii greoĭ, carĭ cu toţiĭ sunt transportaţĭ de muzica din sală.

Es pe platformă. O adiere uşoară de zefir îmĭ mângâe obrazul producându-mĭ o foarte plăcută senzaţie. Privesc valurile măreĭ, carĭ vin în cute-cute, spre a se sfărâma jos de zgomotul apeĭ în vârtej. In fund nu se poate distinge orizontul, atât de mult se aseamănă cu loarea ceruluĭ albastru şi senin cu aceea a măreĭ.

După două ore de veselă hoinăreală, mă reintorc în Veneţia.

Mi-am împlinit şi ultima dorinţă ce o maĭ aveam ca odată cu venirea sereĭ, să mă plimb cu gondola pe canalul din faţa pieţeĭ S.-Marco. Luminĭ de toate nuanţele: roşiĭ, galbene, albastre, violete, sunt înşirate de-alungul ţărmuluĭ până în depărtare. Cerul senin şi aerul liniştit sunt în perfectă armonie cu starea mea sufletească. Am închis ochiĭ şi am continuat să plutesc.

De la o mică depărtare se porneşte o serenadă din mandolină, executată cu acea renumită măestie veneţiană. Cântecul se auzea din ce în ce maĭ slab, depărtându-se până se perdu, în acele momente visam iubirile din timpul Dogilor cu serenadele ce le făceaŭ tinerii în gondole prin faţa palatelor cu frumoase signorine cântând ore întregĭ. Nu m'am deşteptat din acea beţie de fericire de cât ajungând la ţărm; se împlinise ora de angajarea gondoleĭ.

Am coborât cu regretul că prea repede trecuse timpul; m'am resemnat însă trebuind să mă duc la culcare, a doua zi plecam spre patria-mĭ pe care o părăsisem de douăzecĭ de zile.

Alexandru G. Manoliu

Vechea Scoţie maĭ trăeşte

—

O sărbătoare naţională în Highland

Puţine naţionailtăţĭ în Europa aŭ rămas credincioase vechilor obiceiurĭ ca scoţienii. Natural, oraşele importante au fost luate de curentul cosmopolismuluĭ; dar îndată ce călătorul se depărtează de marile centre, se află în mijlocul uneĭ Scoţiĭ care pare eşită din anume romane de ale nemuritoruluĭ Walter Scott!

Impresia e şi maĭ vie când aĭ norocul să asiştĭ la o manifestaţie publică.

maĭ puternice clanurĭ ale Highlandezilor.

Serbările aŭ durat cincĭ-spre-zece zile.

Ziua cea maĭ caracteristică fu aceea când *chieftain-ul* trecu în revistă pe toţĭ oamenii săĭ.

Preparativele fură cu totul penibile pentru tinerĭ carĭ n'avuseseră până atuncĭ ocazia să înveţe chipul clasic şi corect de a purta pitorescul costum naţional.

Pe rând, „bătrânii“ îĭ inspectaŭ şi numaĭ după ce treceau pe sub ochiĭ acestor judecătorĭ eraŭ autorizaţĭ să-şĭ ia locul lor după ragurĭ în vasta curte a vechiuluĭ castel.

Defilarea fanfareĭ corniştilor

Existenţa clanurilor saŭ a triburilor s'a prelungit până în zilele noastre în Scoţia şi membriĭ fie-căruĭ trib bărbaţĭ saŭ femeĭ, se recunosc între eĭ, în zilele de sărbătoare, prin culoarea vestmintelor lor.

In capul fie-căruĭ trib se află o familie quasi-regală în care *clansmen*-iĭ sunt legaţĭ prin jurăminte de fidelitate şi ascultare.

In urmă vine *cheftain*-ul care protejează într'adevăr patriarhal pe toţĭ administraţiĭ săĭ.

Asemenea sărbătorĭ aŭ fost organizate de curând de către unul din cele

Apărură apoĭ *pipers*, vechiĭ corniştĭ aĭ regimentelor scoţiene, carĭ îşĭ puseseră cu mândrie pe piept, sub formă de medaliĭ cu panglicĭ multicolore, glorioasele amintirĭ ale campaniilor din cele patru colţurĭ ale lumeĭ.

Dar ceea ce e maĭ interesant este forţa morală a clanuluĭ care suprimă la serbărĭ toate distanţele.

Aşa, la aceste serbărĭ participă oamenĭ de toate vârstele şi din toate clasele sociale, bancherĭ, negustorĭ, ofiţerĭ etc.

Arg.

SAUSSURE

Vânătoarea de capre negre în Alpĭ

Vânătorul de capre negre pleacă de obiceiŭ noaptea, pentru ca să se găsească în revărsatul zileĭ în păşunele cele maĭ ridicate, unde capra neagră vine să pască înaintea turmelor. Cum a descoperit locul unde speră să le găsească, face cercetare cu luneta sa. Dacă nu le vede, atuncĭ înaintează şi se ridică totdeauna maĭ sus; însă dacă le vede,

caută să se ridice maĭ sus decât ele și să se apropie de-a lungul vr'unuĭ șant sau să se strecoare pe după vre-o colină sau stâncă. Ajuns la locul de unde poate să le distingă coarnele—acesta e mijlocul de a judeca distanța,—vânătorul își sprijină pușca pe o stâncă, potrivește lovitura cu sânge rece și rare orĭ greșește.

Dacă a omorât capra neagră, el aleargă la pradă și, spre a se asigura de ea, îĭ tae încheeturile genunchilor, apoĭ își socotește drumul care îĭ maĭ rămâne de făcut pentru a-șĭ găsi satul. Dacă drumul e foarte greu, jupoae capra și nu-ĭ ia decât pielea: însă dacă drumul e oare-cum practicabil, își încarcă prada pe umerĭ și o duce acasă, adesea trecând prăpăstiĭ și marĭ distanțe. Se hrănește cu familia sa din carnea capreĭ, care este foarte bună, maĭ cu seamă când animalul e tânăr, și-ĭ usucă pielea pentru ca s'o vândă.

Insă dacă—acesta e cazul cel maĭ des—agilul animal zărește venind vânătorul, atuncĭ fuge cu mare iuțeală pe ghețarĭ, pe zăpadă si pe stâncile cele maĭ periculoase. Maĭ cu seamă e greŭ să te apropiĭ de ele când sunt strânse maĭ multe la un loc.

Atuncĭ una din ele, în timp ce celelalte pasc, face de santinelă pe locul cel maĭ ridicat al stânceĭ care domină toate colinele cu pășunile lor: de cum această sentinelă a zărit un lucru de teamă, ea scoate un fel de fluerat, la auzul căruia toate celelalte capre aleagă acolo pentru ca să judece prin ele înseșĭ natura obiectuluĭ de teamă, și atuncĭ, dacă văd că acesta este un animal sălbatec sau un vânător, cea maĭ experimentată se pune în capul lor și fug toate în șir în locurile cele maĭ inaccesibile.

De aci încep oboselile vânătoruluĭ; căcĭ atuncĭ, dus de pasiunea sa, nu maĭ cunoaște pericol; trece zăpezĭ, fără să se gândească la prăpăstiile în carĭ ar putea să cadă; o ia pe drumurile cele maĭ primejdioase, sue, sare din stâncă în stâncă, fără să știe cum o să maĭ revie. Adese orĭ noaptea îl oprește tocmaĭ în mijlocul urmărireĭ sale; nu la piciorul unuĭ arbore, ca pe vânătorul de la câmpie, nicĭ într'o peșteră tapisată cu verdeață, însă la piciorul uneĭ stâncĭ, adesea chiar pe sfărâmăturile eĭ, unde nu se găsește nicĭ un fel de adăpost. Acolo, singur, fără foc, fără lumină, scoate din traista sa puțină brânză și o bucată de pâine de ovăz, care face hrana sa de obiceiŭ; pâine așa de uscată, încât este obligat să o sfărâme între două pietre sau cu ajutorul casmaleĭ pe care o duce cu el pentru a tăia scărĭ în ghiață; își face trist frugalul săŭ prânz, pune o piatră sub cap și adoarme visând poate drumul pe care l'aŭ luat caprele pe carĭ le urmărește.

Insă în curând, deșteptat de răcoarea dimineței, se scoală rebegit de frig, bea puțină țuică, își ia traista pe umerĭ și merge să caute nouĭ aventurĭ.

Trad. de **Wettor C. Lg.**

Animalele sălbatice în călătorie

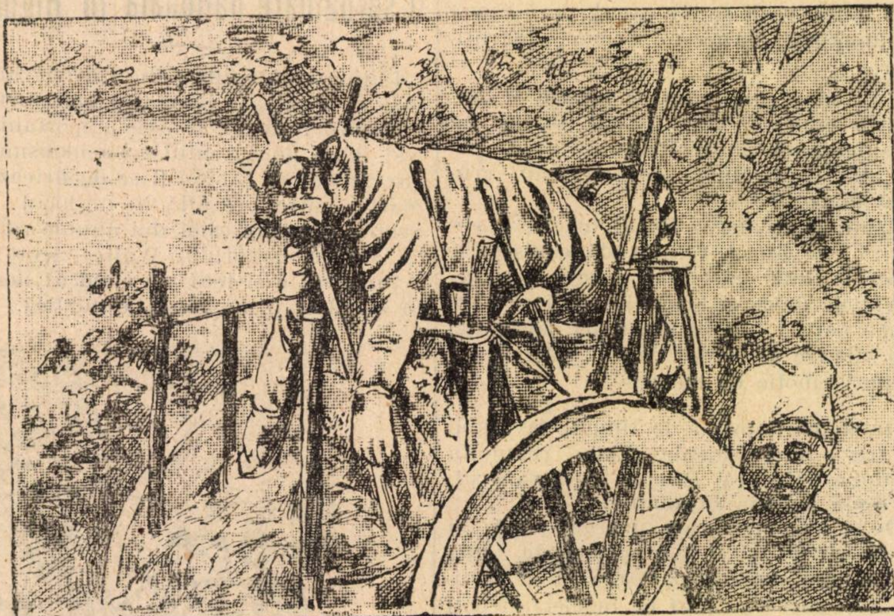
—·—

Intreținerea uneĭ grădinĭ zoologice ca aceea din Londra, Anvers, Buenos-Ayres. costă foarte mult. In grădina zoologică din Paris nașterea unuĭ animal sălbatic e un eveniment foarte rar; în Londra însă nașterile sunt foarte dese: se nasc urșĭ, leoparzĭ, cămile, în fața cărora defilează o mulțime de curioșĭ. Resursele grădineĭ zoologice din Londra permit să se aducă din locul lor original animale splendide. Transportul lor costă foarte scump.

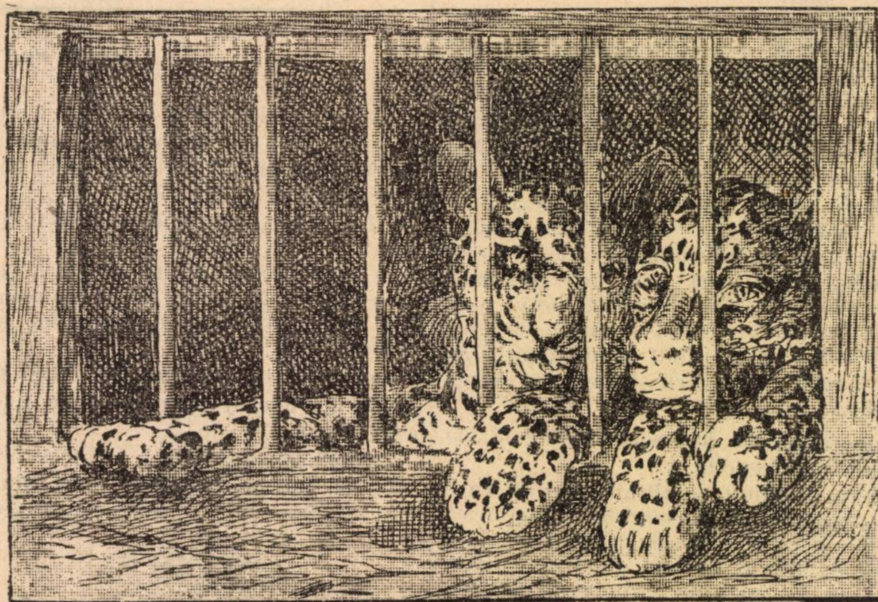
De curând aŭ fost transportate la Londra pe un vapor vre-o 200 de animale de toate rasele: pantere, girafe, struțĭ, zebre, antilope și leĭ, fără a maĭ număra o mulțime de păsărĭ multicolore, din carĭ treĭ sferturĭ mor de obiceiŭ pe drum.

Iși poate închipui orĭ-cine ce curiositate a stârnit în mulțime debarcarea cușcilor pe cheiurile Londreĭ.

De cățĭ-va anĭ grădina zoologică din Buenos-Ayres se mândrește că

Scos de curând dintr'o cursă, tigrul este transportat într'un sat hindus

Două magnificĭ leoparzĭ aduşĭ la grădina zoologică din Londra

posedă singura «guenon antropoidă» care a trăit așa de mult timp în America de sud. Această urâtă și tristă, dar ilustră personalitate a costat 5000 lei. Inaintea eĭ cincĭ saŭ șease gorile tot așa de costisitoare aŭ murit după un an, unele de nostalgie, altele de tuberculosă.

Popoarele din Orient nu posedă grădinĭ zoologice, dar sunt oamenĭ carĭ se ocupă cu negoțul de arătătorĭ de animale sălbatice. Pe o căruță solidă sunt așezate cuscĭ cu animale sălbatice, ca rinocerĭ saŭ tigri și această căruță e dusă din oraș în oraș.

Aceștĭ negustorĭ cumpără animalele de la hindușĭ carĭ iĭ prind și ĭĭ aduc în sat legațĭ solid. Animalele, pe jumătate strivite, se îmbolnăvesc, dar multe îșĭ revin.

Vânătoriĭ hindușĭ vând animalele sălbatice și la comercianțĭ englezĭ, carĭ le duc la Hamburg, marele târg de animale sălbatice.

Vetor.

PETER ROSSEGER

Prima mea călătorie cu trenul

Unchiul meŭ, cârpaciul Ioachim, era un om care credea în toate numaĭ în ceea ce era natural, nu. Ce putea înțelege era proveniență dumnezeiască, iar ce nu putea înțelege era vrăjitorie. In fiecare an se ducea în pelerinaj la biserica Maria-Schutz, unde căuta mângâere împotriva ispiteĭ diavoluluĭ. Anul ăsta fiind maĭ mare, voi să mă ia și pe mine. „Din parte-mĭ, ziseĭ, mă pot duce, și cu ucazia asta putem vedea și tunelul ce l'aŭ construit pe Semmering, și pe unde trece trenul". „Ba să ne ferească sfântul să venim în apropierea drăcieĭ, strigă unchiul. Dar pornirăm la drum. Am ocolit foarte mult pentru a nu veni în apropierea văeĭ, în care după spusele oamenilor „comedia" mergea în sus și în jos. Când în fine ajunserăm pe piscul munteluĭ, am șezut ca să ne odihnim Deodată văzurăm însă în vale două liniĭ lungĭ ce nu se maĭ isprăveaŭ și pe deasupra se târa un „ce" negru și maĭ sus un nor de fum. „Dumnezeule", strigă unchiul, ce-o maĭ fi și asta! Viermele trage tabac ?

Săĭ, băete! îmĭ spuse mie, și fugirăm în partea opusă a munteluĭ, în jos Spre seară ajunserăm în vale, dar orĭ că unchiul nu știa drumul orĭ îl împinsese aghiuță, căcĭ în loc să fim în Maria-Schutz, ne aflam înaintea uneĭ găurĭ marĭ în munte. Unchiul se opri pe loc și mormăi : „Asta trebue să fie cale de modă nouă Dar nu cred nicĭ în ruptul capuluĭ că intră înăuntru". Inaintea tuneluluĭ cu 50 de metri era o casă. Inaintea caseĭ era o prăjină de fer de care atârnaŭ două bile roșiĭ. Deodată auzirăm un zgomot la bile și una din ele se ridică în sus ca luată de alte alea. Ne speriarăm foarte mult, de nu ne puturàm urni din loc. „Unchiule, ziseĭ încet, auzĭ mata o uruitură în pământ ? „Da sigur" zise el „tună, saŭ este un cutremur", și începu să scâncească. Pe calea ferată venea ceva negru, ce se apropia cu răsuflărĭ greoae și scotea pe un coș mare un fum negru și des și de pe urmă vine...

„Sfinte Christoase, dar de drăcie atârnă case întregĭ. Ajută-le Doamne, că se duc în gaură, maĭ strigă unchiul, când văzu că trenul dispăru în tunel. Unchiul îșĭ șterse sudoarea și sta cu privirea ațințită în tunel. „Il văzușĭ ?" întrebaĭ eŭ. Atuncĭ nu poate să fie vrajă.

Ne duserăm maĭ departe pe munte în sus pe altă cărare și văzurăm de pe un pod mare — trenul nostru.

Târziŭ am ajuns la cârciuma de pe Semmering. Cârciumarul ne pofti la masă. „Mie mi-e foame", zise unchiul; oameniĭ deșteptțĭ nu mănâncă mult, ziseĭ, și eŭ am devenit azĭ ceva maĭ deștept". Și ca să împăcăm pe cârciumar care se supărase la auzul acestor cuvinte, luarăm de 5 heler pâine și de 5 brânză și după mâncare ne duserăm să ne culcăm în pod pe fân.

Ațipisem când aud pe unchiul :

— Dormĭ, băete ?

— Nu, răspunseĭ.

— „Nu'mĭ dă pace", urmă el; o să fie răŭ, băete.

— Pentru ce unchiule, îl întrebaĭ.

— Eĭ, mâine la biserică o să fie bine", se liniști el singur.

— Te doare ceva, unchiule ?

— E o prostie ! Ce crezĭ, suntem atât de aproape ! De ce n'am încerca și noĭ ? Ce poate să ni se întâmple, urmă el; dacă o fac ceĭlalțĭ , de ce n'am face-o și noĭ ?

„Vorbește în somn gândiĭ eŭ și ascultaĭ maĭ departe.

„Să vezĭ tu, urmă el, cum o să se mire acasă când or afla că am mers cu trenu".

Acum îl înțeleseĭ și-mĭ spuseĭ și eŭ cuvântul; îl aprobaĭ.

— „Dar e păcat" mormăi el. In fine mâine o să fie bine, și acum să dormim în numele Tatăluĭ și al Fiuluĭ și al sfântuluĭ Duh Amin !

A doua zi ne duserăm la biserică și unchiul se spovedi și primi sf. cuminecătură. Luasem drumul caseĭ când de odată unchiul se întoarse și pornirăm

IN BORNEO

Cum pescuesc Bajausiĭ

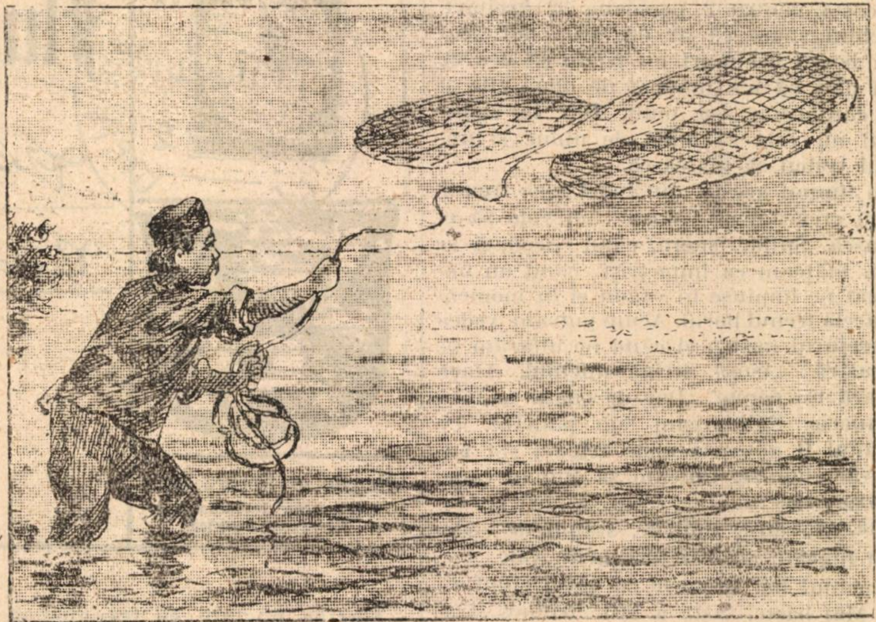
Vorbind de Borneo nu se poate să nu vorbeștĭ de populația eĭ, Orang-Bajarușiĭ, pirațĭ saŭ pescarĭ.

Aceștia nu trăesc de cât pe apă, s'ar putea zice în apă. Principalul lor sat este Tetabuan care se compune dintr'o singură stradă în care casele sunt aliniate de fie-care parte a canaluluĭ.

Aceste case sunt clădite pe canal chiar; fiecare are locul săŭ de debarcare ce comunică cu debarcaderul caseĭ vecine. Spre a merge de la o cosă la alta un Bajau trebeu să ia o barcă. Dar în general Bajau-sul nu vine acasă. Unica luĭ locuință este barca. Aci eĭ locuesc împreună cu femeile și copiiĭ lor, ba chiar cu femeile și odraslele fiilor lor.

Bărcile lor nu sunt izolate, ci strânse la un loc, formând ca o flotă foarte numeroasă.

Bajau-șiĭ sunt foarte bunĭ pescarĭ. Eĭ se servesc la pescuit, cu o îndemânare uimitoare, de *rambat*, un fel de plasă care se află la capătul uneĭ frânghiĭ lungĭ, se deschide în aer, se lasă pe apă și cade în mijlocul unuĭ banc de peștĭ carĭ intră ca într'un sac în ea.

Pescar Bajau

Tot în chipul acesta pescuește Bajau-sul stridiile de perle saŭ broaștele marine ale căror ouă le vinde.

Ilustrația ce publicăm reprezintă pe un Bajau din Borneo aruncând *rambat-ul* asupra unuĭ grup de peștĭ.

Sereno

spre gara Semmeringuluï unde ajunserăm în curând. Aicï văzurăm şi tunelul pe partea cealaltă. Un tren din Viena trebuia să sosească. Unchiul se tocmi cu şeful de gară, că ar da vre-o 20 de kreiţarï, dar cum termină tunelul, să se dea jos.

„Tocmaï după tunel trenul nu se poate opri, răspunse şeful de gară. „Dar dacă vrem să ne dăm jos? întrebă Ioachim? „Trebue să mergeţï până la Spittel; asta costă pentru 2 persoane 32 kreiţarï. Unchiul spuse că ar da ceva, dar cât daŭ boeriï ceï marï nu poate să dea el, maï ales că n'a mâncat de două zile şi nu cântăreşte aşa mult. Dar în zadar şeful nu voia să audă de nimic şi unchiul trebui să plătească.

In timpul acesta, din tunel eşea trenul şi eŭ credeam că colosul nu voia să oprească. Sufla, şuera, când deodată se opri. Stăteam ca împietriţï când un impiegat ne împinse în vagon şi în momentul acela trenul porni. Acum puteam vedea împrejurul nostru şi când ne uitarăm pe fereastră: „Isuse, strigă unchiul. Afară zboară un perete". Dar de odată se făcu întuneric. Călătoream sub pământ. Pe unchiul îl apucase nişte frigurï şi-l auziï văetându-se. Puteam să fim în tunel de vre-o zece minute, când se făcu iar lumină, şi afară, zidurile, stâlpiï de telegraf fugeaŭ; noï călătoream în vale.

Unchiul mă împinse cu cotul şi-mï zise: Măï băete, asta a fost frumos şi acum a început să-mï placă. Şi aci este gara de la Spittel şi noï n'am stat maï mult de un sfert de ceas. N'am şezut destul pentru baniï noştri. Pe urmă merserăm încă vre-o jumătate de ceas şi ajunserăm în Mürzzuschlag. Trenul se opri şi o şterserăm iute pe uşă afară. Controlorul luă biletele şi ne interzise eşirea:

„Eï, domnule, biletele astea sunt valabile până la Spittel. Acum trebue să plătiţï amendă şi pentru două persoane costă dublu: face tocmaï un gulden şi 6 kreiţarï".

Unchiul se uită la mine, eŭ la el. „Băete, tu aï ceva parale la tine? întrebă el.

„Eŭ n'am parale la mine" răspunseï şi începuï să plâng. Furăm împinşï într'o cancelarie, şi acolo trebuirăm să întoarcem buzunarele, în care nu se găsi de cât o batistă cât o faţă de masă, o coajă de pâine, o lulea scurtă, o cremene şi în sfârşit punga cu banï a unchiuluï în care nu se găsi de cât o cruciuliţă de aramă, pe care o purta totdeauna la el cu credinţa că nicï odată baniï nu i se vor isprăvi. Ni se lue de maï multe orï interogatoriul dar în sfârşit ni se dete drumul şi trebuirăm să ne întoarcem acasă prin noaptea neagră.

Trad. de **I. Cohn**

TIMBRELE DIN LUME

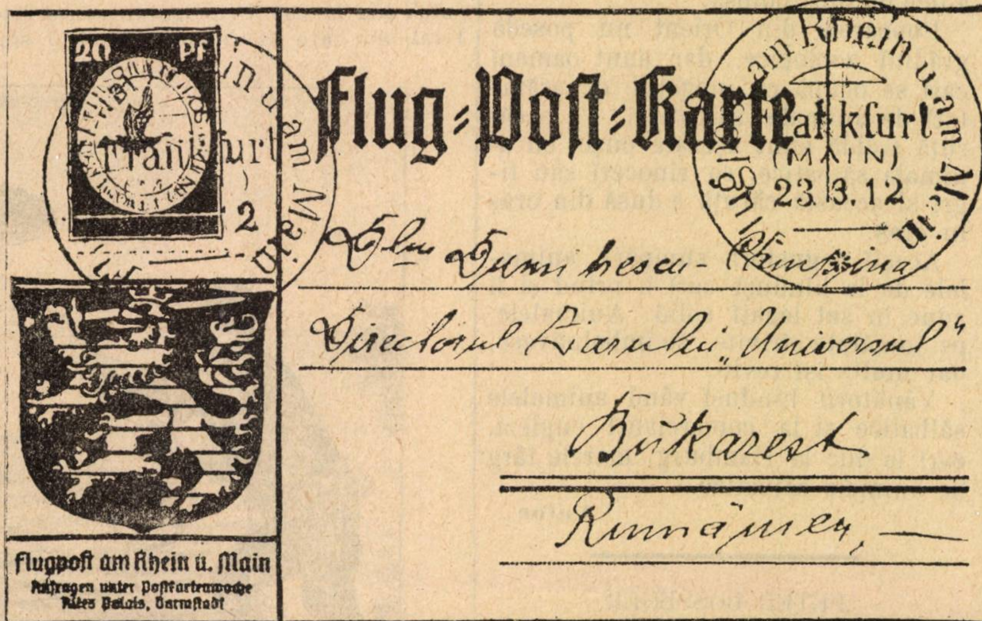
Noutăţï filatelice

Germania. (Aviaţia în servicul poştei). — Relativ la cliseul publicat de «Universul» la 22 c., pe care îl reproducem şi aci, revenim cu următoarele amănunte:

La 10 Iunie a. c. fiind ziua cărţii lor poştale, s'a inaugurat un serviciŭ postal, deservit în parte de baloane.

Iată ce scrie în această privinţă «Deutsche Briefmarken-Zeitung»:

«După o comunicare a şantieruluï de dirijabile din Friedrichshafen, toate dirijabilele «Delag» vor fi prevăzute cu biurourï de poştă. Supravegheto-

Cartea poştală se franchează cu o marcă specială şi una ordinară. Apoï ea este obliterată cu o stampilă specială, care poartă inscripţia: «Poşta aeriană a Rinuluï şi Mainuluï», precum şi numele dirijabiluluï.

rul uneï staţiunï «Delag» va fi numit agent poştal».

Toate biurourile poştale aeriene vor depinde de direcţia poştelor din Frankfurt pe Main.

Al. Sotec.

ALFRED DEBERLE

Povestea duioasă a uneï maimuţe

I

Insulele Capuluï Verde, descoperite în 1450 de genovezul Antonio Noli, au aparţinut totdeauna Portugalieï. Aceste insule servesc ca punct de popas corăbiilor, carï trec dincolo de capul Buniï-Speranţe. Drept locuitorï aŭ un mic număr de europenï şi de negri: liberi sau sclavi. Santiago, cea maï importantă dintre insule, are capitala la Villa-da-Praya, reşedinţa guvernatoruluï general. Aerul e prea cald şi nesănătos; câteodată trec 3 sau chiar 4 anï fără ca o singură picătură de ploaie să împrospăteze aerul. Climatul d'aci nu convine străinilor şi maï cu seamă portughezilor. In anotimpul uscat, care ţine din Răpciune până în Cuptor, pământul arde, astfel că devine imposibil să rămâï în locuri expuse soareluï. Pământul vulcanic în cea maï mare parte e acoperit de verdeaţă, în unele locuri.

Dealungul coastelor şi văilor, unde roua şi vegetaţia întreţin umezeala, cocotieriï, palmieriï, tamariniï şi alţï arbori cresc cu putere. Portocaliï şi lămâiï înveselesc vederea cu fructele lor din belşug, care sunt de o mărime remarcabilă. Şi viţa, totdeauna împodobită cu darurï de la natură, dă în fiecare an două recolte. Goqavele 1), smochinele, pataţiï 2), zemoşiï şi harbuziï se oferă singurï călătoruluï; indigotierul 3), şi bumbacul cresc fără nicï o îngrijire; trestia de zahăr, bogată în materia sa dulce, formează câmpiï întinse, lângă carï se întând lanurile de ovăz şi de meiŭ.

Prin împrejurimele oraşuluï Villa-da-Praya, într'o locuinţă clădită de europenï, locuia o tânără, îmbrăcată în negru, care în fiecare dimineaţă, la aceiaşi oră, dealungul uneï potecuţe traversează tufişurile, pline cu arome necunoscute pe tărâmurile noastre; apoï cu paşi înceţï se afundă în pădurea vecină, unde vine să-şï piardă lungile-ï visări. Câteodată, când puterile îï permit, se urcă pe o stâncă, care lasă în râu o bogată manta de vegetaţie şi eá se ascunde timp de maï multe ore să privească d'acolo valurile ce vin încet să se spargă de ţărm.

Această tânără fată este seniora Margarita, văduvă de 2 anï, fosta soţie a unuï funcţionar portughez, care din Lisabona a adus-o la Santiago. Rămasă singură şi fără ajutor în această ţară

1) Fructul arboruluï: goyavier.
2) Varietăţï de cartofï.
3) Pom ce produce indigo.

depărtată așteaptă cu o nerăbdare *uimitoare* momentul, în care să poată părăsi acest pământ, care pentru ea redeșteaptă 'amintiri triste. O corabie ce trebue să-ĭ aducă știri de la familie, îĭ va sluji în acelaș timp — dacă-ĭ va fi permis —, să se întoarcă în patrie.

Ziua, în care începe această povestire, e aniversarea soțuluĭ mort, victima unuĭ accident de vânătoare. S'a refugiat maĭ tristă de cât d'obiceiu în adâncimile întunecoase ale păduriĭ. Sguduită de amintiri dureroase, merse la 'ntâmplare și strivind plantele din cale-ĭ se afundă cât maĭ mult în pădure. D'odată atențiunea îĭ fu atrasă de un sgomot particular. Ascultă, ridică capul; o ființă omenească i se păru că fuge dinaintea eĭ în frunziș. Privește maĭ bine și zărește între crăcile unuĭ arbore un mic cap de formă sferică; doĭ ochiĭ drăguțĭ își îndreptară spre ea priviri desmerdătoare; un nas mic, scurt fără să fie cârn; două buze cărnoase, dințiĭ albĭ și micĭ fac această figură, dacă nu frumoasă, interesantă. Pielea, la prima vedere, părea blana unuĭ șoarice tânăr, bătând într'o culoare argintie. Talia acestuĭ animal părea a uneĭ tinere de 14 anĭ.

Se ghemuise cu plăcere între frunzele arboruluĭ și d'acolo examină cu atenție pe aceea ce se plimba. Margareta îĭ făcu semn să se coboare; se mulțumi să-ĭ imite gestul și la rândul eĭ făcu semn să vie la ea. Portugheza recunoscuse fără greutate în imitatorul sau maĭ bine zis imitatoarea eĭ, o tânără femee de speța maimuțiĭ urangutan și prin urmare îĭ dădu numele de Jocko, fiindcă acest nume îĭ părea maĭ drăguț și maĭ potrivit.

Lăsați-mă să vă spun drăguțe cititoare că cimpanzeul și urangutanul sunt 2 maimuțe, carĭ se aseamănă foarte mult în mișcările lor cu omul. Cimpanzeul, numit așa în unele părțĭ ale Africeĭ și „pongo" de locuitoriĭ Conguluĭ, e mult maĭ mult asemănător omuluĭ prin proporția brațelor sale, de cât urangutanul sau propriu zis: „omul pădurilor".

Margarita obișnuia să poarte totdauna în buzunarul haineĭ puțină pâine, pe care îĭ plăcea s'o împartă în drumul eĭ micilor păsărele. Văzând că frumoasa creatură, refugiată în vârful cocotieruluĭ, o examina cu atenție, îĭ aruncă puțin din provizia sa. Cealaltă se aruncă la pământ cu iuțeala uneĭ săgețĭ, apucă bucata care-ĭ era oferită, o suci și o răsuci bănuitor și n'o duse la gură de cât când văzu pe europeancă dându-ĭ exemplu. Apoĭ îĭ întise drăgălașa sa mânuță ca să-ĭ maĭ dea ceva, scoțând un strigăt argintiŭ și drăgălaș, dar nu se prea apropia de Margarita cu toate insistențele acesteia. D'odată se urcă pe un cocotier măreț, făcând să cadă la picioarele noueĭ amice o ploae de nucĭ ca și cum ar fi vrut să spună: „Ațĭ fost bună pentru mine, la rândul meŭ vă voiŭ rămâne datoare". Margarita, deschizând una cu cuțitul, bău conținutul. Apoĭ se depărtă ca să lase luĭ Joko toată libertatea să se apropie, ceea ce nu întârzie să facă.

A doua zi revenind, Margarita regăsi pe Jocko, care culcată în mijlocul uneĭ tufe de arbuștĭ tinerĭ și privind prin frunze, se părea c'o așteaptă la intrarea padureĭ. La ivirea eĭ, Joko alergă plină de bucurie înainte-ĭ. Margarita îĭ aruncă treĭ micĭ bucățĭ, de pâine, pe carĭ mica sa amică le mâncă cu poftă. Margarita îĭ aruncă o bucată de pesmet, Joko o apucă hotește și nu voi să mănânce, până ce Margarita nu-ĭ dete exemplu.

Zilele următoare aceleașĭ scene se repetaŭ; îndată ce îĭ eraŭ oferite alte lucrurĭ, din care nu mâncase, nu le lua până ce Margarita nu mânca întâĭ. Atentă pândea în fie-care după amiază sosirea aceleia. Intr'o zi alergă înainteĭ și așeză în fața Margariteĭ,—dar mereŭ la o bună distanță — maĭ multe nucĭ de cocos. Nu se putea să întindă maĭ departe bunăvoința. Margarita deschise două: una o luă ea și se depărtă, lăsând pe Jocko care apropiindu-se să ia pe cealaltă. Jocko înaintează și imitând-o bău conținutul, privind-o mereŭ cu un aer satisfăcut și făcând să se audă acel strigăt plăcut, care de la prima dată încântase pe melancolica portugheză.

Această scenă insuflă pentru a doua zi o idee senioriĭ Margarita. Afară de provizia sa obicĭnuită de pâine și pesmețĭ, portugheza luă cu sine o sticlă de vin de Calcavallo. După ce o vărsă într'un pahar se 'ăcu că bea, apoĭ puse paharul la picioarele sale și se depărtă. Jocko s'apropie încet, luă paharul, bău vinul. Apoĭ privind pe Margarita cu un aer surprins își linse buzele cu limba-ĭ roză. Portugheza, după ce spălă paharul la scorbura unuĭ copac ce conținea apă de ploae, îl umplu pe jumătate, îl apropie de gură și lăsă restul amiceĭ sale, care păru că-l gustă cu maĭ multă plăcere ca întâia oară. In fine mereŭ credincioasă în imitațiunile sale, inteligentul animal merse să clătească paharul și-l puse la loc în același loc. Intr'adevăr, vinul influențase asupra miceĭ Jocko; ochiĭ îĭ eraŭ maĭ însuflețițĭ, maĭ încrezătorĭ, maĭ familiarĭ ca înainte.

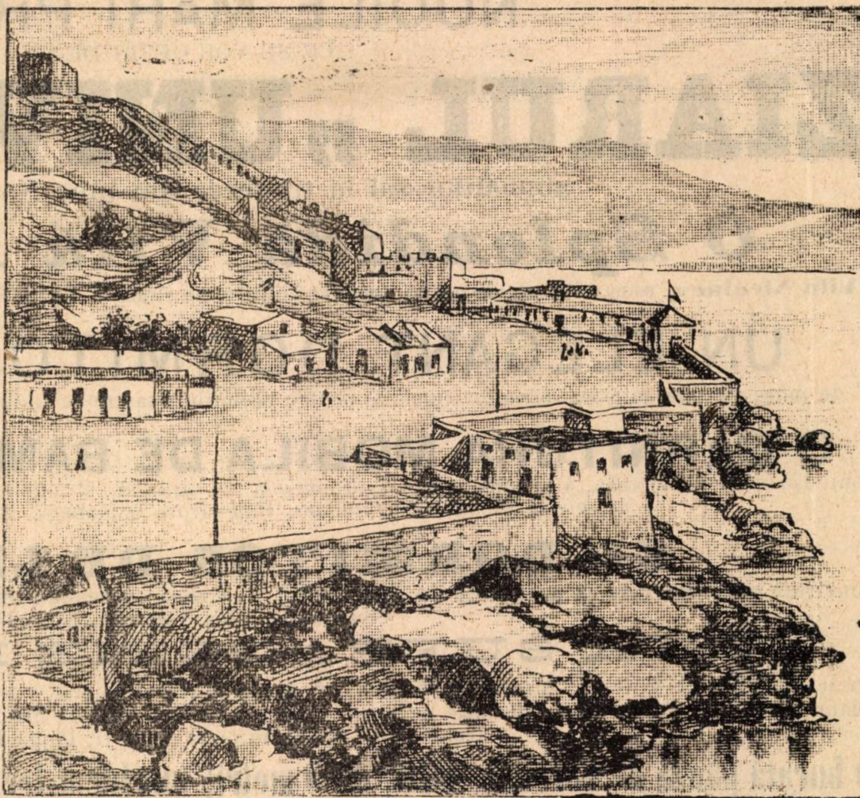
Dar poate vețĭ întreba d-v.: Ce, maimuțele beaŭ vin?" Da, urangutaniĭ și celelalte maimuțe, ca și babuiniĭ 4) și Sajou 5), beaŭ cu plăcere nu numaĭ vin dar și țuică și celelalte spirtoase. Un călător spune că pentru a prinde aceste animale, se pune în anumite locurĭ ale Asieĭ și Africeĭ la intrarea peșterĭ, unde se retrag, băuturĭ amețitoare. Vin și beaŭ din acea băutură strigând: „Chiŭ, chiŭ". Odată amețite, vânătoriĭ le prind cu ușurință.

(Va urma).

Trad. de **D. D. Tomescu-Putna**

4) 5) Spețiĭ de maimuțe.

MELILA

Fortul Rosaire din Meli'a

Melila, numită de arabĭ „*Mlila*" se crede că ar fi un vechiŭ centru cartaginez. Are o populație de vre-o 2000 de locuitorĭ. După desele incendiĭ și distrugerĭ făcute de Goțĭ, Spanioliĭ și Arabĭ, Melila este azĭ un oraș înfloritor. De jur împrejur este înconjurat de ziduri groase. Cele maĭ de seamă forturĭ sunt Sf. Laurent și fortul Rosaine care se vede în ilustrație.

N. Vătăman

POȘTA REDACȚIEI

N. *Văt.* — Trimite textul la ilustrația: Podul de la Mostar.

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săĭ la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«**Vila Nicolae**», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapisate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Caseĭ Școalelor

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din : o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într'o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru orĭ-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru florĭ. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiŭ, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuteriĭ en gros și en detail Frațiĭ A. & I. Roller, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciŭ de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pungă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră** de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăcĭ Perfection. **O mandolină** italiana. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curțiĭ Regale, strada Colțeĭ, No. 7, Bucureștĭ.

«**Una bicicletă elegantă «Sport»**, cu roata liberă și frână automatică, prin contra-pedalare. **Una pușca** de vânătoare cu două țevĭ, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automatică de mare precisiune «**Pieper**», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curțiĭ Regale, 47, calea Victorieĭ, Bucureștĭ.

Una mașina de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcurĭ remontabile în timpul mersuluĭ cu 6 plăcĭ marca Premier record. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut, gramofoane și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, Bucureștĭ.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două serviciĭ** de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte treĭ bucățĭ, într'o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colțeĭ», Bucureștĭ, strada Colțeĭ, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basurĭ și tonurĭ de oțel. **O vioară** fină cu cutia eĭ. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părțĭ. Toate acestea sunt cumpărate de la „Compania Generală", mare biurou de importațiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șease ceasornice de argint.

Șease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Treĭ ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cincĭ coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academieĭ, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal", cu 4 ochiurĭ din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureștĭ, calea Văcăreștĭ, 142.

O colecție de legĭ compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciŭ de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc gratuit un volum din «**Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ**, saŭ un volum din cărțile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonațĭ.

Prețurile de abonament sunt aceleașĭ : **Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.**

Pentru concurarea la premiile de maĭ sus, abonațiĭ pe un an primesc 30 bonurĭ, ceĭ pe șease lunĭ 15 și ceĭ pe treĭ lunĭ primesc 5 bonurĭ. Abonațiĭ pe un an participă la două tragerĭ, decĭ după prima tragere vor primi încă 30 bonurĭ pentru tragerea următoare.

Anul XIII.—No. 791 | 5 Bani în toată țara 5 | Miercurĭ, 4 Iulie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 2.60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare o dată pe săptămână, Marțea

Fără să observ prăpastia, începuĭ să lovesc cu putere.—(*Vezĭ pag. 5704*).

ATACAT DE VULTURI

Locuitorii din Alpii Maritimi știŭ că alpiniștii în munții lor, n'aŭ să se păzească numai de avalanșe, prăpăstii și alte pericole alpiniste, ci și contra a sute de vulturi cari își aŭ cuiburile pe vârfurile acelor munți inaccesibili.

Anul trecut am făcut în tovărășia unui prieten o călătorie în sudul Franței, oprindu-ne câteva zile în Nisa, înainte de a face ascensiunile proectate pe munții învecinați.

Ajunserăm în Sospel, o localitate pitorească așezată la poalele Alpilor, care în epoca aceea era acoperită cu zăpadă.

Eram în ajunul unei escursiuni și ne pregăteam de culcare, când un locuitor ne aduse știrea că un om fusese atacat și aproape omorât, de vulturi, sus pe munte.

Călăuzele noastre pe care le angajasem în vederea escursiunilor, ne aduse următoarele știri: Factorul care ducea corespondența din Puget-Themers în Sospel, fusese atacat la mijlocul drumului, de o ceată de vulturi. Incercase să se apere, dar atacul fusese așa de violent și numărul asaltatorilor așa de numeros, în cât fusese oribil mutilat pe tot corpul. Nu putuse să scape de cât grație întunericului și violenței vântului, care risipise păsările.

Incepurăm să ne îngrijăm, mai ales când mi se spuse că va trebui să trecem chiar pe drumul pe care mersese nenorocitul de factor.

Dimineața, după multă gândire, hotărârăm să plecăm cu gândul că nu vom avea aceeași soartă ca factorul.

Plecarăm la orele cinci dimineața, împreună cu călăuzele noastre, toți bine armați.

Ajunserăm la o înălțime mare și admiram panorama care se desfășura la picioarele noastre. Deodată una din călăuzele noastre dădu un strigăt de oroare. In fața noastră o mulțime de pene și un lac de sânge arăta locul unde factorul fusese atacat de vulturi. Alături era o prăpastie fioroasă.

Incepurăm să regretăm că ne-am urcat așa de sus și ne expuneam la o mulțime de pericole; cu toate că eram bine armați, locul acesta nu ne surâdea de loc.

Deodată auzirăm strigăte ascuțite cari părea că se ridică din prăpastie.

Privind în abis văzurăm un amestec furios de pasări care se băteaŭ. Strigătele se ridicaŭ în note ascuțite și un nor de pene smulse plutea deasupra prăpastiei.

Se bat acum, spusei eŭ camaradului meŭ, dar când ne vor vedea se vor năpusti asupra noastră!...

Fără îndoială, eram armați, dar admițând că vom omorâ câți-va vulturi, ceilalți ne vor asvârli cu aripile lor în prăpastie.

Situația era cât se poate de neplăcută.

Cum cercul vulturilor luptători ajungea la înălțimea prăpastiei, întrebarăm pe călăuzele noastre ce era de făcut ca să împedicăm atacul lor.

Ele ne asigurară că păsările nici nu ne vor atinge pentru că sunt prea ocupate ca să se sfâșie între ele.

Când vulturii fură la o distanță de 30 de metri de noi, călăuzele tăiară sforile cari ne legaŭ unul de altul, pentru ca în caz de atac să ne putem apăra fie-care.

Pe urmă începurăm o retragere pe același drum pe unde veniserăm. Această retragere era mai mult o fugă nebună, căci pe unde eram siguri de soliditatea drumului, alergam nebunește unul după altul.

Parcursesem vre-o sută de metri când auzirăm de odată un sgomot mare de aripi deasupra noastră; vulturii ne ajunseseră!

Inspăimântat de acest spectacol, mă oprii absolut paralizat, incapabil să articulez un sunet. Tovarășul meŭ, contrariu, cu mai mult sânge rece, își încărcă arma și așteptă. Vulturii se năpustiră asupra noastră. Auzii o detunătură de armă, și înainte de a putea să imitez și eŭ pe tovarășul meŭ mă văzui atacat de o mulțime de ghiare. Instinctiv începui să mă apăr cu bastonul de urcat.

Lucru curios! Din acel moment nu mai știŭ ce aŭ făcut tovarășii mei, așa eram de ocupat să mă apăr contra acelor bestii furioase, al căror număr creștea din ce în ce. Și astăzi mă întreb prin ce minune am scăpat și nu am fost asvârlit în prăpastie.

Cât a durat lupta nu știŭ! Forțele mă părăseaŭ încet-încet și când sângele care-mi curgea de pe frunte, îmi astupă vederea, îmi veni în minte să mă culc la pământ și să aștept moartea. Dar instinctul mai puternic ca rațiunea, mă îndemnă să mă apăr cu disperare până la nimicirea completă a vigoarei musculare.

Nu mai mă gândeam nici la prietenul meŭ; n'aveam ochi de cât pentru vulturi și urechi pentru înspăimântătorul concert al strigătelor lor discordante. Cu toate acestea, observai că vre-o șase persoane se apropiaŭ de mine spre a'mi da ajutor. In adevăr, cea mai mare parte din pasări mă părăsiră spre a se năpusti asupra nouilor veniți, nerămânând lângă mine de cât vre-o patru vulturi mai îndârjiți cari, fără îndoială, voiaŭ pielea mea. De aci înainte nu mai știŭ nimic. De sigur că am leșinat și când mi-am venit în fire, mă aflam pe un brancard, pe drumul satului, dus de doui oameni. Nenumăratele răni mă făceaŭ să sufer îngrozitor. Oamenii cari mă scăpaseră eraŭ locuitorii din sat, cari înțeleseră pericolul situației noastre, căci ne urmăriseră cu telescopuri. Ii întrebai ce se făcuse prietenul meŭ.

Avui durerea să aflu că sărmanul meŭ tovarăș căzuse în prăpastie și că corpul săŭ fusese găsit pe jumătate devorat de păsările de pradă.

Astfel, împreună cu factorul care a murit din cauza rănilor sale, vulturii din Alpii maritimi aŭ făcut anul acesta două victime.

C. Arg.

O moară de descojit orezul

Chiar în fundul Asiei, mecanica pătrunde triumfătoare, suplinind brațele de muncă.

Ilustrația ce publicăm arată pe o bătrână cambodgiană care pune în mișcare o moară care descojește orezul. Bătrâna trebue să fie uimită de schimbările survenite în timpul carierei sale de țărancă muncitoare.

Dar progresul acesta se poate constata mai în toate coloniile franceze: fie în Indochina saŭ Martinica, la Tahiti saŭ Senegal, indigenii se bucură din ce în ce mai mult de prosperitate și de confort.

Călătorul e cu totul surprins întâlnind în cine știe ce colibă din vre-un sat, o mașină de cusut saŭ chiar un fonograf.

Sereno

PRIVELIȘTI DIN ȚARA

Pe cheia Bistriței

De la mânăstirea Horez în sus, locurile se sălbăticesc, văile-s tot mai înguste și mai râpoase, dealurile acoperite de păduri se 'ncolăcesc, se încalecă și închid zarea din toate părțile. E așa de adâncă și de sfântă tăcere, că înaintezi cu grijă; pare că ți-e frică să nu deștepți cu zgomotul trecerei tale cine știe ce ființe legendare, adormite de sute de ani în liniștea acestor pustietăți.

După vr'un ceas de drum cotit prin strâmtorĭ și desișurĭ întunecoase, auzĭ un vuiet, o gâlgâire de izvoare, ca și cum o stavilă s'ar fi abătut deodată din calea undelor nerăbdătoare; valea se deschide, codriĭ se trag la o parte, o priveliște neașteptată, negrăit de mândră, se înfățișează ochilor. Sus pe brâul munteluĭ din față răsar dintre copacĭ turnulețele mânăstireĭ Arnota, sfânt locaș în care se odihnesc rămășițele neuitatuluĭ Domn Mateĭ Basarab.

Jos la poalele munteluĭ, pe malul drept al Bistrițeĭ, s'așterne o poiană de toată frumusețea ; iar în mijlocul eĭ se ridică zidurile cenușiĭ ale mânăstiriĭ Bistrița, clădire mare, întemeiată acum 400 anĭ de un Ban al Craioveĭ, Barbu Craioveanul. De aci încolo nu maĭ poțĭ răsbate decât cu piciorul. Chiar din spatele mânăstireĭ intri în cheia Bistrițeĭ, în mulțimea prăpăstiilor și a vâltorilor ; tot muntele e crăpat de sus și până jos și pe fundul tăetureĭ, între înalțĭ perețĭ de piatră, s'asvârle Bistrița vijelios, amenințător, bătându-se de stâncĭ cu un sgomot asurzitor.

In peretele din dreapta, la o înălțime amețitoare deasupra torentuluĭ, se deschide peștera Sf. Grigore. O potecuță cu trepte scobite în piatră te duce de-alungul cheieĭ pe sub creasta munteluĭ, la gura uneĭ vizuinĭ înguste, prin care de abia te strecorĭ; mergĭ târâș prin întuneric ca vre-o zece pașĭ până daĭ sub o boltă înaltă, care primește puțină lumină de-afară prin crăpăturile peretelui din dreapta ; apoĭ te scoborĭ pe sfărâmăturĭ de pietre în tinda peștereĭ, la paraclisul Sf. Grigore. De aicĭ se despart două văgăunĭ adâncĭ și întunecoase ; una aparține păsărilor de noapte și liliecilor, alta e a «chilieĭ», care te suie prin fel de fel de cotiturĭ la o chilioară părăsită, cu icoane șterse, cu perețiĭ afumațĭ, acoperițĭ cu diferite sgârieturĭ, urmele pustnicilor carĭ, retrașĭ din lume, și-aŭ fost închis viața de bună voie în tainițele acestea umede și întunecoase.

Mihail dela Foișor.

Indienii din America de Sud

Un călător, d. I. Chaffanjou, povestește cum se face alegerea unuĭ șef.

După moartea șefuluĭ cadavrul se așează într'o casă jos. Ceĭ doĭ candidațĭ iaŭ loc de obiceiŭ la dreapta și la stânga caseĭ, însă pe din afară. Votul se face secret și numaĭ în prezența vrăjitoruluĭ.

Alegătorul intră în casă și-șĭ lasă bagheta sa în partea dreaptă saŭ stângă a mortuluĭ, după cum este așezat cadavrul la dreapta saŭ la stânga. Votul terminat, vrăjitorul numără baghetele și de ce parte se găsește maĭ multe, aceea este ales.

Quivașiĭ își aleg șefiĭ lor dintre bandițiĭ ceĭ maĭ renumițĭ și îndrăznețĭ. Dacă nu găsesc printre eĭ un asemenea om, atuncĭ aleg un străin dar de aceeaș rasă. Astfel în 1887 aŭ ales un negru cunoscut prin crimele sale.

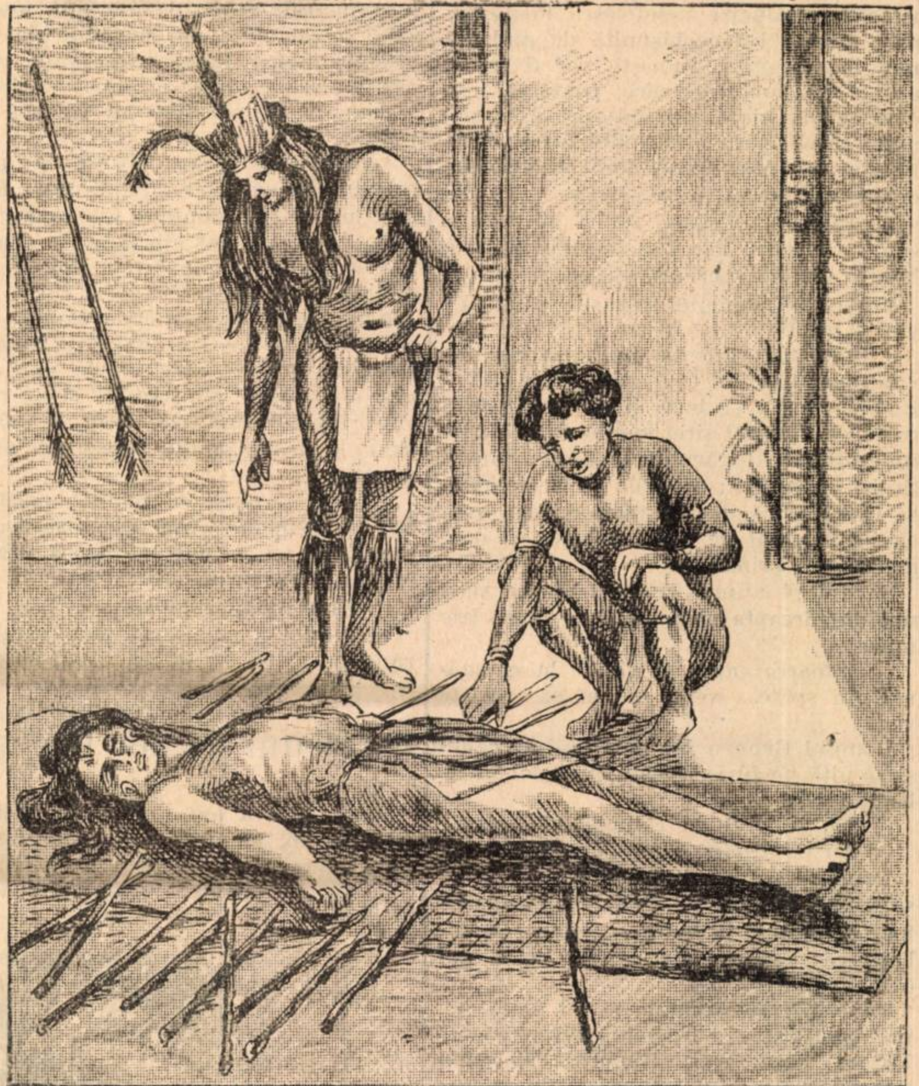
La Marussașĭ alegerea se face mascat și noaptea. In a treia noapte după moartea șefuluĭ, vin învelițĭ în haine lungĭ și cu fața ascunsă, și atârnă o salbă făcută din pae și din foĭ de palmier la casa aceluia pe care-l admit șef.

Eĭ își trec viața într'o liniște deplină: la eĭ nu se pomenește ceartă și nicĭ strigăte. Când vorbesc, ți se pare că auzĭ murmurând un isvor. Cele maĭ violente discuțiĭ se fac cu vocea pe jumătate. La sfaturĭ fiecare își dă părerea și este ascultat în liniște. In felul acesta, ședințele țin zile întregĭ.

La eĭ șeful de familie are o putere absolută asupra alor săĭ.

Până la 7 anĭ copilul trebue să asculte de mamă, dar de când începe să meargă la vânătoare, mama își pierde drepturile eĭ de autoritate. In lipsa tatăluĭ, fiul cel maĭ mare e șeful familieĭ.

N. V.-n

Cum se alege un șef

ESCURSIE LA SECU

de EUGEN DARZEU

Era pe înserate.

In cerdacul mânăstireĭ în care mâncaseră excursioniștiĭ, umbre ușoare începuseră să se coboare de sub coperișurĭ întunecând păreții. Ușele deschise ale chiliilor, păreaŭ niște gurĭ negre din năuntrul cărora răsărea, când și când, câte un călugăr îmbrăcat în rasă de șiac cafeniŭ, care cu pașĭ încețĭ și leneșĭ se îndrepta, cine știe încotro, prin curtea pietruită.

Excursioniștiĭ mâncaseră de mult, dar tot maĭ ședeaŭ încă pe băncile de lemn alb, în jurul meseĭ pătrate, povestind cu glasurĭ potolite impresiĭ din călătoriĭ pe care le făcuseră altădată, prin alte locurĭ, cu alte priveliștĭ minunate.

Aroape de dânșiĭ, rezemat de ușorul

uneĭ ușĭ, ședea călugărul Nicodem ascultându-ĭ de multă vreme acum și privindu-ĭ rând pe rând, pe fiecare lung și în tăcere.

Călugărul Nicodem era om înnalt, bine legat, cu un cap mare bărbos și cu ochĭ negri tăciune, deschișĭ sub sprincene groase, îmbinate. Ședea rezemat de ușorul ușeĭ cu mâinele încrucișate de-asupra pieptuluĭ, cu capul înclinat în jos, privint pe subt sprincene. Ochiĭ luĭ aruncaŭ străluciri neînțelese. Poate că prin mintea luĭ neobișnuită de mult să maĭ lege gândurĭ lumeștĭ, vor fi trecut atuncĭ gândurĭ cucernice; poate că i se ciocneaŭ în piept, privind spre excursioniștiĭ veselĭ, dorurĭ de o altă lume; înfățișarea luĭ însă, de om înalt și sdravăn, de om întunecat, care cerceta cu ochiĭ scăpărătorĭ pe fiecare, putea să înfricoșeze pe orĭcine, dar maĭ ales pe doamna Mircea, femee sperioasă și de umbra eĭ.

Vorbea cu domnul Grunzu când l'a văzut întâĭ.

Intâmplător ridicase puțin capul, privind spre ușa din față, când de odată iĭ îngheță vorba pe buze și un fior rece iĭ trecu de alungul șireĭ spinăreĭ: ochiĭ întunecațĭ aĭ călugăruluĭ Nicodem eraŭ ațintițĭ asupra eĭ; privirile lor cercetătoare i se părură dușmănoase și, fără voia eĭ, i-a fulgerat de odată gândul că o amenință o primejdie.

Se aplecă atuncĭ cu grabă spre vecinul din dreapta și iĭ suflă cu glas tremurat:

— Intoarce capul și uite-te la călugărul din spate,... vezĭ numaĭ să nu te vadă...

Domnul Grunzu întoarse binișor capul și se uită pe furiș la călugăr, apoĭ întrebă din ochĭ:

— Eĭ, ce vreĭ cu călugărul?...

— Nu ți se pare că ne privește fioros?

Domnul Grunzu, care nu avea de ce să se teamă, zâmbi, și, fiind în clipa aceea foarte mulțumit, spuse în șoapte celorl'alțĭ că doamna Mircea face cu ochiul călugăruluĭ din ușă.

Tovarășiĭ de excursie și de masă, bine dispușĭ și eĭ, aŭ privit întâĭ spre d-na Mircea, apoĭ spre călugărul Nicodem, dar văzând chipul întunecat al acestuia și fața speriată a prieteneĭ, parte aŭ râs, ceĭ maĭ mulțĭ însă aŭ simțit cum li se strecoară în suflet o undă de neliniște.

— Călugăr, călugăr! dar prea fioros și prea cu privirĭ iscoditoare...

Doamna Mircea aducându-șĭ aminte cât e de departe de la Agapia, de unde veniseră, până la Secu, unde se aflaŭ; știind singurătățile în care eraŭ; văzând soarele cum se prăvălea după munțĭ și maĭ privind încă odată spre călugărul care sta nemișcat, nu se putu opri să nu spue celorlalțĭ, încet, din vîrful buzelor:

— Mi-e frică!... Haĭ să mergem... vă rog!...

Numaĭ domnișoara Evanghelide, într'un colț al cerdacului, rezemat în coate, îșĭ purta liniștită privirile prin mânăstire și pe de-asupra zidurilor eĭ; pe când în alt colț al cerdaculuĭ tânărul Mircea, uitând și de priveliștĭ și de tovarășĭ, îșĭ umezea ochiĭ de mulțumire învăluind-o cu mrejele privirelor luĭ.

In după ameaza târzie a zileĭ aceleia senine de Iulie, mânăstirea Secu avea un farmec sălbatec nespus de atrăgător... Zidurile patratuluĭ de chiliĭ carĭ păzesc biserica curată din mijloc, țărmureaŭ în parte întinsurile cu trupul lor bătrân. In cerdacul care încingea patratul ca un brâŭ, frațĭ tinerĭ se plimbaŭ cu pașĭ măsurațĭ, fără nicĭ o treabă, gândindu-se poate la ceva, orĭ poate așteptând să treacă ziua maĭ curând, ca să înceapă alta, asemenea celeĭ de astăzĭ; călugărĭ bătrânĭ în jilțurĭ lustruite, număraŭ boabe de mătănii, murmurând rugăciunĭ, saŭ privind țintă în vre-un ungher înpaenjenit, unde vor fi văzut perindându-se crâmpeele cele maĭ însemnate ale tinerețeĭ lor trecute, pierdute...

Liniște omorâtoare isvora de pretutindenĭ; până și văzduhul era tihnit, nicĭ măcar o rândunică nu croia cărărĭ nebune între cerul albastru ca albăstrelele și munțiĭ păduroșĭ de un albastru închis, ca zorelele.

Domnișoara Evanghelide zâmbea gândurilor eĭ curate, strângând în suflet din prisosul de pace care plutea pe de-asupra mânăstireĭ, simțind de sigur căldura privirelor iubitoare care îșĭ făceaŭ drum spre dânsa din celalt colț al cerdaculuĭ.

Băncile împinse cu zgomot, pașiĭ grăbițĭ și glasurile pripite ale tovarășilor,— i-aŭ trezit și pe dânșiĭ, mirațĭ oarecum de graba care apucase pe toțĭ.

— Să mergem copiĭ!...

Când aŭ eșit pe poarta mânăstireĭ toțĭ, rând pe rând, aŭ întors capul spre cerdacul de sus și toțĭ, până la unul, s'aŭ simțit maĭ ușurațĭ, maĭ mulțumițĭ, când s'aŭ văzut departe de călugărul Nicodem care ședea rezemat tot de ușorul ușeĭ, urmărindu-ĭ cu privirile luĭ neînțelese.

Dar atât eraŭ încă de stăpânițĭ de gândurile pe care le trezise în eĭ spaima doamneĭ Mircea, că numaĭ domnișoara Evanghelide și cu Iorgu Mircea s'aŭ bucurat de frumusețea apeĭ cristaline a Seculuĭ, peste care aŭ trecut, și de răcoarea rariștei de mesteceni de la poalele munților, în care intraseră.

Urcaŭ cu greŭ muntele aproape drept pe o cărărușe care se furișa pe subt tulpine de brazĭ verzĭ, dreptĭ și înnalțĭ, orĭ pe subt ramurĭ de stejarĭ groșĭ și bătrânĭ.

Aceiașĭ liniște ca și în mânăstire era și în codru; atâta doar că, din vreme în vreme, pornea din adâncurĭ neumblate o zvoană nelămurită, care venea șuerătoare prin acele brazilor, formată ușor din frunzele stejarilor și era fugărită pretutindenĭ de baterea unuĭ vînt aproape nesimțit.

La fiecare înfiorare maĭ puternică a frunzișuluĭ doamna Mircea tresărea, grăbea pasul și privea bănuitoare în urmă spre ceilalțĭ tovarășĭ care urcaŭ, unul câte unul, priporul munteluĭ.

— Haĭ să mergem maĭ repede... Ne apucă noaptea în codru...

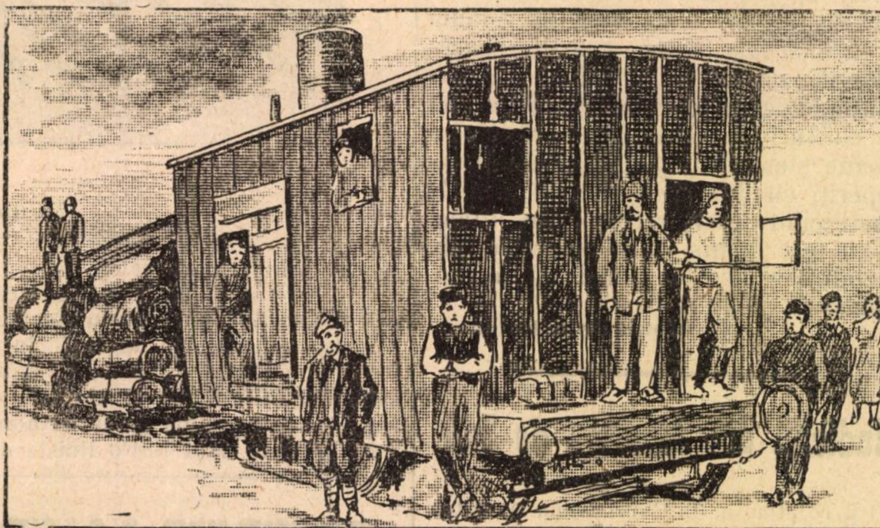
Domnul Grunzu rămas cel maĭ din urmă, de abea suflând, ca un om greoĭ ce era, aprobă:

— Da, să mergem maĭ repede.

Un drum de fier fără șine

— —

Acum câțĭva anĭ s'aŭ făcut încercărĭ cu un tren, Renard, care disprețuind șinele, mergea pe vulgarul macadam. Un dispozitiv ingenios permitea ca vagoanele orĭ cât de multe ar fi fost să meargă exact pe urmele săpate de locomotivă. Dar din nenorocire acest sistem de tren avea neajunsul grav că prea făcea găurĭ pe unde trecea. O locomotivă care s'a inventat acum în America are calitatea că nu scufundă drumurile, pentru bunul motiv că... prin ținuturile pe unde trece nu sunt drumurĭ. Această mașină este folosită spre a remorca trenurile cu lemne în marile pădurĭ în timpul erneĭ. Prevăzută cu tălpice ca și căruțele carĭ o urmează, ea alunecă pe zăpadă saŭ pe ghiață, forța eĭ motrice fiind de 200 caĭ putere. Mașina aceasta nu merge repede, dar aduce marĭ servicii în ținuturile pe unde o cale ferată nu s'ar putea construi de cât cu cheltuelĭ considerabile.

Drum de fier fără șine

In adevăr soarele călătorea grăbit spre crestele munţilor dinspre apus. Pe sub copacii care îşi ţeseau crengile se mai vedeau încă răzbind săgeţi galbene care picurau în pânza de umbră de pe jos, stropi mari de lumină.

Domnişoara Evanghelide şi cu Iorgu Mircea cu mult înaintea celorlalţi, mergeau alături, vorbind puţin, privindu-se mult, zâmbind adesea,—fericiţi că umblau prin locuri frumoase, alăturea ; că trăesc...

De la un loc cărarea începu să se lărgească, copacii să se îndepărteze spre margini, pajiştea să se întindă, iar cei doi intrară într'o poiană larg deschisă, în care iarba deasă şi mare îşi păta verdele proaspăt, cu roşul măzăricheĭ, galbenul sînzîienelor şi cu albul mult al mărgăritărelelor.

Un copac bătrân, de pe când haiducii, îşi prăbuşise trunchiul gros la pământ. Muşchiul moale îl acoperise peste tot,învestmântându-l într'o haină de catifea verde, ca buratecul.

Tinerii se aşezară pe dânsul aşteptând pe cei rămaşi în urmă.

Poiana se deschidea înspre vale din ce în ce mai largă; fiind străjuită pe margeni de codrul brazilor. Din fund, în vale, munţi înnalţi se ridicau unii peste alţii, ca treptele unei scări, uriaşe, grămădindu-se până în bolta văzduhului, din ce în ce mai negri, mai fumurii.

Soarele roş ca para focului îşi rezema o margine de-o creastă îndepărtată. Peste munţi, peste vârfuri de codri, peste adâncuri de prăpăstii se revărsa un potop de lumină aurie, care întindea un pod de beteală galbenă de la vatra soarelui, până în ascunzişurile poenei.

Infierbântaţi, cu doamna Mircea în frunte şi cu domnul Grunzu în coadă, escursioniştii răsăriseră rând pe rând din codru şi se aşezaseră pe trunchiul catifelat al copacului prăbuşit.

Toţi ochii erau aţintiţi spre amurgul însângerat, spre patea aceea a văzduhului pe care se desfăşura asfinţitul. Aerul, prefăcut într'o pulbere luminoasă, schimba priveliştea locurilor, de parcă codrii de prin prejur erau alţii, poiana alta şi chiar ei înşişi, escursioniştii, alţii, atât de liniştiţi erau acum, atât de vrăjiţi priveau ceea ce nu mai văzuseră şi ascultau în liniştea desăvârşită a întinsurilor cum se furişa printre trunchiuri de copaci o adiere molcomă de vânt. Atunci în sufletele tuturor nu mai încăpea de cât sentimentul covârşitor al mulţumirei că văd, că simt frumuseţea.

Chipurile tuturor se înseninaseră, ochii fiecăruia purtau în ei luminele amurgului şi nici un gând îndoelnic nu încreţea fruntea nimănui. Iată însă că de odată codrii hohotiră spăimântaţi, că ecouri tăinuite aruncară un răcnet din munte în munte, cutremurând sfinţenia liniştei.

Undeva prin codru, departe, la vale, cineva nevăzut dar mare şi puternic, strigase. Groaza într'o clipită spulberă pacea din câte suflete erau acolo în poiană, grăbind bătăile inimelor şi înfrigurând privirile ochilor.

Toţi se ridicaseră în picioare şi aşteptau ţinându-şi răsuflarea.

Şi iată că adâncurile răsunară de a doua oară. Ochii se priviră întrebători, feţele se strâmbară de frică ; doamna Micea se arunca în mijlocul grupului ; domnul Grunzu nu mai reuşea să-şi steargă sudoarea pe de frunte, iar domnişoara Evanghelide se îndesă, tremurând, în Iorgu Mircea.

— Ce să fie?... putu să articuleze careva.

— Vre-un cioban, la vre-o stână... căută să-i liniştească un altul.

— Să fugim !...

Porniră toţi la deal, spăimântaţi... Glasul însă răsună tot mai des şi tot mai aproape.

— Dacă sunt hoţii ?...

— Hoţii !...

Cutremurl pricinuit de gândul acesta îi stăpâni repede până la unul, aşa că acum nu mai ştiau nici cum merg, nici pe unde merg. Domnul Grunzu îşi dădea sufletul alergând, domnişoara Evanghelide aproape plângea, numai Iorgu Mircea se simţea, oarecum, fericit : *dânsa* se rezema puternic de braţul lui.

— Haideţi mai repede... începu să se roage doamna Mircea, dar amuţi căci acelaş strigăt se auzi de data aceasta chiar aici, aproape. Unul întoarse capul şi încremeni locului :

— Iată-i !!...

Incremeniră toţi, pierduţi. Din vale se vedea venind prin poiană, în fugă, un om. Mâinele lui erau ridicate în sus parc-ar fi făcut semne. D-na Mircea numai cât privi la vale că şi răcni :

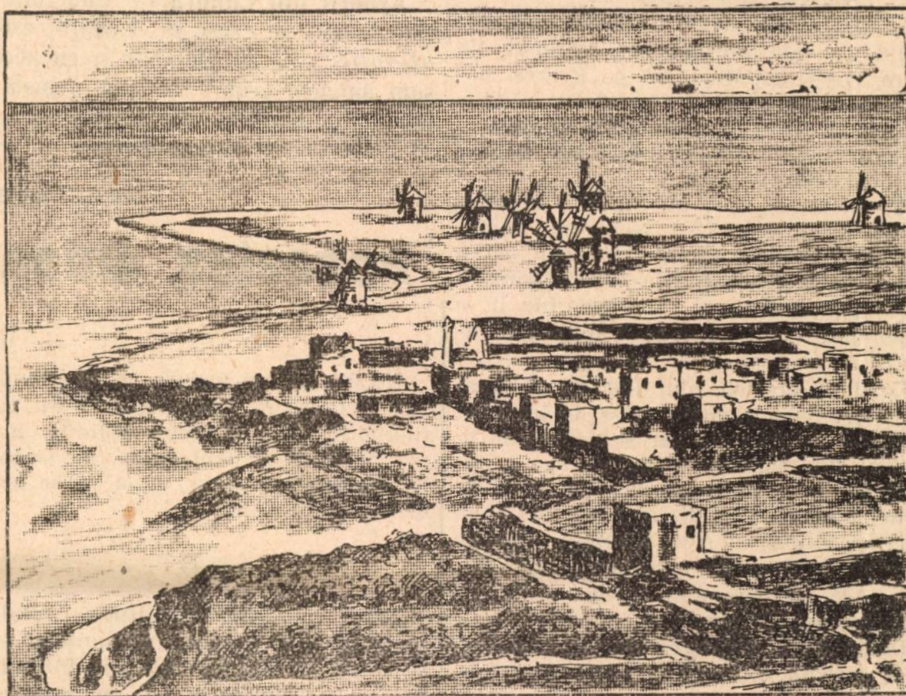
— Călugărul !!....

In adevăr era călugărul Nicodem ; acum i se putea vedea capul gol şi pulpanele rasei lui călugăreşti care fâlfâiau după dânsul. I se înţelese şi strigătul :

Perlele din archipelagul Rodos

Italienii au luat insula Rodos. Nu se ştie încă dacă o vor păstra. Dacă ar consulta cineva istoria, ar vedea că alte puteri au posedat această insulă înaintea turcilor; grecii şi francezii vin înaintea italienilor.

Rodos a fost mai întâi o insulă grecească; era perla splendidă a arhipelagului Egeean.

Morile, una din cele şeapte minuni ale lumei

A fost numită pe rând Ofiasa, Telchinis, Asteria, Trinacria, Carymbia, Atabiria, Macaria, Oloesa.

Eri încă, această insulă făcea parte dintr'un sandgeac sau district, din vilaetul turc Djezairi Bahkiri Sefid.

Marea glorie a acestei insule fu *Colosul din Rodos*... care, lucru curios, n'a existat nici odată aşa cum a fost descris.

Se zice că Colosul are câte un picior de fiecare intrare a portului şi că vapoarele, spre a pătrunde în port, trec pe sub el cu pânzele întinse.Intrarea portului era largă de 30 metri;colosul era înalt de 78 metri. Nu era deci posibil ca o statuie de această talie să aibă o aşa lărgime; ar fi fost neestetic şi foarte urit şi nici odată grecii n'ar fi tolerat asemenea lucru. Colosul exista, dar el era aşezat liniştit pe ţărm şi nu avea de cât treizeci şi doui de metri înălţime. Colosul reprezinta pe Helios, zeul insulei.

Charès de Linde ridică statua pentru un timp foarte scurt. Căci făcută în anul 290 inaintea erei noastre, fu sfărâmată de un cutremur de pământ în anul 224.

Ridicată din nou, se dărâmă iarăşi şi rămăşiţele fură duse departe de insulă, pe spatele a nouă cămile.

Ilustraţia reprezintă morile de pe una din coastele insulei Rodos. Aceste mori sunt una din cele şapte minuni ale lumei.

Vetor

Pungaaa!...

— Vrea să-ĭ dăm pungile!...

Domnul Grunzu vîrî mâna în buzunar de-şĭ pipăi portofelul, gândind să i-l dea, cum i-l va cere. Doamnele eraŭ gata să leşine de frică; domnişoara Evanghelide plângea cu tot dinadinsul rezemată de umărul luĭ Iorgu Mircea care deşi tremurând îĭ spunea, ne crezându-se singur:

— Nu-ţĭ fie frică dudue, eştĭ cu mine!...

— Pungaa!...

— Vaĭ, cine m'a pus să vin la Secu?..

— Escursie ne-a trebuit!..

Călugărul Nicodem, sbârlit la cap, gâfâind, cu faţa aprinsă, se apropie de grup, cercetând din ochĭ pe fiecare, până când descoperind-o pe doamna Mircea, se dădu lângă dânsa şi-ĭ spuse:

— Am găsit punga d-tale sub bancă, în cerdacul mânăstireĭ!...

Aŭ tăcut, aŭ râs, aŭ plâns, i-aŭ mulţumit, ce-aŭ făcut?... Nicĭ unul nu-şĭ maĭ putea aduce aminte. Priveaŭ acum după călugărul Nicodem care cobora liniştit prin poiană şi rând pe rând li se înseninaŭ ochiĭ şi li-se îmbujoraŭ obrajiĭ.

De după crestele munţilor soarele maĭ împroşca încă săgeţĭ piezişe de lumină: pulberea de aur din aer se ascunsese în codrul din care începeaŭ să se răzleţească umbre de întuneric şi pâlcurĭ de nourĭ alburiĭ. Pretutindenĭ era din noŭ, aceeaşĭ linişte, în care răsunaŭ pline de voe bună glasurile escursioniştilor:

— Aşa escursie maĭ înţeleg şi eŭ!... rise domnul Grunzu.

Domnişoara Evanghelide zâmbea acum fericită, privind cu ochĭ umezĭ la Iorgu Mircea care nu se maĭ simţea de mulţumit ce era:

— Nu-ţĭ spusesem să nu-ţĭ fie frică când eştĭ cu mine?...

TIMBRELE DIN LUME

Bosnia. — Seria actuală s'a întregit cu treĭ nouĭ valorĭ şi anume: 12 h. albastru; 60 h. v e r d e-albastru (clişeul nostru reprezintă această valoare); 72 h. carmin.

Al. Sotec.

DIVERSE

Un monument. — Pentru a primi firele radiotelegrafieĭ, care coboară din turnul Eiffel, guvernul francez a hotărât să ridice pe strada Suffreu din Paris, două coloane foarte înalte de piatră. Ele vor fi formate din treĭ trofee: radio-telegrafia marină, printr'o proră urcată pe un caduceu (b.ţul luĭ Mercur cu douĭ şerpĭ); radio-telegrafia militară printr'o sferă cerească pusă pe o roată înaripată, iar Franţa printr'un scut aşezat pe câţiva lictorĭ purtând un cocoş galic. In vârf, ghirlande de stejar, unind treĭ capete de leĭ, ţin un mare glob.

—x—

Regalitatea la maurĭ. — La Brakuaşĭ, carĭ formează unsprezece triburĭ maure, regalitatea nu se transmite în linie dreaptă. Ramura colaterală moşteneşte puterea, bine înţeles dacă există. Dacă nu tot fiiĭ, chiar bastarzĭ, succed tatăluĭ.

Regele acolo are drept de viaţă şi de moarte asupra supuşilor.

—x—

Arboriĭ din Londra. — Unul din puţiniĭ arborĭ ce cresc în Londra este şi *aliantus*. El cu platanul şi cu accacia sunt singuriĭ arborĭ ce pot resista în fumul din Londra. La Chicago s'a încercat plantarea platanilor, dar n'a reuşit; nu există în Chicago nicĭ unul!

In Saint-Louis din contra, străzile principale sunt plantate cu platanĭ.

—x—

Termometrul de pe muntele Ararat. Un rus, M. Markov, făcând în 1899 o escursiune pe muntele Ararat, a lăsat pe vârf un termometru minimal. Aniĭ trecuţĭ escursionistul a venit şi a observat termometrul şi şi-aŭ notat gradele. Acum în urmă un căpitan de cazacĭ, împreună cu maĭ mulţĭ ofiţerĭ, aŭ urcat de asemenea muntele şi aŭ găsit că termometrul scoborâse până la 50 grade sub zero.

Inav.

ALFRED DEBERLE

Povestea duioasă a uneĭ maimuţe

— Urmare —

Un urangutan femelă, pe care l-am văzut la Paris în 1808, bea dintr'un pahar ţinându-l cu amândouă mâinile, în urmă lua batista uneĭ dame din societate îşĭ ştergea buzele şi, după ce se servea de ea, o dădea înapoĭ.

II

Totul e uimitor şi intuitiv când se studiază cu atenţie maimuţele, când se caută să se pătrundă în intimitatea lor, să se vază cât sunt de numeroase caracterele; caracterele care le fac asemănătoare nouă,— să nu vă fie cu supărare — şi lumea n'a făcut poate destul numindu-le primate, adică superioare celorlalte animale.

Marele naturalist Cuvier citează exemplu un urangutan (din aceeaşĭ speţă cu Jocko al nostru), ţinut în cuşcă, care, când voia să iasă, se urca pe un scaun şi deschidea uşa. De aci conchide că aceste acte sunt ale uneĭ inteligenţĭ superioare prin combinarea de ideĭ, pe carĭ le admite.

Bufon povesteşte că a văzut acest animal prezentând mâna, ca să conducă oameniĭ carĭ veneaŭ să-l viziteze, se plimba seria cu eĭ. „L'am văzut, adaogă el, se aşeza la masă, desfăcea şervetul ştergându-şĭ buzele, servindu-se de lingură şi furculiţă ca să ducă la gură, îşĭ umplea paharul ciocnind când era invitat; îşĭ turna cafeaua în farfurioară, ca să se răcească şi toate acestea fără alt îndemn de cât semenle saŭ vorbele stăpânuluĭ săŭ, de cele maĭ multe orĭ nicĭ acestea.

M. Flourens a observat în „Jardin des plants" un urangutan care făcea toate aceste lucrurĭ şi chiar altele: Era, zice ilustrul naturalist, prea blând şi îĭ plăcea să fie mângâiat, maĭ ales de copiĭ; se juca cu eĭ căutând să imiteze ceeace făceaŭ eĭ. Ştia foarte bine să ia cheia odăeĭ unde şedea, o vâra în broască şi deschidea uşa. Punea câte odată cheia pe cămin. şi pe urmă o lua urcându-se pe o frânghie. De multe orĭ îĭ făceaŭ un nod aceşteĭ frânghiĭ ca s'o scurteze ea îl desfăcea. N'avea neastâmpărul, zburdălnicia celorlalte maimuţe, avea o înfăţişare tristă, mersul serios, mişcările măsurate.

„Fuseĭ într'o zi, adaogă d. Flourens, să-l viziteze c'un ilustru bătrân, observator fin şi profund. Un costum simplu, un mers uşor şi încetişor, un spate gârbovit fixară la sosirea noastră atenţia tânăruluĭ animal. Cum ne apropiarăm luă cu blândeţe bastonul pe care-l ţinea bătrânul în mână şi îndoindu-se de mijloc cu paşĭ înceţĭ făcu ocolul odăeĭ, unde se afla, imitând mersul şi chipul bătrânuluĭ meŭ amic. Dădu bastonul înapoĭ şi-l părăsirăm convinşĭ de tăria luĭ de a observa".

Acum să vă raportez un alt fapt drăguţ, plin de interes şi care în acelaş timp e o probă evidentă de inteligenţa animalelor de speţă, căreia aparţine amica Margariteĭ. Am găsit-o în „Curierul Orientuluĭ": Treĭ saŭ patru copiĭ de 7—8 anĭ, s'amuzaŭ pe piaţa „Sultanul Mahomed", privind maimuţele carĭ jucaŭ după sunetul dairaleĭ şi admiraŭ maĭ ales unul din aceste nimale, care se juca de minune cu acest instrument. Acelaş animal servea luĭ stăpânu-săŭ, care era orb, ca conducător, grije pe care n'ar fi îndeplinit-o nimenĭ altul.

Acest animal făcea din timp în timp ocolul azistenţeĭ, prezentând fie-căruĭ „gură-cască" cu o labă pe orb şi cu cealaltă dairaua sa, să primească mila. Baniĭ şi fructele curgeaŭ cu nemiluita pe daira Maimuţa se zorea apoĭ să pue câştigul în sacul stăpânuluĭ.

Treĭ saŭ patru copiĭ, de carĭ am vorbit maĭ sus, fuseseră ceĭ dintâĭ carĭ să pună de fie-care dată ofranda lor în daira. D'odată unul din eĭ, cel maĭ tânăr, scoase un strigăt, ducând mâna la cap. Un hoţ voise să-ĭ ridice fesul împodobit cu un rând de perle, înconjurat cu piese de aur; neputând să reuşească, graţie mentonierei 6) care ţinea fesul, se mulţumi să-ĭ rupă o piesă de aur cu o valoare de 80 piaştri. Hoţul fu oprit îndată.

6) Legătură pe sub fălcĭ

Ghiciţi de cine. De maimuţa care, recunoscând pe hoţ în mulţime, îl opri agăţându-se de el cu dinţiĭ şi labele. Nu-ĭ dădu drumul până ce nu sosi un cavaş 7) ce-l conduse la poliţie. Cât despre maimuţă, mândră de fapta sa, merse să sărute mâna aceluia pe care-l protejase.

Din cele de maĭ sus puteţĭ vedea că Jocko nu era o excepţie în speţa sa. Primind cu plăcere, şi sărind de bucurie, din mâinile Margariteĭ pişcoturile şi vinurile de Xeres şi Calcavallo nu făcea maĭ mult de cât fraţiĭ săĭ din pădurile virgine ale Africeĭ şi Americeĭ.

Unul din caracterele cele maĭ vizibile ale unuĭ pongo, după toate cele pe carĭ vi le-am remarcat, e sociabilitatea sa. Astfel Jocko puţin câte puţin fusese îmblânzit de Margarita. Acum îşĭ sprijinea capul de umărul eĭ. Câte odată Margarita lua braţul drept al luĭ Jocko, îl trecea sub braţul eĭ strâns şi iată pe fiul naturiĭ primitive şi creatura civilizată plimbându-se ca două prietene, trecând prin liane şi pe sub umbra marilor arborĭ. In adevăr sfântul François d'Assise avusese dreptate când zisese : „Animalele ne sunt fraţiĭ noştri maĭ micĭ".

III

Margarita şi Jocko eraŭ d'aci încolo ceĭ maĭ bunĭ prietenĭ, până ce un lucru de nimic îĭ făcu să se certe. Tânăra portugheză purta la ea o mică oglindă şi într'o zi scoţând-o din geantă o prezentă tovarăşeĭ sale. In acelaşĭ moment surpriza, spaima şi o înspăimântătoare pizmă se citi în ochiĭ luĭ Jocko; se aruncă cu furie asupra figureĭ ce îĭ înfăţişa sticla, vru s'o sfâşie. Turburată se repezi în spatele oglinziĭ, dar văzând că nu-ĭ nimic, revine iar în faţă şi acelaşĭ lucru îl repetă de vr'o douăzecĭ de orĭ. In fine, tremurând de necaz se aruncă spre Margarita, îşĭ aşeză frumosul cap pe pieptul eĭ, o strânge cu putere în braţe ca şi cum ar fi voit s'o ducă departe de locul acela, de obiectul nelinişteĭ şi friceĭ sale. Portugheza punându-şĭ oglinda în geantă, mângâie pe Jacko şi după ce-ĭ dădu zaharicale, îĭ dădu să bea apă şi astfel se împăcară. In totdeauna când se despărţează Jocko o privea trist.

A doua zi din nenorocire nişte afacerĭ importante reţinu pe Margarita acasă. In ziua următoare revenind nu o maĭ văzu ca de obiceĭ, (eşindu-ĭ înainte). O chemă dar în zadar. In cele din urmă o găsi culcată chiar pe locul unde-ĭ arătase oglinda. Jocko deschise ochiĭ şi zărind-o tresări. Slăbise. Margarita, adânc mişcată de această nouă probă de iubire, îĭ dădea să mănânce şi să bea, dar biata Jocko rămase tristă toată ziua.

Margarita, căindu-se de răul ce pricinuise involuntar miceĭ sale prietene, reveni în aceeaşĭ zi, dar nicĭ de data asta n'o găsi la : „rendez-vous". O chema şi se aşeză pe trunchiul unuĭ arbore s'o aştepte. D'odată o văzu venind spre ea gâfâind, o apucă de mână şi voi s'o târască în desimea păduriĭ. După un moment de ezitare — şi îĭ dăm dreptate gândindu-ne la pericolele ce te ameninţă în acele pădurĭ, când te prea depărtezĭ de locuinţele oamenilor — o urmă. Amândouă parcurseră în tăcere aproape o milă, şi europeanca rămase surprinsă, când descoperi în mijlocul unuĭ grup de cocotierĭ o frumoasă colibă acoperită cu frunze şi aproape gata. Jocko era mulţumită, sărea, bătea din palme şi făcea să se audă acel strigăt argintiŭ, unul din semnele prin care îşĭ manifesta bucuria; dar în curând un nor de tristeţe îĭ acoperi fruntea, de oare-ce băgase de seamă că tovarăşa eĭ nu putea să intre în colibă, intrarea fiind prea mică, fiindcă o făcuse potrivit cu înălţimea eĭ. Atuncĭ mâniată, smulse bârna ce forma partea de sus a uşeĭ şi începu să modifice intrarea. Margarita îĭ ajută cu cea maĭ mare tragere de inimă şi în curând lucrul fu gata. Inăuntru, aproape de uşe se găseaŭ două culcuşurĭ de muşchĭ şi frunze uscate, iar în unul din colţurĭ o mare provizie de nucĭ de cocos. Sleită de oboseală, drăgălaşa Jocko se aruncă pe unul din acele culcuşurĭ şi invită şi pe tovarăşa sa să-ĭ urmeze exemplul, arătându-ĭ cu degetul patul din faţă. Margarita luă frunze de bananier, pe care le puse pe muşchĭ, ca să nu se ia pe roche. De bucurie Jocko sări de maĭ bine de 20 de orĭ dintr'un pat în altul, privind cu un aer mulţumit la tovarăşa sa civilizată. Mica fiinţă a naturiĭ primitive îşĭ petrecuse toată noaptea şi ziua muncind să facă acea colibă. Margarita avusese cu ea de mâncare : vin, ouă răscoapte, pâine, pesmeţĭ, mezelurĭ şi petrecură foarte bine omul civilizat cu strămoşul săŭ primitiv în acel colţ de pădure retras de lume.

Dar ora de despărţire sună. Uimirea, durerea, neliniştea sărmaneĭ Jocko era la culme şi când amica eşi din colibă scoase un strigăt atât de jalnic, încât Margarita nu putut să se abţină să nu se întoarcă. Jocko se gândea că ele nu trebuiaŭ să se despartă. Margarita era a eĭ, pentru că făcuse coliba şi proviziunĭ de nucĭ de cocos. Atât Jocko cât şi pongo obişnuesc să-şĭ construiască colibe, unde se refugiază adeseorĭ mulţĭ.

A doua zi tânăra văduvă se hotărî să se întoarcă maĭ târziŭ ca de obiceiŭ. Jocko, de pe patul săŭ zărind-o, scoase strigătul săŭ obişnuit. De data aceasta vizitatoarea luase cu sine farfuriĭ, pahare de apă, ceştĭ şi o maşină de cafea : ca şi cum mirosea a banchet. In fiecare zi îşĭ făcea o plăcere să aducă lucrurĭ nouĭ : o cană, scăunele, o mică comodă, în cele din urmă o masă uşor de montat şi remontat. Putu să înveţe pe tânăra sa amică să scapere din amnar, să se folosească de surcele la aţâţatul foculuĭ, să prepare cafeaua şi ceaiul, în fine să taie feliuţe subţirĭ de pâine şi să fiarbă ouăle. Jocko ştiu în curând să aşeze masa, s'o acopere cu foĭ de bananier, să aşeze două scaune unul în faţa altuia, să aşeze pe micĭ talere smălţuite fructe, prăjiturile şi celelalte lucrurĭ de mâncat. Aşezate la aceeaşĭ masă, cele două prietene petreceaŭ de minune, şi Jocko o servea pe Margarita înconjurând-o cu îngrijirile sale atente. Chiar în cele din urmă învăţă să destupe sticlele de vin, să clătească paharele, să puie apă în vin. Margarita se amuză văzând cele ce făcea mica sa amică.

IV

Nu e aşa că e încântătoare această poveste ? plină de interes şi de însemnătate. Totul e surâzător, totul fericit. Infăţişarea tristă sub care aţĭ văzut pe Margarita la început, a dispărut. E un tabloŭ plin de graţie această damă, nobilă prin naştere, făcându-se educatoarea uneĭ micĭ fiinţe desmoştenită, a unuĭ mic animal găsit în fundul pădurilor, să se ataşeze de el şi să-l iubească. Heĭ, dar totul e schimbător în lume. O floare de trandafir, care cade într'o cupă plină, o face să se verse : un nor, care trece între soare şi pământ, dă o înfăţişare tristă celuĭ maĭ pitoresc peisaj; aruncaţĭ un fir de nisip în platana uneĭ balanţe în echilibru şi echilibrul se va strica. Eĭ bine, ceea ce se petrece în lumea exterioară putem observa în noĭ înşine : un lucru ce se înfăţişează d'odată ochilor, ne turbură mintea, devenim triştĭ, gânditorĭ şi de multe orĭ fără să ne dăm seama bine de pricina acestor stărĭ schimbăcioase ale sufletuluĭ. In lumea morală ca şi în cea fizică totul e schimbător, variabil, nestatornic, trecător.

(Va urma).

Trad. de **D. D. Tomescu-Putna**

7) Poliţaĭ turc.

POŞTA REDACŢIEI

C. Tr. Sim. — Trimite lucrurĭ maĭ interesante. Roma, Londra, sunt oraşe prea cunoscute, şi apoĭ... descrierea aceea de copil...

Colaboratorilor. — Trimiteţĭ cât maĭ mult, căcĭ voesc să pregătesc câte-va numere înainte.

Arthur M. — Trimiteţĭ.

CĂTRE CITITORI

Anunţăm pe cititoriĭ noştri că vom publica orĭ-ce articole interesante privitoare la călătorii saŭ vânătorĭ, în ţară saŭ străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtieĭ, în scrisorĭ francate, vor fi adresate direcţiuneĭ «Ziaruluĭ Călătoriilor», strada Brezoianu, 11, Bucureştĭ.

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săĭ la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la mareie magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapisate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Caroi, 74, vis-à-vis de piața de florĭ, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Caseĭ Școalelor

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din : o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într'o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru orĭ-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru florĭ. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiŭ, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en detail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciŭ de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pungă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră** de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăcĭ Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curțiĭ Regale, strada Colței, No. 7, Bucureștĭ.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automatică, prin contra-pedalare. **Una pușcă** de vânătoare cu două țevĭ, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automatică de mare precisiune **«Pieper»**, cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curțiĭ Regale, 47, calea Victorieĭ, Bucureștĭ.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcurĭ remontabile în timpul mersului cu 6 plăcĭ marca Premier record. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut, gramofoane și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, Bucureștĭ.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două serviciĭ** de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte treĭ bucățĭ, într'o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colțeĭ», Bucureștĭ, strada Colțeĭ, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basurĭ și tonurĭ de oțel. **O vioară** fină cu cutia eĭ. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părțĭ. Toate acestea sunt cumpărate de la „Compania Generală", mare biurou de importațiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.
Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat
Șease ceasornice de argint.
Șease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.
Treĭ ceasornice de metal imitând argintul rusesc.
Cincĭ coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.
Una geantă de alpaca veritabilă.
2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academieĭ, No. 25.
Una mașină mare de bucătărie „Ideal", cu 4 ochiurĭ din tabie de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureștĭ, calea Văcăreștĭ, 142.
O colecție de legĭ compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.
Un serviciŭ de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.
Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.
O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ**, saŭ un volum din cărțile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonațĭ.

Prețurile de abonament sunt aceleașĭ : Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 lunĭ leĭ 9,15 ; pe 3 lunĭ leĭ 4,65.

Pentru concurarea la premiile de maĭ sus, abonațiĭ pe un an primesc 30 bonurĭ, ceĭ pe șease lunĭ 15 și ceĭ pe treĭ lunĭ primesc 5 bonurĭ. Abonațiĭ pe un an participă la două tragerĭ, decĭ după prima tragere vor primi încă 30 bonurĭ pentru tragerea următoare.

Anul XIII.—No. 792 | 5 Bani în toată țara 5 | Miercurĭ, 11 Iulie 1912

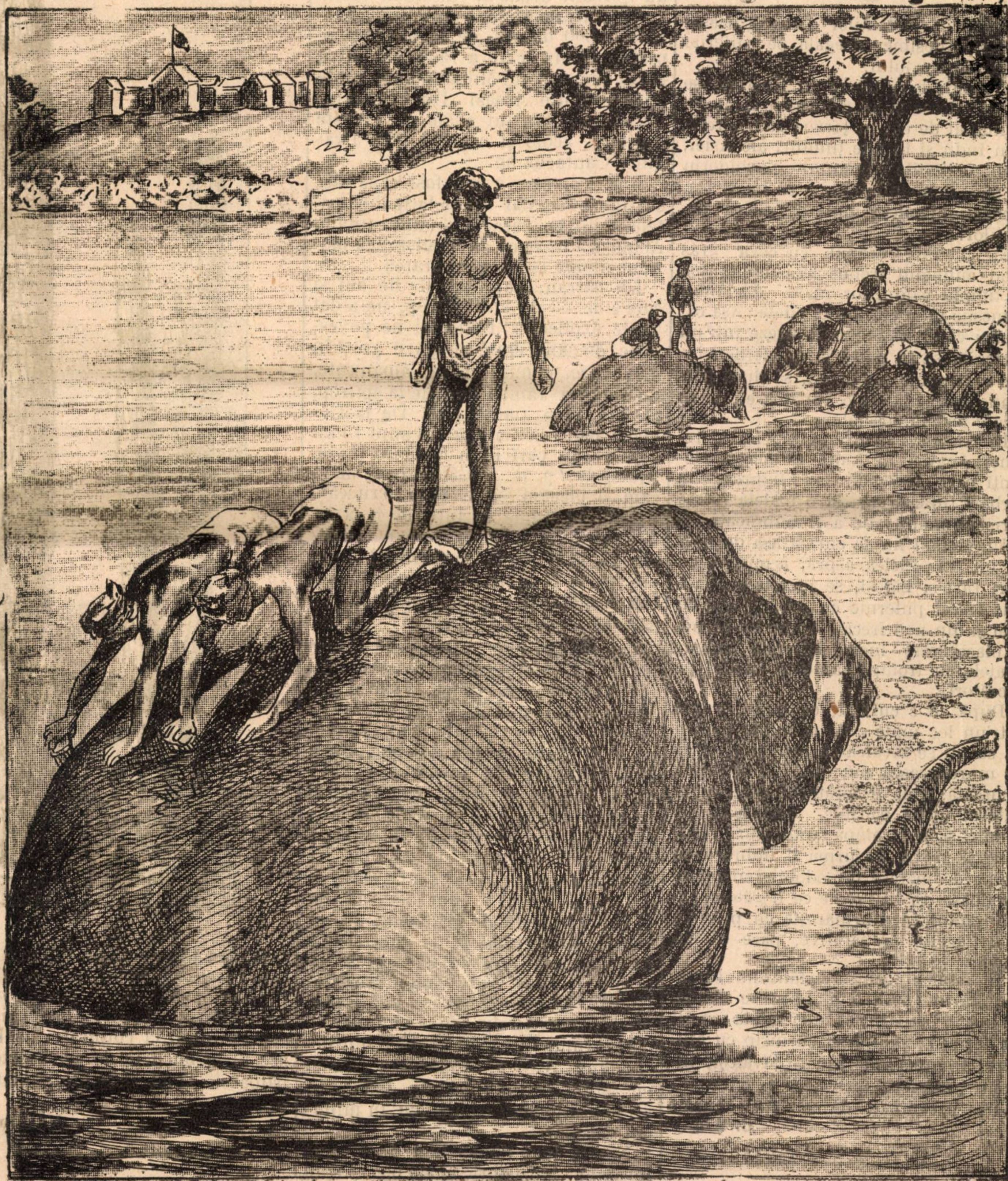
ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE SI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 2.60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare o dată pe săptămână, Marțea

TOALETA ELEFANȚILOR.—(Vezĭ pag. 5712).

Toaleta elefanţilor

Epiderma elefanţilor e foarte deasă, dar de o desime neegală pe diferite părţi ale corpului.

Elefanţii cari trăesc în libertate se scaldă adesea şi aŭ grijă să se tăvălească numai de cât în ţărână saŭ noroi.

In Indii şi în alte ţinuturi ale Asiei, unde calităţile bunului pachiderm nu sunt neluate în seamă ca în Africa, cornacii îngrijesc mult de pielea elefanţilor.

Eĭ îĭ ung corpul cu ceva gras când animalul trebue să muncească în timpul căldurilor mari. Elefantul domestic nu e curat nici odată. Aşa că, atunci când trebue să figureze într'un cortegiŭ, să ia parte la un defileŭ într'o ceremonie religioasă, să ducă persoane marcante la o vânătoare, i se face o toaletă specială.

In recenta călătorie a regeluĭ şi regineĭ Angliei în Indii, numeroşi elefanţi cari trebuiaŭ să figureze la serbări fură supuşi la o toaletă foarte serioasă înainte de a fi îmbrăcaţi.

Un elefant nu se curăţă aşa de uşor ca un cal. Pielea aspră, acoperită cu peri rari şi băţoşi, se încreţeşte. Trebue frecat puternic cu peria, uns cu uleĭ şi din noŭ frecat. Animalul căruia îĭ place acest lucru, îşi udă singur spatele cu trompa, ajutând astfel pe lucrători.

După ce e curăţat, elefantul, e dus într'un loc unde e iarbă multă pentru ca să nu se tăvălească prin praf şi să se murdărească din noŭ. Când pielea e uscată, vine decoratorul, care cu ajutorul uneĭ pensule, desinează pe frunte şi pe trompă arabescuri roşii, albe şi negre. Pe urmă îl îmbracă cu haine de mătase împodobite cu pietre preţioase. Şi în vreme ce îl gătesc, pachidermul care urmăreşte cu privirea toate aceste preparative, pare că surâde.

In anume locuri, elefantului sălbatec atât de mult îĭ place să se scalde, că nu se depărtează nicĭ odată mult de ţărm; se pudrează cu nisip cu ajutorul trompeĭ sale saŭ se tăvăleşte într'un praf feruginos care îĭ dă o culoare cărămizie de cel maĭ curios efect.

C. Arg.

O EXCURSIE LA COMANA

In ziua de 6 Iunie curent, vre-o 50 de elevĭ aĭ liceuluĭ Sf. Sava, conduşĭ de d-niĭ profesorĭ R. Caracaş şi Pitiş, au făcut o excursie la Comana, Călugărenĭ şi Dadilov. Am plecat din Bucureştĭ la 8 a. m. şi am sosit la Comana pe la 9. Aci, sub conducerea d-luĭ Christian Popescu, învăţător, am vizitat mânăstirea Comana, zidită de Vlad Ţepeş. In această mânăstire se află îmormântat marele Domn Radu Şerban, urmaşul luĭ Mihaĭ Viteazul. Anul trecut Liga culturală a sărbătorit 300 de anĭ de la moartea acestuĭ Domn care a răzbunat întru câtva moartea luĭ Mihaĭ în două lupte strălucite din Ardeal. După inscripţia de pe mormânt aflăm că maĭ este îngropat acolo şi nepotul său, Drăghicĭ Cantacuzino.

Biserica, care a maĭ fost reparată, se ţine bine, dar arhondaricul şi fostele chiliĭ cu paraclisul sunt ruinate. Acum s'a început de comisiunea monumentelor istorice repararea.

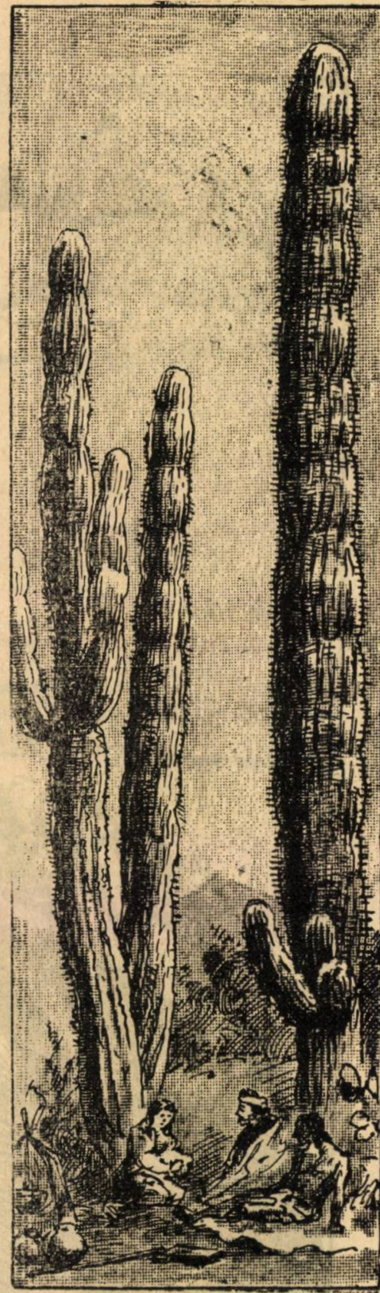
Un bătrân, care are 65 de anĭ şi care e de 33 de anĭ epitrop, ne-a dat unele explicaţiĭ. Bătrânul ne povesteşte, de când erau călugăriĭ grecĭ în mânăstire, o mulţime de amănunte. Luându-ne rămas bun de la epitrop, plecăm spre Călugărenĭ. De la Comana până la Călugărenĭ sunt 15 kilometri, pe carĭ i-am făcut în 3 ore. Ajunşĭ la 2 p. m. în Călugărenĭ, mâncăm şi plecăm să vizităm «crucea». Sub acest nume se înţelege o cruce de piatră ridicată de Şerban Cantacuzino cu ocazia construireĭ unuĭ pod peste Neajlov. Cu toate că crucea e adăpostită de un pavilion, ea este pe alocurea ştearsă.

Cu câte-va zile maĭ nainte fusese pe aci M. S. Regele ca să aleagă un loc unde să se ridice o statue luĭ Mihaĭ Viteazul. S'a hotărît să fie pe dealul dinspre Comana sau, venind de la Giurgiu, cel din dreapta. După cum aflăm de la d. învăţător, cu care M. S. Regele a vorbit, monumentul va avea soclul de 5 m. înălţime. Urcarăm pe acest deal care dominează valea pe o distanţă de 25 km. Ne aşezarăm jos şi d. profesor Caracaş ne citi lupta aceasta, din «Istoria luĭ Mihaĭ Viteazul» de Bălcescu. Fie-ce pasaj este cercetat şi ne dăm seama de locul unde era Mihaĭ, turciĭ şi tunurile române sub conducerea luĭ Kiraly. Şi atuncĭ ni se înfăţişează lupta: Icĭ Kiraly bătea numaĭ cu două tunurĭ armata turcă, dincolo căpitanul Cocea îĭ ataca în coaste, iar Mihaĭ, cu o spadă în mână, se arunca întocmaĭ ca un leu în mijlocul turcilor.

Ne-am luat rămas bun de la acest însemnat loc istoric şi am plecat spre Dadilov. De la Călugărenĭ la Dadilov sunt 10 km.; şi, cu toate că pe hartă este arătată regiunea aceasta ca un şes, ea este numaĭ dealurĭ şi unele foarte înalte.

Nev.

CACTUŞI GIGANŢI

Dintre toţĭ cactuşiĭ, cel maĭ curios este *cereusgiganteus*, a căruĭ ilustraţie o dăm aci. El creşte de obiceiŭ pe platourile înalte. Trunchiul nu este rotund, ci colţurat, iar la vârf are nişte buchete de ace foarte înţepătoare. Tăiat orizontal, înfăţişează o stea.

Vătămanu.

DUMAS TATAL

VÂNĂTORUL DE CĂPRIOARE

— Legendă elvețiană —

Acest vânător, care se deda profesiunei sale cu toată ardoarea pe care o aŭ pentru ea oamenii de la munte, era un sărman om pe care mizeria îl forțase maĭ întâĭ să facă această meserie, devenită de acum înainte pentru el o nevoe. Dibăcia sa era recunoscută și reputația sa se întindea dintr'o parte la alta a Oberlanduluĭ. Intr'o zi pe când el urmărea o căprioară, bietul animal, neputând traversa o prăpastie, pe care, în alt timp, ar fi trecut-o cu o săritură, văzând moartea înainte și în spatele său, se culcă la marginea prăpăstieĭ, și ca un cerb în primejdie, începu să plângă. Vederea tânguirilor sărmanuluĭ animal, nu mișcă pe vânător, care își întinse arcul, luă o săgeată și se pregăti să-l lovească; dar întorcând ochiĭ spre locul unde văzuse animalul singur cu un minut înainte, el observă un bătrân șezând și având la picioarele sale căprioara gâfâindă care îĭ lingea mâna; acest bătrân era geniul munteluĭ.

Atuncĭ vânătorul își aplecă arcul și geniul îĭ zise:

— Viu de la șes, căruia Dumnezeŭ 'ĭ-a dat toate darurile carĭ îmbogățesc câmpia. Pentru ce viĭ să turburĭ locuitoriĭ munților? Eŭ nu scobor la tine, să fur găinile din coteț și boiĭ din grajdul tăŭ. Pentru ce suĭ tu așa dar la mine să omorĭ căprioarele de pe stâncile mele și vulturiĭ din noriĭ meĭ?».

— «Pentru că Dumnezeŭ m'a făcut sărac, răspunse vânătorul, și pentru că nu mĭ-a dat nimic din ceea ce a dat altor oamenĭ, exceptând foamea. Atuncĭ eŭ neavând nicĭ găinĭ, nicĭ vacĭ, am venit să caut oul vulturuluĭ în cuibul săŭ și să surprind căprioara în retragerea sa. Vulturul și căprioara își găsesc hrana lor în munțĭ, eŭ nu pot să mĭ-o găsesc pe a mea în șes».

Atuncĭ bătrânul se gândi puțin, pe urmă făcând semn vânătoruluĭ să se apropie, începu să mulgă căprioara într'un mic castronaș de lemn; laptele luă forma brânzeĭ.

Iată, îĭ zise el, cu ce îțĭ veĭ potoli foamea; cât pentru setea ta, sudoarea mea furnizează destulă apă în șes pentru a'țĭ lua și tu partea ta. Această bucată de brânză se va găsi în totdeauna în sacul saŭ în dulapul tăŭ, dacă tu nu o veĭ consuma în întregime; eŭ țĭ-o dau cu condiția să lașĭ în pace de acum înainte căprioarele și vulturiĭ meĭ.

Vânătorul promise să renunțe la meșteșugul săŭ, se coborâ în șes, își agăță arcul de sobă, și trăi un an cu brânza miraculoasă pe care o regăsea intactă la fie-care prânz.

Din partea lor, căprioarele vesele recăpătaseră încredere în oamenĭ. Ele coborau până la șes; se vedeau sărind grațios la întâlnirea caprelor care se urcaŭ în munțĭ.

Intr'o seară pe când vânătorul era la fereastră, o căprioară veni așa de aproape de casa sa, în cât el putea s'o omoare fără să iasă afară; ispita era prea mare, își luă arcul, și uitând promisiunea făcută geniuluĭ, ochi cu dibăcia-ĭ cunoscută animalul și-l ucise.

Alergă îndată către partea unde bietul animal căzuse, îl încărcă pe umerĭ, și ducându-l la el, prepară o bucată pentru cina sa.

După ce mâncă se gândi la brânza sa, care de data asta îĭ va servi de desert. Merse decĭ la dulap și-l deschise. De-odată eși de acolo o pisică mare neagră, care avea mâinele și picioarele de om; ea ținea brânza în bot și sărind prin fereastra care rămăsese deschisă, dispăru cu ae.

Vânătorul se turbură puțin de acest incident; căprioarele deveniseră așa de comune în șes, că, în timp de un an, el nu avu nevoe să se ducă să le caute în munțĭ.

Cu toate acestea puțin câte puțin ele se speriară, deveniră din ce în ce maĭ rare, până dispărură cu totul.

Vânătorul, care uitase apariția bătrânuluĭ, își reluă vechile sale curse în stâncĭ și în ghețarĭ.

Intr'o zi el se găsi în locul unde cu treĭ anĭ înainte gonise o căprioară. Lovi în tufișul din care eșise; o căprioară eși d'acolo sărind. Vânătorul o ochi și animalul rănit căzu la marginea prăpastieĭ unde apăruse bătrânul.

Vânătorul o urmări, dar el nu sosi la timp, căcĭ animalul în spasmele agonieĭ, alunecă pe panta înclinată și căzu de sus în josul stânceĭ.

Atuncĭ el se aplecă peste margine pentru a vedea unde căzuse. Geniul munteluĭ era în fundul prăpastieĭ: ochiĭ lor se 'ntâlniră și vânătorul nu maĭ putu să-șĭ depărteze privirea din aceea a bătrânuluĭ.

Atuncĭ simți o necrezută amețeală în toate simțurile; vru să fugă și nu putu. Bătrânul îl chemă de treĭ orĭ pe nume și, la a treia oară, vânătorul aruncă un strigăt de disperare care fu auzit în tot șesul și se prăvăli în prăpastie.

Iackaufbalt

CURMALII DE APA

Se cunosc avantagiile pe carĭ le are omul după urma unuĭ curmal. In Africa un curmal echivalează cu o moșie, maĭ mică, la noĭ. Acolo, la nașterea unuĭ copil, se plantează și un curmal.

Dăm azĭ o ilustrație reprezentând curmalĭ ce cresc în Nil.

Vani.

Un taur în ghiarele leilor

Făceam o vânătoare în țara negrilor, având ca tovarăș pe un englez și douĭ indigenĭ negri. Sosirăm la hotarele meridionale ale vastelor regiunĭ sud-africane. Aci petrecurăm o noapte încântătoare. A doua zi, cu răsăritul soareluĭ, pornirăm prin mijlocul pădureĭ ucigând câte-o pasăre, din care ne întrețineam stomacul. La apusul soareluĭ așezarăm lagărul nostru pe albia unuĭ râŭ, Siklagol, pe atuncĭ sec, unde scobind puțin pământul dădurăm de apa mult dorită. Având mare trebuință de carne, în revărsatul zorilor plecaiŭ cu un indigen la vânat. Negrul meŭ îmĭ afirmă că prin acele pădurĭ sunt foarte mulțĭ taurĭ. Intr'adevăr, în curând, intrând într'o vale, nu departe de noĭ văzurăm eșind din tufiș un frumos taur. Animalul nu ne simțise încă, și când ne apropiarăm la bătaia puștеĭ, ne urcarăm într'un arbore de unde îĭ trimiseĭ un glonț ce îl isbi în șold. Nu fără mirare văzuĭ atuncĭ că taurul o rupse la fugă în lungul văeĭ neștiind de unde vine atacul. Scoborârăm și urmărirăm vînatul, când de-odată eșiră ca din pământ treĭ leĭ urmărind și eĭ prada noastră, ca niște ogarĭ pe urma epureluĭ. Prezența acestor nouĭ antagoniștĭ avu ca rezultat că taurul își

îndoi iuţeala. Animalul îşĭ continuă cursa urmat de ceĭ treĭ leĭ, dar nu trecu mult că fu prins de fiare, carĭ se aruncară asupra luĭ, rostogolindu-l la pământ. Se încinse atuncĭ o luptă înverşunată între aceştĭ camarazĭ de pădure. Eŭ mă apropiam de teribilul spectacol. Când ajunseĭ la o distanţă de vre-o 50 paşĭ, ascuns după un arbore secular, trăseĭ în regala familie. La fie-care lovitură însă leiĭ credeaŭ că sunt loviturĭ de coarne de taur şi îşĭ îndoiaŭ furia contra agresoruluĭ lor.

... După cât-va timp cele treĭ animale feroce zăceaŭ într'un lac de sânge lângă taur, ce se sbătea încă în agonia morţiĭ.

Trad. de **C. Lange.**

TIMBRELE DIN LUME

Nouile Hebride

Grupul insulelor Nouilor Hebride este situat în Oceania, la N. E. de Noua Caledonie. Sunt stăpânite în comun de francezĭ şi englezĭ. Din această cauză nicĭ până astăzĭ n'aŭ mărcĭ definitive.

Şi apoĭ, privind ilustraţia, ne dăm seama că n'aŭ nevoe de corespondenţă decât ceĭ câţĭ-va funcţionarĭ.

Ilustraţia noastră reprezintă un mic Neo-Hebridez şi ne-a fost trimisă de un amic, funcţionar la penitenciarul din Numéa (Noua Caledonie).

Also.

OCNA-SIBIULUI

In depărtare de 11 km. dela Sibiu se află aşezată între dealurĭ *Ocna Sibiuluĭ*, cu vre-o 4000 de locuitorĭ, dintre carĭ peste două părţĭ sunt Românĭ, ceilalţĭ Ungurĭ.

La Ocna suntem în regiunea sărăriilor. Localitatea e remarcabilă pentru minele de sare, dela carĭ şi-a luat numele, apoĭ ca staţiune balneară, cu lacurĭ sărate.

Părţile ardelene au bogăţie mare de sare. In sânul pământuluĭ în cele maĭ multe părţĭ, dar cu deosebire în părţile interne, se află marĭ cantităţĭ de sare, în adâncime mare, până acum necunoscută. Sărăriile fac parte din vinele de sare ale Europeĭ răsăritene şi stau în legătură spre sud cu sărăriile din România şi spre nord cu cele din Polonia. Dela Ocna o vână principală merge prin părţile de mijloc ale Ardealuluĭ, pe la Uioara, Turda, Ocna-Dejuluĭ, iar alta în partea răsăriteană, pe la Cohalm, Odorhei, Praid, Jabeniţa, până pe la Rodna cu multe ramificaţiĭ laterale. Adâncimea masseĭ de sare nu este cunoscută, căcĭ la două sute de metri în adâncime se află încă tot sare. In multe locurĭ sarea ese până la suprafaţa pământului şi este acoperită numaĭ cu un strat subţire de pământ, pe care adesea îl spală ploile şi atuncĭ rămâne sarea curată la lumina zileĭ. In unele părţĭ, precum la Praid şi Sovata, în Săcuime, se află dealurĭ întregĭ de sare. Sarea din Ardeal este albă şi curată; ea este de obiceiu cristalizată, iar unde vine în atingere cu pământul are formă firoasă. In Ardeal se scoate acum sare din cincĭ mine, dar sunt cunoscute 37 de locurĭ cu sărăriĭ, unde s'ar putea exploata sarea. Prin locurĭ de acestea se află pretutindenĭ lacurĭ sărate, iar izvoare sărate sunt cunoscute până acum peste 1000; pe la sfârşitul veacului XVIII erau cunoscute 300.

Sarea se exploatează în Ardeal de miĭ de anĭ. Străbuniĭ noştri, Romaniĭ, asemenea au avut mine de sare la Uioara, Turda, Jabeniţa, Ocna, etc. Urmele lucrărilor lor sunt vizibile până azĭ şi afară de aceea s'aŭ aflat prin locurile acestea vase, unelte, cărămizĭ şi pietre cu inscripţiunĭ romane. Multe din minele romane, izvorând în ele apă, s'aŭ transformat în lacurĭ sărate.

In Ocna au existat mine de sare din timpurile cele maĭ vechĭ. Ele erau exploatate şi pe timpul principilor ardelenĭ şi maĭ târziu, ceeace o atestă datele istorice. D. e. la 1781 se afla în exploatare mina „Ocna-mică", la 1757 se lucra în „Ocna-mare" etc. Mina din urmă se numeşte şi „Ecou", având un ecou interesant. Ea a fost părăsită la 1817 din pricina apelor ce aŭ isvorât în ea şi au năpădit-o. In jurul aceşteĭ mine s'a dat în iarna anuluĭ 1849 o luptă între armata austriacă, la care erau ataşate şi „loagăre" române şi între Ungurĭ, comandaţĭ de Bem. Ungurii căzuţĭ în luptă au fost aruncaţĭ în mina „Ecou". In 3 Iulie 1890 s'a întâmplat apoĭ aci un caz rar în felul său. Fiind în acea zi o rupere de norĭ la Ocna, mina s'a umplut cu apă până la suprafaţa pământuluĭ şi au eşit la iveală 7 cadavre de-ale soldaţilor ungurĭ. Cadavrele au fost conservate tât de bine în saramură, în decurs de 41 anĭ, încât se vedeau rănile ce le-au pricinuit moartea. O femeie bătrână din Ocna şi-a recunoscut pe fratele său, căzut în lupta amintită.

Acum se exploatează numaĭ o mină, care are două galeriĭ (ştiolne). Adâncimea eĭ e de 144 m. Intrarea în mină se face pe scărĭ de lemn şi de sare. Numărul lucrătorilor minerĭ e de vre-o 40, dintre carĭ ceĭ maĭ mulţĭ sunt românĭ. In mină se lucrează numaĭ în timpul iernii, 5—6 lunĭ. Pe iarnă se scot câte 25—30 miĭ de măjĭ metrice de sare. Sarea se scoate din mină în rociu de cânepă, cu forţă de caĭ. Sarea dela Ocna se transportă în sudul Ardealuluĭ, până la Haţeg.

Minele de sare sunt foarte frumoase. Ele în deosebire de minele de cărbunĭ şi de aur, au căĭ drepte şi se pot tăia foarte regulat. Dacă străbatem prin pătura de pământ cu care e acoperită sarea, ne aflăm înconjuraţĭ din toate părţile de sare, care la lumina lămpilor străluceşte asemenea cristalelor. Daca apoĭ de pe galeriĭ saŭ din alt loc potrivit se aruncă paie aprinse în spaţiul gol ce se adânceşte la picioarele noastre, avem o privelişte foarte frumoasă. Mina se luminează, încât se pare că toţĭ pereţiĭ au prins deodată flacărĭ şi lumina se reflectează din eĭ, ca de nişte oglinzĭ uriaşe.

„Trebue să ne închipuim — scrie Kovari, despre interiorul minelor de sare — o stâncă de marmoră şi în ea săpată o uriaşă biserică; dacă privim în sus, pe fundul eĭ vom vedea lucrătoriĭ, fiecare lângă opaiţul său, ca şi când ar ciocăni câte un puiu de corb. Şi pereţiĭ mineĭ se 'nalţă surĭ, reflectând razele lumineĭ. Minele au asemănare cu un palat de zâne, alcătuit din marmoră albă-sură".

Băile de la Ocna sunt proprietatea Statuluĭ. Se folosesc pentru scăldat 6 lacurĭ sărate. Patru sunt aşezate laolaltă, formând un grup, iar unul (numit Tököly) se află deosebit, în depărtare de 600 m. de la ele. Lângă acesta se maĭ foloseşte pentru scăldat încă un lac, cu întocmirĭ maĭ primitive. Adâncimea lacurilor este de 42—46 m. lacul Tököly însă e numaĭ de 33 m. de adânc. Conţinutul de sare a apeĭ este considerabil cu deosebire în lacul Tököly, 18—26 gr., după adâncime, celelalte lacurĭ conţin 8—10 gr. Afară de sare se maĭ află în apă clor şi iod în combinaţie cu natriu, apoĭ clorcaliŭ brom, etc. Băile din Ocna se folosesc cu succes la boalele reumatice, de nervĭ, anemie, pentru reconvalescenţĭ, etc. In aniĭ din urmă Statul a ridicat aicĭ nouĭ stabilimnte, hotel, etc. Oaspeţiĭ stabilĭ sunt pe an 1400—1500, iar accidentalĭ câte-va zecĭ de miĭ. Contingentul cel maĭ mare îl daŭ locuitoriĭ Sibiuluĭ.

Româniĭ din Ocna — afară de puţiniĭ minerĭ, — se ocupă cu economia. Sunt oamenĭ harnicĭ şi străduitorĭ. De curând aŭ înteмeiat o bancă. In Ocna sunt treĭ bisericĭ româneştĭ. Una se înalţă în partea băilor, sus pe deal, „Căciulata", celelalte două se află în Ocna superioară. Dintre acestea prezintă un interes deosebit bi-

serica gr. cat. despre care se crede că a fost zidită de Mihaĭ-Viteazul. Este însă maĭ probabil că a fost construită din munificenţa luĭ Constantin Vodă Brâncoveanu, de oarece în interiorul eĭ e zugrăvit chipul acestuia, ca ctitor al bisericeĭ.

Pe la Ocna trece calea ferată dela Sibiŭ la Copşa, unde are joncţiune cu linia ferată principală din Ardeal.

Spre răsărit de la Ocna, pe şoseaua ce duce de la Sibiŭ în valea Târnaveĭ-Marĭ, la Mediaş, se află în depărtare de 15 klm. de la Sibiŭ, comuna *Slimnic*, ung. Szelindek), nemţeşte Stolzemburg), cu locuitorĭ românĭ şi saşĭ. Lângă sat, pe culmea unuĭ deal, (550 m.) se înalţă o cetate, în parte ruinată. Zidul de cărămizĭ, ce o înconjoară, e conservat, dar în interiorul eĭ, afară de câte-va bastioane carĭ se folosesc de magazine, dăm numaĭ de ruine, năpădite de tufişurĭ şi bălăriĭ şi de mucegaiul vechimiĭ. In mijlocul cetăţiĭ se află ruinele uneĭ bisericĭ. Cetatea Slimniculuĭ a fost ridicată de ţăraniĭ din localitate, în secolul XIV. Forma de azĭ o are din 1765. Biserica a început să se zidească în secolul XV, dar n'a fost terminată nicĭ când. Cetatea a fost asediată în maĭ multe rândurĭ. Pe timpul principeluĭ George Rakoczy II, poporul din comună şi a aflat aicĭ scăparea dinaintea tătarilor, carĭ aŭ asediat-o, dar n'aŭ putut-o lua. Privită de pe nălţimile ce o înconjoară, ca ne ofere o privelişte foarte frumoasă : o reminiscenţă veche a timpurilor războinice din trecut, ce se înalţă izolată şi părăsită în cadrul dealurilor împrejmuitoare, cu grădinĭ şi plantaţiunĭ de viĭ pe coastele lor. Afară de bufniţe şi liliecĭ, singura fiinţă ce o stăpâneşte, e îngrijitorul, care-şĭ are căscioara şi grădiniţa sa alăturea de ruinele bisericeĭ.

Din lucrarea d-luĭ **Silvestru Moldovan**

Moartea luĭ Goetz mână de fer

In fundul frumoaseĭ vâlcele a Weseruluĭ se văd şi azĭ ruinele uneĭ fortăreţe vechĭ. Acolo se ridica odată fortăreata Schaunburg. Mult timp a rezistat ea atacurilor înverşunate, dar a trebuit în cele din urmă să cadă pradă foculuĭ pe care i-l pusese jefuitoriĭ.

Germania este acoperită de astfel de multe ruinĭ şi dacă întrebĭ pe un trecător de când datează ele, iţĭ va răspunde: De la războiul ţăranilor!

Atuncĭ a fost distrus şi acest castel.

Intr'o noapte, un om care veghia într'o gheretă, fu speriat, auzind un zgomot ce semăna cu mersul uneĭ trupe. La prima vedere el văzu nişte ţăranĭ înarmaţĭ. Cine nu s'ar fi îngrozit auzind că printre aceĭ ţăranĭ se afla şi Goetz Mână de fer?

Crud, barbar, sângeros, el urmărea o bogăţie, pe care nimenĭ nu i-ar fi putut-o da. Excortat de banditiĭ carĭ îĭ făceaŭ ca o gardă de onoare şi cu un mare număr de ţăranĭ, el venea să atace castelul Schaunburg unde locuia contele Conrad cu soţia sa Brunehilde.

Asediaţiĭ se apărară vitejeşte şi timp de 11 săptămânĭ, toate asalturile banditilor fură zadarnice.

Dar apărătoriĭ se istoveaŭ şi apa din cisterne era pe sfârşite. Peste câteva zile eĭ trebuiaŭ saŭ să moară de foame saŭ împuşcaţĭ de jefuitorĭ.

După rugăciunea de seară, Conrad expuse situaţia conteseĭ şi îĭ spuse că maĭ având 4 zile de trăit trebuiaŭ să iasă din cetate.

Conrad merse la fereastră şi-şĭ aruncă afară privirile disperate. Atuncĭ simţi o mână pe umăr şi Brunehilde îĭ zise:

— Dumnezeŭ ne va scăpa! Am o idee... Dacă l'am avea aci pe Goetz?

— Bine, dar nu te gândeştĭ, că e imposibil?

— Ştiĭ că Goetz nu a venit aci spre a apăra drepturile ţăranilor, ci pentru a pune mâna pe avere!

In prima noapte se apropie de castel unde zări o siluetă albă. A doua noapte veni cu o trupă de oamenĭ, dar găsi o scrisoare: „Eŭ nu mă încred în oameniĭ ce nu vin singurĭ! Mâine e ultima oară". A treia noapte veni singur. Zări ceva alb şi se aruncă cu braţele deschise.

Dar de odată gâtul îĭ fu strâns de o frînghie şi picioarele legate. Un pumn în cap îl ameţi.

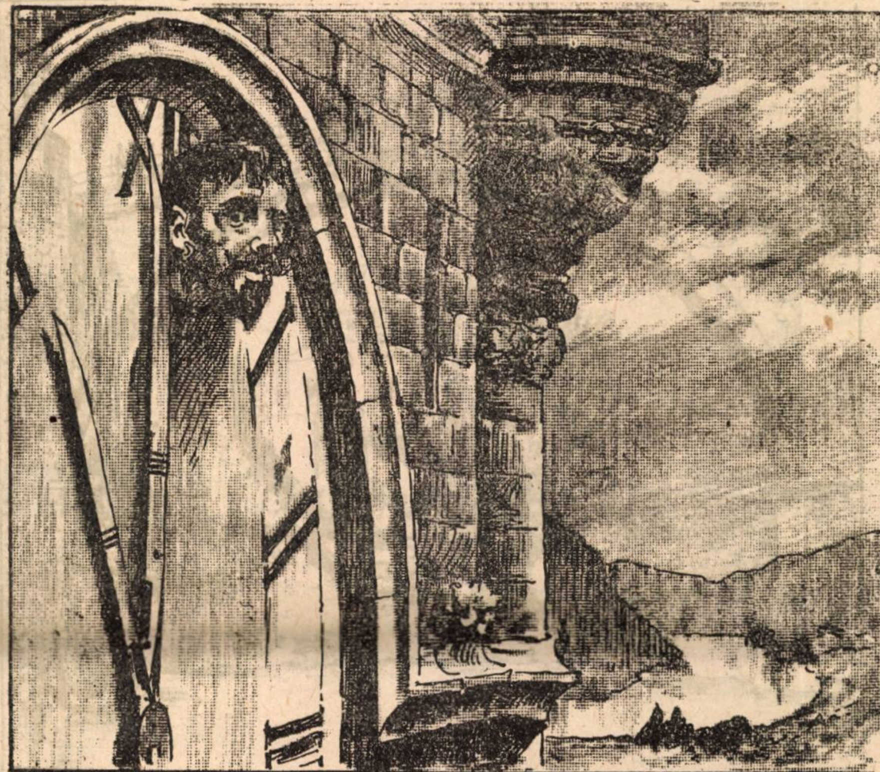
Când se deşteptă, Conrad era înaintea luĭ şi-ĭ zise râzând:

Amice Goetz! Nu eştĭ primul om care cazĭ în cursa uneĭ femeĭ. Dar cine e locotenentul tăŭ, căcĭ vreaŭ să fac o scrisoare?

— Dietrich d'Altenau, zise încet Goetz.

Conrad scrise o scrisoare pe care Goetz o iscăli.

— Până atuncĭ veĭ aştepta în turnul

Circulă, după cum ştiĭ, printre ţăranĭ legenda că în subteranele casteluluĭ este o comoară. Eĭ bine! îl voiŭ face să creadă că trădez pe aĭ meĭ şi că îĭ voiŭ da luĭ comoara, fugind cu el. E prea puţin inteligent spre a pricepe cursa.

— Bine, dar te înjoseştĭ!

— Când e vorba să salvezĭ atâtea vieţĭ, maĭ pot sta la îndoială?

A doua zi o săgeată trasă cu dibăcie căzu tocmaĭ lângă Goetz. Săgeata era scrisă şi se putea citi următoarele: *Goetz! Tu eştĭ un eroŭ şi toţĭ se tem de tine şi ceĭ din Schaunburg sunt nişte dobitocĭ. Bogăţia e răsplata eroilor; comoara din castel iţĭ aparţine. Vino! eŭ te voiŭ conduce până în sala subterană şi perlele din Orient, aurul Rinuluĭ şi diamantele Golcondeĭ vor fi ale tale. Dar vino singur. T voiŭ aştepta la picioarele turnuluĭ cu orologiŭ.*

Brunehilde.

Goetz citi şi reciti scrisoarea. Inaintea ochilor săĭ străluceaŭ aurul, perlele şi diamantele promise.

orologiuluĭ, zise Conrad.

Când primele raze ale soareluĭ luminară marele cadran al orologiuluĭ din turn, banditiĭ şi rebeliĭ văzură un spectacol înfiorător.

Oameniĭ luĭ Goetz îl căutaseră toată noaptea şi acum il găseaŭ, dar îĭ vedeaŭ numaĭ capul. Părul săŭ negru se făcuse alb, ochiĭ îĭ eşiseră din orbite şi faţa îĭ era convulsionată. Capul băgat printr'o gaură în cadran, era tocmaĭ de desubtul cifreĭ 12. Acele orologiuluĭ eraŭ înlocuite prin două săbiĭ cu îngrijire ascuţite. Dar ordinea era schimbată: acul cel lung arăta orele, cel scurt minutele.

Era uşor de înţeles că acul cel scurt, de câte orĭ trecea, tăia gâtul luĭ Goetz, iar cel lung, care acum era la cincĭ ore, peste şapte ore va tăia capul prizonieruluĭ.

Dimineaţa Conrad trimise la d'Altenau care spuse că eĭ vor eşi şi că va rămâne în castel doar bătrânul Max.

Dacă nicĭ unul dintre voĭ nu va intra în castel înainte de 12—îĭ trimisese vorbă Conrad—orologiul se va opri, şi iţĭ

veĭ putea deslega șeful. Dacă însă ne vețĭ opri trecerea, capul luĭ Goetz va fi tăiat imediat.

Asediațiĭ eșiră în frunte cu contele și contesa. Goetz de sus privea limba cea mică, care îĭ tăia pielea gâtuluĭ. El gemea și cerea de băut.

— Incă 60 de minute, zicea el, 60 de veacurĭ. Dar dacă oamenii meĭ nu-șĭ vor ține angajamentul? Câinele de bătrân o să învârtească lamele.

Miĭ și miĭ de gândurĭ îĭ treceaŭ prin minte.

Ah! de ar putea să se răzbune!

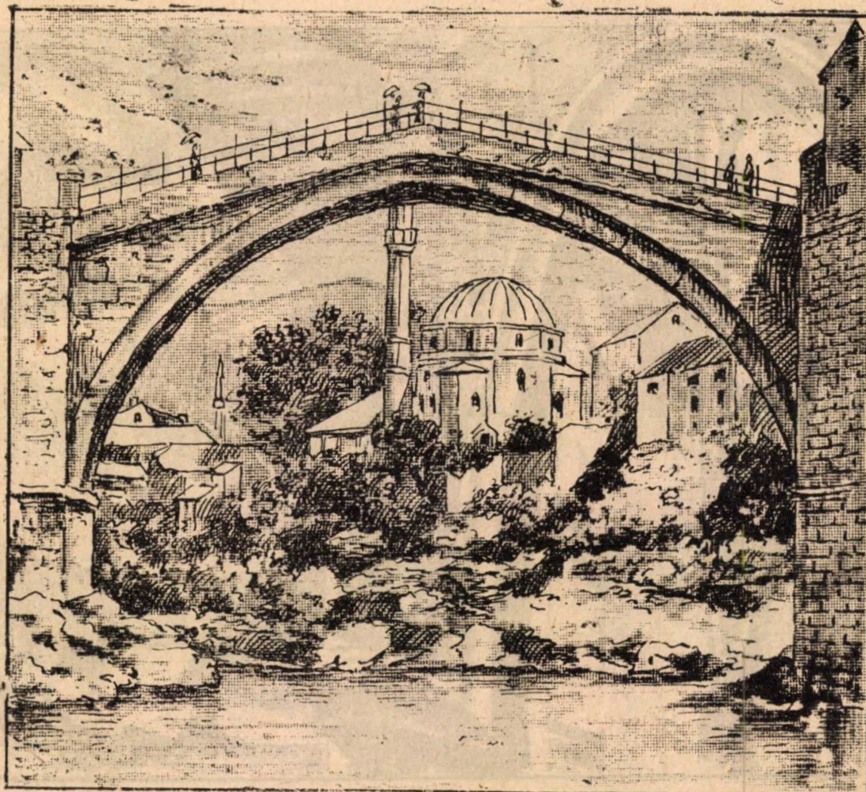
Bătrânul Max însă stă nemișcat așteptând 12 loviturĭ spre a opri orologiul. Corpul luĭ Goetz s'agită teribil. Un... doĭ... treĭ... patru... cincĭ... Max apucă o bară pentru a fi gata.

Șapte... opt... nouă... zece...

De odată, la capătul scăreĭ se ivește Dietrich care cu un foc de pistol ucide pe Max. Bătrânul cade pe spate. In acelaș timp un strigăt înfiorător răsună afară. Lamele de la orologiŭ se întorc, scrâșnesc, merg cu greŭ, numărând ultimele secunde ale vieţeĭ luĭ Goetz Mână-de-fer.

Trad. de **Vătămanu**

PODUL DE LA MOSTAR

Mostar este cheia Herzegovineĭ la Adriatica.

Mostar, a căruĭ adevărată ortografie ar trebui să fie Most-star, însemnează în slavoneşte pod vechiŭ, şi într'adevăr este vechiŭ. El este înalt de opt-zecĭ de picioare şi după cum se vede în ilustraţie, are un singur arc. Nimenĭ nu ştie data fixă a construireĭ acestuĭ pod. Uniĭ zic că la 98 după Christos, alţiĭ spun că ar fi opera luĭ Adrian. Turcii ţin morțiș că e construit de Soliman Magnificul.

Podul făcut pentru nevoile de atuncĭ, acum este neîndestulător, fiind singurul până la vărsarea Narenteĭ în mare.

Vani

ALFRED DEBERLE

Povestea duioasă a uneĭ maimuțe

— Urmare —

Tot aşa cu povestirea noastră, atât de plină de interes, atât de veselă, se va întuneca, va fi plină de lacrimĭ, numaĭ ascultaţĭ:

Seniora Margarita, a căreĭ îmbrăcăminte era simplă și închisă, cum se cuvine uneĭ văduve, nu se împodobea nicĭ cu bijuteriĭ, nicĭ cu florĭ, nicĭ cu acele miĭ de nimicurĭ încântătoare, atât de iubite de femeĭ; dar purta numaĭ în inelaruĭ mâiniĭ stângĭ inelul de logodnă împodobit cu un diamant. Acest diamant, a căruĭ fețișoare sclipeaŭ și scânteiaŭ la soare, era cel maĭ frumos și valora foarte mult. Nu din pricină că valora mult, îl privea atât de des Margarita și ochiĭ i se înmuiaŭ în lacrimĭ. Acel diamant era unul din acele obiecte, care prezentându-vi-se vă amintesc de lucrurĭ trecute și de multe orĭ vă întristează. Era o amintire, era cadoul primit de la soțul, pe care-l regreta. Și iată pentru ce Margarita plângea, când privea acel obiect, care-ĭ amintea fericirea sburată, paradisul perdut; și pentru ce-l săruta cu atâta foc, în loc să-l țină ascuns în scrin; căcĭ inima omenească e ciudată, nelămurită, îĭ place durerea cât maĭ mare, cât maĭ completă, deși de multe orĭ caută s'o ocolească.

Jocko, mica noastră Jocko, observase ciudatul efect produs asupra amiceĭ sale de piatra strălucitoare de la inel. Căută să găsească pricina și vă las să judecațĭ în ce încurcătură se găsi sărmana sa inteligență. Din deducție în deducție ajunse la concluzia — și nu era de loc răŭ acest lucru pentru un pongo — că dacă amica sa punea atâta importanță pe posesiunea aceleĭ pietre strălucitoare, de bună seamă avea un mare preț.

Intr'o zi intrând în colibă, construită cu atâta grijă, cu atâta dragoste de Jocko, Margarita o găsi întinsă pe patul săŭ de frunze uscate. S'apropie și văzu că nenorocita Jocko era însângerată, marĭ rănĭ se zăreaŭ pe tot corpul și mărăcinĭ înfipțĭ în carnea însângerată. Repede buna și miloasă portugheză spălă rănile și puse comprese. Pe urmă îĭ dete să guste din bunul vin de Calcavallo, care-ĭ redete veselia d'altă dată. Jocko deschise frumoșiĭ săĭ ochĭ de gazelă și suspină atât de dureros, în cât ochiĭ amiceĭ sale se umplură de lacrimĭ. Ar fi dorit mult să petreacă noaptea lângă ea, dar ar fi neliniștit pe ceĭ d'acasă. Sărmana creatură avea frigurĭ. Inainte de a o părăsi, Margarita puse lângă Jocko un pahar cu vin, apă zaharisită și îĭ arătă să ia din când în când cele două băuturĭ. Jocko lingându-ĭ mâinele cu limba eĭ roză, parcă se ruga să n'o părăsească. Când o văzu ieșind din odaie bolnava suspină adânc.

A doua zi Margarita se reintoarse maĭ de vreme ca de obiceiŭ, lângă mica sa amică bolnavă. Luĭ Jocko îĭ mergea maĭ bine, dar era prea slăbită ca să se dea jos din pat, abia putea să ridice capul și să-l așeze pe genunchiĭ Margariteĭ, care o certa cu blândețe.

Astfel trecură câteva zile. Intr'o dimineață seniora fu tare surprinsă văzându-șĭ bolnava la câțĭ-va pașĭ înaintea colibeĭ, așteptând-o și sărind de bucurie îĭ eși înaite, îndată ce o văzu.

— Ah, ce imprudență, Jocko; aĭ făcut răŭ, zise seniora supărată, rănile țĭ se vor deschide, veĭ fi iar bolnavă, aĭ făcut răŭ draga mea. Ascultă, am să te pedepsesc.

Dar Jocko fără să asculte dojana ce i se făcea, luă de braț pe amica sa, o duse după sine în casă și deschizând primul sertar al miculuĭ scrin făcu să apară ochilor săĭ... Ghicițĭ ce? Diamante, diamante marĭ în număr de 29 saŭ 30. Nu eraŭ tăiate și strălucitoare ca acela pe care-l purta seniora Margarita; dar sub veșmântul opac, care le acoperea, pongo al nostru ghicise bine, cum recunoscu re-

pede și Margarita, transparența și strălucirea lor.

La vederea acestor bogății tânăra portugheză presupuse pricina rănilor, pe care le observase pe corpul sărmanei Jocko.

Amintiți-vă cititori, că suntem la Santiago, una din insulele Capului Verde. V'am spus la început că această insulă e bogată în tot felul de producțiuni animale și vegetale. Dar nu acelaș lucru în fundul văilor, în albiile torentelor, sub pietre și nisip; într'un cuvânt în terenurile: „plusiques", cum spun savanții, ca să desemneze bogăția acestor terenuri in materii prețioase. Aceste materii prețioase care aŭ făcut să se comită atâtea lașități, atâtea crime, care aŭ îndepărtat de pe calea adevărată atâtea inimi cinstite, care aŭ înjosit atâtea inimi mândre și trufașe; aurul, fiindcă trebue să-l numim, cu numele săŭ, aurul în zăngănitul lui sonor și blestemat și alături de el în aceleași terenuri, în aceleași straturi diamantul care scânteiază, strălucește fascinează și căruia d'asemenea i se reproșează multe crime.

Poate c'ați citit povestirea colierului de pietre strălucitoare pe care Maria Antoaneta dori să-l poseadă, dar care aduse peirea reginei în căderea monarhiei.

Jocko, sărind și alergând în fundul văilor, d'alungul fluviilor, jucându-se cu pietre, răscolind nisipurile, observase adesea pietre asemănătoare aceleia pe care amica sa o avea la inel și din ziua în care zărise că o singură piatră de acestea pricinuia atâta plăcere Margaritei, se puse să le caute. Sărmanul animal suise și coborâse munți și văi mult timp, scormonise crăpăturile stâncilor, albiile fluviilor secate și terminase, condusă de singura-i plăcere să aibă o mângâiere mai mult, să descopere un strat diamantifer.

Vedeți ca și mine bucuria sa din pricina acestui lucru, când pentru prima oară unghiile sale ridicând puțin haina cea verde ce acoperea petrele văzu strălucind acel corp ca o lumină orbitoare. Iute, iat-o la lucru pe sărmana Jocko pătrunzând în fundul râpelor, isbindu-se de stânci, însângerându-se de spini și voind mereu să meargă înainte prin mijlocul lianelor de nepătruns, să mai găsească un diamant, apoi un altul... In fine cu totul zdrobită, nemai putând de oboseală și dureri dar fericită reveni la colibă și leșină pe culcușul ei. Aci, împreună cu Margarita o găsirăm pe această drăgălașă căutătoare de diamante dar atât de suferindă încât uitase pricina răului și căutările sale în fundul râpelor. O noapte. Se redeșteaptă și tot odată îi revine memoria; se ridică repede, merge să vază dacă tezaurul mai e acolo, unde-l pusese și liniștită își așteaptă prietena pentru care-l strânse.

Am văzut pe Margarita sosind și dusă de Jocko înaintea sertarului deschis de la micul ei sicriu.

V'am spus-o de la început iubiți cititori: aurul are orbiri stranii, diamantul fascinări ciudate. In fața acestor bogății fabuloase strânse înaintea ei, la vederea acestei minuni din „O mie și una de nopți", realizată pentru ea, Margarita se turbură, o cuprinse o amețeală, numai fu Margarita d'odinioară; inima sa bună deveni rea; sufletul ei nobil deveni josnic. Ce o importa acum, dacă Jocko avea atâtea răni, căutând diamante? Singurul lucru o interesa că aceste diamante erau ale ei și că cu totul un alt viitor i se înfățișa.

Sărmanul animal nu înțelegea nimic din turburarea amicei sale. Văzându-se uitată, merse tristă să se întindă în culcuș, scoțând strigăte plângătoare. Strigătele acestea readuseră la realitate pe Margarita și potoliră turburarea minții. S'apropie de Jocko, o mângâie, îi dădu câteva zaharicale și vin, să se mai întărească. Nobila doamnă se căia oare? Voia să repare momentul de uitare și mișcarea de lăcomie pe care n'o putuse să și-o înăbușe? Tot ce se poate!...

V

Când Jocko fu pe deplin vindecată, cele două amice își reluară plimbările în pădure. Dar stăruitoare în gândul pe care v'am lăsat să-l ghiciți, Margarita făcea într'una să fie văzută de Jocko câte unul din diamatele pe cari i le adusese; le săruta înaintea ei, le atârna la corsaj, în fine le păstra în buzunar cu o grijă prefăcută, sperând că prin aceste gesturi s'o facă să înțeleagă lacomele sale dorinți. Mica creatură înțelegea prea bine, căci închinând capul deveni tristă.

Intr'o zi Margarita n'o găsise în colibă. Era neliniștită și se așeză s'o aștepte. De odată o văzu alergând, gâfâind și obosită peste măsură, cu ochii strălucitori de bucurie căzu la pieptul amicei sale. In mâna dreaptă avea un pachet, acoperit cu frunze; Margarita îl luă. O nouă surpriză. Desfăcându-l, zări diamante mai multe ca întâia oară. Ridică pe sărmana Jacko, care abia răsufla fie de oboseală, fie de iuțeala cu care venise. Fiindcă Jocko citise în ochii amicei sale bucuria ce-i procurase acele pietre strălucitoare, se mulțumi să-i lingă mâinile și să-i ceară să mănânce. După ce-și potolise foamea și setea, își așeză micul său cap pe pieptul aceleia, pe care fără să bănuiască, o îmbogățise în câteva minute și un somn adânc și neliniștit o cuprinse, căci scotea din când în când gemăte surde. Examinând-o, Margarita văzu pe corpul ei multe răni, pielea îi era jupuită în diferite locuri.

Atunci, Oh! atunci se făcu în inima Margaritei o neașteptată schimbare. Ințelese cât fusese de egoistă, cât făcuse să 'ndure această sărmană ființă, cu cât era mai sălbatică ca ea, deși fiică a civilizației! Tânăra portugheză, deveni tristă, câteva lacrimi străluciră în ochii ei negri și se rostogoliră pe fruntea sărmanului animal, care redeșteptându-se ridică capul spre amica sa, o privi cu un aer blând și cum i-ar fi zis: „Numai plânge, iată, te iert".

VI

Margarita primise cu ultimul vapor scrisori din Lisabona, care o chemau în patrie; trebuia să plece peste câte-va zile. Ce să facă atunci cu acest animal, ce-i dăduse semne de dragoste atât de mișcătoare. Uitase cu totul că sărmana Jocko n'aparținea de cât printr'un fir nevăzut de speța omenească; o considera ca pe o tânără sălbatică, de care nu era ascultată de cât prin gesturi și semne; singura limbă universală. De câte ori nu regretase că Jocko fusese lipsită de graiul vorbirei și că n'are alt limbaj de cât privirile atât de expresive sau oarecare strigăte, destul de felurite după nevoe. In totul neîmpărtășind părerea negrilor, care atribuesc numai aparenței tăcerea maimuțelor și cari sunt încredințați că aceste animale nu vorbesc, de oarece se tem să nu fie obligate să muncească, Margarita încercase în nenumărate rânduri s'o facă să articuleze un cuvânt, dar în zadar. Neliniștea Margaritei asupra soartei care aștepta pe sărmana Jocko, devenea din zi în zi mai mare. Intr'o dimineață mai neliniștită ca de obiceiu, având presimțiri triste, se îndreptă spre pădure. De odată auzi un sgomot care îi era cunoscut. Grăbi pasul. O urmă de sânge îi atrase atențiunea și nu departe de ea văzu lungindu-se una din cele mai mari colubre ale Javei, lungă de 8—9 picioare.

E cunoscută groaza ce au maimuțele de șerpi; singură vederea pielei unuia din aceste animale e de ajuns să le omoare. Monstrul, pe care Margarita îl avea înainte-i, era ocupat cu nenorocita Jocko, a cărui membre erau rupte și corpul acoperit cu răni grave de unde curgea sângele.

(Va urma).

Trad. de **D. D. Tomescu-Putna**

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii saŭ vânători, în țară saŭ străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei **«Ziarului Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, București.*

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săĭ la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din: o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu ogIindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din: Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapisate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de florĭ, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Caseĭ Școalelor

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din: o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într'o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru orĭ-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru florĭ. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiŭ, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuteriĭ en gros și en detail Frațiĭ A. & I. Roller, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciŭ de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pungă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră** de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăcĭ Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curțiĭ Regale, strada Colțeĭ, No. 7, Bucureștĭ.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automatică, prin contra-pedalare. **Una pușcă** de vânătoare cu două țevĭ, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard». Aceastā armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automatică de mare precisiune **«Pieper»**, cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curțiĭ Regale, 47, calea Victorieĭ, Bucureștĭ.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcurĭ remontabile în timpul mersului cu 6 plăcĭ marca Premier record. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut, gramofoane și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, Bucureștĭ.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două serviciĭ** de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte treĭ bucățĭ, într'o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colțeĭ», Bucureștĭ, strada Colțeĭ, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basurĭ și tonurĭ de oțel. **O vioară** fină cu cutia eĭ. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părțĭ. Toate acestea sunt cumpărate de la „Compania Generală", mare biurou de importațiune, strada Smârdan 29, etajul 1.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șease ceasornice de argint.

Șease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Treĭ ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cincĭ coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academieĭ, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal", cu 4 ochiurĭ din tablă de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez București, calea Văcăreștĭ, 142.

O colecție de legĭ compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciŭ de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb: una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ**, saŭ un volum din cărțile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonațĭ.

Prețurile de abonament sunt aceleașĭ: **Pentru un an leĭ 18; pe 6 luni lei 9,15; pe 3 luni lei 4,65.**

Pentru concurarea la premiile de maĭ sus, abonațiĭ pe un an primesc 30 bonurĭ, ceĭ pe șease lunĭ 15 și ceĭ pe treĭ lunĭ primesc 5 bonurĭ. Abonațiĭ pe un an participă la două tragerĭ, decĭ după prima tragere vor primi încă 30 bonurĭ pentru tragerea următoare.

Anul XIII.—No. 793 5 Bani în toată țara 5 Miercurĭ, 18 Iulie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI	REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA	ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Leĭ 2.60 pe an în toată țara	No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11	*Apare o dată pe săptămână, Martea*

RĂZBUNAREA NEGRULUI. — (*Vezĭ pag. 5720*).

RĂZBUNAREA NEGRULUI

Luna se înalţă pe cerul african luminând corpurile negre cu reflectele sale argintiî. Muzica deşertuluî înveseleşte nunta luî Siradu cu Fatumata.

Tot tribul asaualian s'a adunat spre a bea şi a dansa.

Rezemaţî pe trunchiurî de eben poleit, Uali şi Kiramokov beau.

Trist şi grav, în mijlocul veselieî generale, Mustaff priveşte posomorât spre Siradu şi Fatumata.

Acest Mustaf, unchiul luî Siradu, era un bătrân din tribul *sarakoles*, războinic temut altădată pentru braţul săŭ, astăzî pentru influenţa sa.

Se zicea că Mustaf iubea pe Fatumata şi nimenî nu-ï prevestea bine pentru viitor.

Aurora începe să apară deasupra Meceî; muzicanţiî cântă încă, cu ochiî pe jumătate închişî, iar de osteneală, nimenî nu maî danseaz.

Fatumata se retrage în camera nupţială. Siradu se ridică la rândul săŭ.

Atuncî Mustaf, marele preot, îî ese înainte şi-î spune:

,,Mi-aï luat pe Fatumata, mâine femeea ta va fi a mea pentru totdeauna".

Fără să răspundă, războinicul ridică din umerî şi trecu înainte.

A doua seară, serbarea reîncepu pentru distracţia mulţimeî adunate.

Pe când petrecerea era în toî, luna se ascunse într'un nor şi în întunericul produs, se zări un om care năvăli în mijlocul dansatorilor şi în urmă se auzi un urlet de moarte.

Siradu, nebun de furie, strigă:

„Nenorocire celuî care mi-a furat femeea!" şi dispăru în noapte.

. . . .

Petrecerile uneî nunţî de şef în Africa durează o lună, dar la Siradu, în acea seară, a doua după nuntă, în loc de petrecere e o adunare de bătrânî carî ţin sfat, cu un aer grav, ca un tribunal.

Mustaf ia parte şi el la adunare, aproape de rege.

La un semnal, poporul se adună din toate părţile şi respectuos formează cerc în jurul tribunaluluî.

Două bătrâne, în nişte vase de pământ, prepară un fel de băutură otrăvitoare care răspândeşte în aer un miros greoî.

Siradu apare.

Cu gesturî largî, el istoriseşte nenorocirea sa: se afla cu femeea în casă, când afară izbucni o ceartă. Eşi pentru un moment să vadă ce este şi, când se reîntoarse, femeea sa nu maî era acolo.

Războinicul tăcu. Atuncî întorcându-se spre bătrânî şi popor, lăsă să-î scape aceste cuvinte grele:

„Eu acuz!...

Regele îî făcu recomandaţiile rituale:

„Dacă vreun vrăjitor ţi-a fi furat femeea, ia seama, căcî se va răzbuna.

— Acuz.

— Dacă nu aî probe, teme-te de moarte.

— Acuz.

— Dacă nu e un furt şi femeea ta a plecat singură, tremură în faţa luî Alah.

— Acuz.

— Vorbeşte!

E o tăcere mormântală. Toată lumea e emoţionată, căcî chiar fără probe, acuzatul e obligat să bea în faţa regeluî, ,,ochiul luî Dumnezeu", băutura preparată de vrăjitoare.

Dacă moare, şi otrava e aşa de puternică că cel care o bea moare pe loc, înseamnă că e vinovat. Atuncî i se arde casa şi toate rudele luî sunt gonite din trib.

Dacă trăeşte, acuzatorul a minţit şi viaţa acestuia din urmă îî aparţine.

Momentul e teribil şi Siradu vorbeşte liniştit.

„Acuz pe unchiul meu Mustaf, marele preot".

Un tremur zgudue asistenţa, de la cel maî tânăr până la cel maî bătrân.

Să acuzî pe cel maî mare şef, al douilea după rege, e o nebunie!

Marele preot s'a ridicat cu surâsul pe buze şi a făcut semn vrăjitoarelor să-î prepare băutura; pe urmă foarte liniştit, îngenunchiază şi se roagă.

Când se ridică, figura sa îî e foarte liniştită; el ia cupa şi bea dintr'o dată tot conţinutul.

Toţî sunt în aşteptarea celor ce se vor întâmpla.

Marele preot, sub privirea mulţimeî încremenite, îşi reia locul pe scaunul săŭ de fildeş.

Siradu îşi aşteaptă soarta. Un semn al unchiuluî săŭ şi zece lăncii i-ar străbate pieptul. Tot corpul îî e scuturat de frigurî, nu înţelege ce s'a petrecut. Unchiul săŭ i-a luat femeea şi Alah nu l'a pedepsit.

Nu ştie sărmanul naiv că vrăjitorile au totdeauna două vase cu buruienî: unul cu otravă fulgerătoare şi altul cu ierburî inofensive, şi marele preot ştia din care trebuia să bea.

Două sentinele veghiază zi şi noapte în faţa caseî luî Mustaf. Acest exces de onoare trebuia să-l facă să uite insulta nepotuluî săŭ şi să depărteze de tribul Asauala mânia luî Alah.

Mustaf ertă dela moarte pe nepotul săŭ.

Cu toată paza, în fiecare seară, un om se învârteşte în jurul caseî luî Mustaf. E Siradu care făcând o gaură în zid priveşte la tot ce se petrece înăuntru.

Figura negruluî se contractă hidos; s'ar zice un surâs de ură. Cu fanatismul caracteristic raseî negre Fatumata a primit noua soartă fără revoltă.

Mustafa aşezat lângă ea priveşte cu dragoste.

Alah protejează crima!

Luî Siradu i-e frică, această protecţie a Ceruluî este cea maî teribilă, căcî ea face pe Mustaf sfânt.

Lovitură de armă... răgete de fiare. Siradu vânătorul se apleacă spre leul asupra căruia a tras.

Îî opreşte sângele, îî leagă rana care s'a deschis.

Leul rägeşte uşor: figura negruluî se luminează de o bucurie feroce.

,,Mustaf, urlă el, am găsit ceea ce-ţî trebue".

A trecut o lună de la aceasta. Siradu nu s'a arătat printre războiniciî asaualienî.

Aproape de caverna sa, se deschide o groapă mare al căreî părete din dreapta se înfundă sub pământ alăturî de casa luî Mustaf.

In fundul gropiî un leŭ urlă şi Siradu, de sus, îî vorbeşte:

„N'aî mâncat nimic azî, rege al animalelor; n'aî mâncat nicî erî şi nicî alaltăerî. Trebue să-ţî fie foame".

Se face seară. In coliba luî, marele preot Mustaf îşi face rugăciunea, pe când Fatumata prepară orezul de seară...

S'a făcut noapte completă.

Deodată un răget sgudue coliba: el vine din dosul porţeî ce are acces spre subterană.

Se aud de asemenea nişte uşoare trosniturî, ca acelea produse de lemne uscate ce ard.

Un alt răget: strigătul uneî fiare înfuriate: aud cum răcâie la poartă ghiare de fiară.

Poarta resistă o clipă, apoî cade.

Intr'un răget de furie leul sare. Apoî în faţa lumineî se opreşte.

Mustaf sare spre poartă spre a fugi, dar focul care s'a întins în subterană, îl opreşte.

Aude o voce formidabilă care zice:

„Fiŭ al luî Alah, îţî trimit un rege care să mă răzbune.

— Siradu!"

Ingrozită, Fatumata se aruncă în braţele mareluî-preot spre a-î implora ajutorul.

Leul stă gata să se repeadă. Dar bătrânul într'un moment de laşitate supremă, se dă înapoî şi cu speranţa că va scăpa, împinge brutal pe negresă în ghiarele fiareî.

Din gura leuluî curge sânge de femeie.

Mustaf se aruncă spre poarta verandeî; dar aceasta nu voeşte să cedeze. O voce însă din subterană strigă:

„Nu o să trecî; e răzbunarea".

Iar bătrânul, devenit nebun, începe să râdă. Leul se asvârlă asupra luî şi îl sfâşie.

C. Arg.

HELGOLAND

Cam vre-o 100,000 de vizitatorî balnearî şi 5,000 de turiştî visitează în fie-care an Helgolandul, care după Rügen este cea maî plăcută localitate de mare a Germanieî.

Mărgăritarul mareî de Nord este în lungime numaî de un chilometru şi jumătate, şi lat de 600 de metri. Şi Helgoland devine în fie-care an maî îngustă, căcî marea roade într'una din partea sa de Vest şi ia cu sine câte puţin din ţărm.

Verde este câmpia.
Roşie este luntrea,
Alb este ţărmul.

Acestea sunt culorile pe care le iubeşte Helgolandul. Aşa se vede scris pe diferite vederî şi ilustraţiî, pe care turiştiî le iaŭ cu eî ca amintire a pitoreşteî localităţî.

Trad. de **C. Tr. Sim.**

O sectă persană

Nu există nicĭ o religie, care să n'aibă ereziile și schismele sale, afară de exemplu de islamism, unde douăzecĭ de popoare își pleacă capul sub legea luĭ Mahomet.

Dar, dacă e vorba să se știe cine reprezintă astăzĭ pe Profet, Musulmaniĭ nu sunt de acord.

Mahometaniĭ din Turcia Europeană și aceia din Africa recunosc toată seria califilor, până la comandoriĭ credințelor saŭ Sultaniĭ Constantinopoluluĭ; dar Islamiștiĭ din Paris și arabiĭ asiaticĭ consideră pe toțĭ califiĭ ca usurpătorĭ; eĭ nu admit ca legitimĭ de cât pe ceĭ patru dintâĭ.

oamenilor condeiul de scris. In prima zi de Muharam, care este prima lună a anuluĭ la musulmanĭ, Sunișiĭ se adună.

Purtând fes și îmbrăcațĭ cu tunică strânsă pe talie, eĭ formează hore al căror ritm se iuțește pe măsură ce dansatoriĭ se învârtesc, ținându-se de braț.

In acelaș timp cântă imnurĭ în onoarea luĭ Alah, Adam și Husein. Dar cântecul se transformă în urmă în urlete, miorlăiturĭ. Eĭ sar, se ridică, iar cad și în sfârșit, lanțul de dansatorĭ se aruncă la pământ.

Cu fața congestionată, gura plină de spumă, Sunișiĭ zac la pământ, timp de maĭ multe ore.

In urmă, se ridică și se prezintă pe rând la dervișiĭ hirurgienĭ, carĭ le lăsă sânge.

Sunișiĭ formează hore carĭ se iuțesc pe măsură ce dansatoriĭ se învârtesc.

Mahomet avea o fată pe care o adora și care se numea Fatma. Ea luă de bărbat pe Ali și avu un copil pe care îl numi Husein. Acesta era decĭ nepotul luĭ Mahomet și trebuia să-ĭ urmeze la tron. Contrariŭ el fu asasinat. Persaniĭ însă, fură credincioșĭ memorieĭ sale și în fiecare an islamițiĭ persanĭ celebrează amintirea nenorocirilor sale prin serbărĭ unde fanatismul ține un mare loc.

Dar o sectă maĭ fanatică încă, a simplificat riturile, și când revine aniversarea asasinăreĭ luĭ Husein, onorează maĭ întâĭ pe Alah. Ea îĭ mulțumește pentru o mulțime de lucrurĭ : de exemplu, pentru că creiat pe Adam și Eva, pentru că a făcut cerul și infernul.

Dar maĭ ales, partizaniĭ acesteĭ secte curioase, Sunișiĭ, arată față de Alah o recunoștință entusiastă pentru că a dat

Fie-care moae atuncĭ în sângele care curge din rană o pană și scrie cu ea un verset din Koran în preamărirea luĭ Alah.

Legenda spune că într'o zi printre spectatoriĭ carĭ dansaŭ se afla și un poet mare. După lăsarea sângeluĭ, el muiă pana în sânge și în loc să scrie un verset, făcu o poemă în onoarea Eveĭ, și împodobi scrisul săŭ cu roze splendid desinate.

Dar pentru acest lucru îĭ trebui mult sânge. Când sfârși, căzu nemișcat și buzele sale carĭ recitaŭ poemul în vreme ce-l scria, tăcură pentru totdeauna. Prin excepție, îl îngropară chiar în locul unde căzuse.

A doua zi răsări pe mormântul poetuluĭ roze splendide și acestea sunt imortele.

Vetor

AMINTIRI DIN ȚARA FAGILOR

— Escursiunea studenților universitarĭ teologĭ în Bucovina —

Nu vom uita nicĭodată entuziasmul cu care am salutat împlinirea propunereĭ de a pleca, anul acesta și cu prilejul uneĭ escursiunĭ de vară, în Bucovina. Seara de 28 Iunie, Joĭ, veni ca o întrupare a frumosuluĭ nostru vis, și la ora 10 seara, în număr de 46 studențĭ teologĭ, am pornit spre „Țara Fagilor" — Bucovina, cea răpită, totușĭ însă veselă, mândră și plină de viață românească și datine străbune. Un puternic răsunet trimetea departe trenul cu întonarea cântuluĭ patriotic „Pe-al nostru steag", în cât, lăsând la o parte greutatea călătorieĭ la vreme de noapte și îmbulzeala din tren — zoriĭ dimineței de a doua zi începură să ne desfășure înaintea ochilor frumoase priveliștĭ din părțile Bacăuluĭ muntos și ale Romanuluĭ pitoresc, pe lângă care Moldova limpede curgea strălucitor în bătaia căldurii. Incă din sus de Vereștĭ salutarăm cu respect și duioșie pământul Bucovineĭ noastre, căcĭ chiar de-acolo zarea îțĭ descopere cu durere cum curge trist și domol Suceava, râul de graniță. Lumea forfotește în gărĭ, vuet ascuțit de glasurĭ străine, mișcare și strigăte de negustorĭ pretutindenĭ. La Burdujenĭ e pregătită o frumoasă serbare cu caracter național, în folosul orfanilor de la C. F. R.; corul dorohoian sub conducerea maestruluĭ Poslușnicu face o bună impresie, scoborând dintr'un vagon împodobit peste tot cu steagurĭ tricolore și crengĭ verzĭ. Iată-ne decĭ și pe pământul bucovinean! Ișĭ închpuie orĭcine ce anume îțĭ poate spune inima atuncĭ când pentru întâia oară intri pe plaiurile și în cuprinsul unuĭ pământ pe care îl simțĭ totdeauna că este al tăŭ precum a și fost al tăŭ — căcĭ, totul, monument neperitor de artă orĭ brazda ogoruluĭ pe care sunt înșirate căpițĭ ascuțite și bine rânduite pe *prilipce*, suflet național românesc, orĭ turnurĭ de bisericĭ în care săteanul nostru se închină cu atâta evlavie — totul e un document viu, original și neîndoios despre dreptatea noastră acolo.

Coborâm în Suceava, vechea reședință domnească, de numele căreia sunt legate atâtea amintirĭ despre Domniĭ noștri marĭ de la Iuga Coriatovicĭ încoace; vizităm internatul „școaleĭ române" unde suntem bine găzduițĭ pentru noaptea ce vine; trecem prin strâmtele străzĭ pline de bolovanĭ și praf ale acestuĭ orășel cu treĭ părțĭ de populație evreiască în înțelesul cel adevărat și caracteristic al cuvântuluĭ; și, în sfârșit, după ce ruinele vecheĭ cetățĭ a luĭ Ștefan-Vodă cel Bun și Mare ne-au rechemat în minte vremurĭ de slavă și vitejie — ne ducem la biserica veche, cu hramul tot de Sf. Gheorghe ca și al Mirăuților. De jur împrejurul acesteĭ *mănăstirĭ* staŭ înșirate tarabe negustoreștĭ încărcate cu fel de fel de lucrurĭ trebuitoare călătorilor ce vin la „Sfânt" (moaștele sfântuluĭ Ioan cel Noŭ). Țăranĭ românĭ și femeĭ romance, în frumosul port bucovinean, vin de pretutindenĭ, cine știe de pe unde, — unul cu o

durere neclintită, altul cu o patimă ce cade ca o năpaste rea, altul pentru odihna sufletelor răposate și dragĭ—toțĭ însă cumpără cu evlavie lumânărica de ceară curată și o lipește în sfânta biserică, în care staŭ de atâtea veacurĭ moaștele Sfântuluĭ dătător de mângâere și lecuirĭ, Ioan, cu pomenirea numeluĭ săŭ la *Sânziene* maĭ cu seamă, când țărănimea noastră de pretutindenĭ, din susul Moldoveĭ ca și din întreaga Bucovină făptuește o unire în simțirĭ religioase cum rar s'ar putea înfăptui într'alt chip. Când smerițĭ, tremurând de evlavie,săteniĭ aceștia trec pe sub moaștele sfinte, atingând cu grabă și frică bucățĭ de pânză, de lână orĭ pălăriile lor, de margenile de sus ale scriuluĭ,sărutând și pământul bisericeĭ,simțĭ toată puterea credințeĭ care e în poporul nostru și-l ține întărindu-l în toate greutățile viețeĭ. Corul studenților teologĭ intonează „Cerurile spun slava luĭ Dumnezeŭ" iar poporul adunat acolo ascultă cu drag—în clipa când diaconul rutean citește mereŭ în graiul săŭ rugăciunĭ neînțelese de noĭ. O săteancă de-a noastră apropie și pe copilașul eĭ de sicriul Sfântuluĭ și, cu mâna adusă la obraz, se răstește încet: „Tacĭ!" In acest cuvânt se rezumă toată puterea de credință cu care cresc țăraniĭ noștri pe copiiĭ lor.

După amiază plecăm spre Dragomirna — de sigur cea maĭ frumoasă mânăstire după Curtea-de-Argeș și Treĭ Erarhĭ. De de-asupra curge o burniță. *„Sărăbăniile"* (căruțele) ce ne-au încărcat fac zgomot mare pe șoseaua ce șerpuește printre ogoare de cartofĭ și orz și pășiunĭ bune — când în zare, de o parte și de alta zâmbeau dulce pădurĭ de fagĭ mândri și stufoșĭ. E zi de sărbătoare — Sf. Petru și Pavel — iar în satele prin carĭ trecem e câte un pâlc ici și colo de sătenĭ și sătence carĭ salută respectuos, până la pământ, tricolorul românesc. După ce lăsăm în urmă mitocul Dragomirneĭ, un sat frumos, românesc, care ne-a dat pe rectorul Universitățeĭ din Cernăuțĭ (dr. Saghin) și pe păr. Alex. Morariu — calea se scoboară mereu la vale până ce apare în fund, drept înainte, printre sălciĭ pletoase și tăcute — neprețuitul odor de arhitectură care e Dragomirna cea dragă a bunuluĭ Mitropolit Anastasie Crimca.Aerul limpede al seriĭ e străbătut de fiorul ce-l tremură clopotele de vecernie. Cu atâta sfială și în atâta tăcere trebue să pășeștĭ în cuprinsul ocolit de ziduri puternice ale frumoaseĭ mânăstirĭ cu brâe de jur împrejur și cu turnul acela artistic lucrat — o podoabă săpată în piatră tare și care dă un sunet de fier. Stă mândra ctitorie ca un străjar credincios în valea aceasta mută și plina de brazĭ. După cum ni se dau explicațiĭ atât de binevoitoare de către păr. Hipolit Vorobchievicĭ, egumenul mânăstireĭ, — clădirea este toată de piatră, sculpturile-ĭ frumoase sunt toate executate în piatră, acoperișul e de granit — păcat că tencuiala pridvoruluĭ a acoperit vechea pictură. Dar înălțimea și frumusețea zidiriĭ fac din mânăstirea aceasta una din cele maĭ valoroase monumente istorice româneștĭ.

Când lumina seriĭ se lăsa blând — tristă și tăcută ca un mormânt ni se înfățișa Suceava Voevozilor... Un țăran isteț ne face observația că: „iaca aicĭ a fost Vodă-Ștefan... Dacă păgânitatea-l inconjura — el, la zile de sărbătoare, întindea pod de piele peste mocirla din vale și trecea pe el până în mânăstirea Sfântuluĭ Gheorghe, a Mirăuților... Ce maĭ era și pe atuncĭ!.."

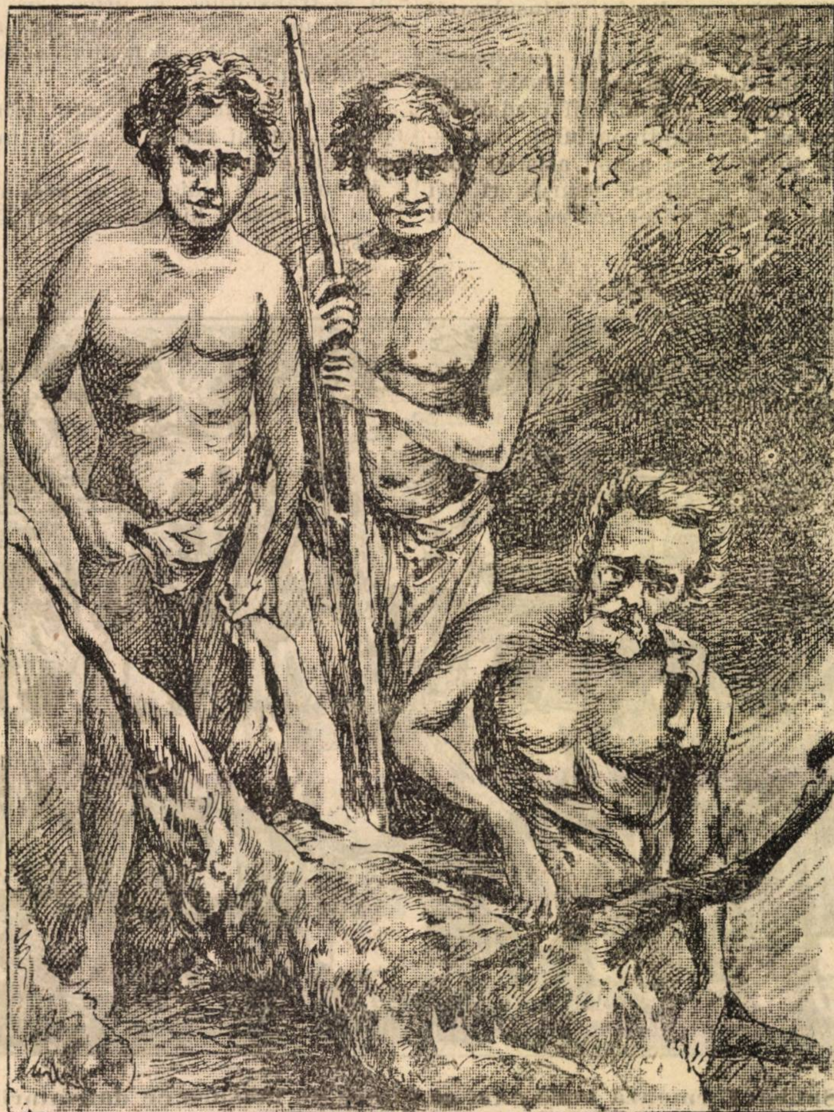
A doua zi, Sâmbătă 30 Iulie, obișnuita ploae a Suceveĭ umplea străzile de noroĭ până la glesne pe care fruntașiĭ elementuluĭ evreesc de acolo, cu anterie și caracteristice pălăriĭ blănite în cap, îl înfruntau, rând pe rând, vitejește, de-adreptul — spre casele lor de rugăciune. „Ce maĭ vremurĭ și azĭ!" exclamă un sătean de lângă noĭ....

Iată-ne în sfârșit plecațĭ și spre Cernăuțĭ: pretutindenĭ belșug, verdeață de ogoare, copacĭ mândri. In acest drum avem bucuria a saluta, dintr'un alt tren, și pe sărbătoritul dr. Cândea, care mergea cu tatăl săŭ spre Putna. La

Un popor ciudat

Ceylan este o insulă foarte veche. Aci locuește un popor vechiŭ, a căruĭ origină nu se știe. Acest popor, timp de miĭ de anĭ, grație faptuluĭ că nu a venit cu nimenĭ în contact, și-a păstrat obiceiurile sale neatinse. Zdrobițĭ de un alt popor Weddahs, eĭ nu locuesc în masă de cât în partea de sud a insuleĭ. Călătoriĭ ce vin de acolo, spun că acești oamenĭ nu știŭ să-șĭ dea socoteală de timp, să măsoare, să numere, și nicĭ măcar să deosebească culorile. Ce e maĭ curios e că eĭ strigă, plâng, dar nu râd nicĭ odată.

Cu ocaziunea călătorieĭ actualuluĭ rege al Anglieĭ, George V, i s'a prezentat 5 Weddahșĭ, 2 din poporul de care vorbim și 3 femeĭ. Femeile aŭ aerul foarte liniștit; bărbațiĭ eraŭ piticĭ și urâțĭ. Toate încercările de a-ĭ face să râdă fură zadarnice.

Un Weddahs cu copiiĭ luĭ

Ilustrația noastră arată un tată cu douĭ copiĭ îndeletnicindu-se cu principala lor ocupație: vânatul.

N. V-tmn.

dreapta codrii Cosminuluī îşī întind braţele par'că a răzbunare şi, fără să vreī, te ducī cu mintea la timpurile de glorie...

La Cernăuţi, pe peronul găreī curate, ne întâmpină reprezentanţiī studenţimeī universitare. Ia cuvântul preşedintele societăţeī „Academia Ortodoxă", d. Procopie Jitariu, şi zice tineretuluī sosit şi crescut în spiritul cel noū de curat idealism, un bun venit! D. D. Nestor, din partea studenţilor bucureşteni, răspunde.

Vizităm catedrala — mândra clădire spaţioasă în care lumea nu maī încape la serviciul divin — şi suntem găzduiţī de către bunul păr. Gh. Ciupercă la internatul ce conduce cu atâta înţelepciune şi spirit blând. Nu vom uita nicī când clipele înălţătoare din seara de 30 Iunie, atuncī când, la festivalul organizat de societatea „Academia Ortodoxă", avurăm prilejul şi onoarea a avea între noī pe iluştriī profesorī aī facultăţeī de teologie: dr. Saghin(rector al Universităţeī); dr. V. Tarnavschi, dr. Th. Tarnavschi, dr. Clement Popovicī, dr. Isopescu-Grecul şi prea venerabilul istoric şi consilier aulic, păr. Eusebie Popovicī — care avuse bunavoinţă a ne da explicaţiī, împreună cu d. dr. Vasile Gheorghiu, când am vizitat reşedinţa şi internatul teologic de acolo.

Inălţătoare au fost momentele acelea când, cu lacrimī în ochī, ascultam cuvinte de îmbărbătare şi poveţe prieteneştī „frăţeştī" din partea iluştrilor profesorī, oamenī de cultură, dar şi de ideal naţional! De sigur că aşa se poate clădi menirea Universităţilor noastre româneştī — în frăţia şi apropierea dintre profesorī şi studenţī. Am ascultat cu inimī mişcate frumoasele cuvinte ale d-luī rector Saghin care, salutând Universitatea şi facultatea de teologie din Bucureştī, ne îndeamnă să avem o inimă „frăţească" faţă de tot ce e românesc. Preşedintele studenţilor în teologie, d. Nestor, salută pe fraţiī studenţī din Cernăuţī, arătand că, prin aceste vizite, se întăresc relaţiile între uniī şi alţiī. Păr. Eusebie Popovicī, în urale, ne povesteşte că facultatea de teologie din Bucureştī e o fiică, dar o ilustră fiică a celeī din Cernăuţī — dorind ca pe viitor una pe alta să se întreacă.

Scriitorul acestor rîndurī închină pentru solidaritatea ce poate răsări din lupta pe tărâmul naţional dusă de preoţimea noastră românească, precum şi pentru forţa morală ce începe a se ivi în naţia noastră, adusă la viaţă prin cultură. Maī vorbesc, dându-ne frumoase pilde de apropiere între profesorī şi studenţī, în vederea aceluiaş mare ideal, d-niī dr. Tarnavschi şi Vasile Gheorghiu, după care d-niī Dănău şi Chiricuţă, studenţī teologī, scot în relief unul din meritele profesorilor cernăuţenī — celălalt datoria studenţilor de a lupta pe tărâm naţional. Glasul dulce al tenoruluī Ionel Rădulescu, în aplausele puternice, a cântat frumoase cântece naţionale, cum par'că şi acum ne răsună în urechī cuvintele jalnice.

Munţiī noştri au poartă,
Noī cerşim din poartă'n poartă...

De asemenea frumoase au fost cuvântările pline de avânt ale d-luī secretar al consulatuluī român şi ale d-luī Alex. Isăceanu.

Ziua următoare, 1 Iulie, luarăm drumul spre Putna. Ţăraniī românī ne priveau cu drag şi în chip isteţ se informau cu bucurie că suntem din România. Aproape de Rădăuţī, unul ne dă explicaţia că: „uite, colea e satul Valea-Uţeī... Uţa a fost o babă... Şi i-a spus luī Ştefan-Vodă să zidească o biserică, şi are să răpue păgânitatea... Şi el a făcut-o în valea asta a Uţeī..." Aşa că toată Bucovina nu e de cât o amintire despre Ştefan-Vodă...

In apropiere de Putna, trenul e plin de ţăranī de-aī noştri. Uniī cântă din trişcă, alţiī se strâng în jurul unuī flăcăiandru scurt şi original în felul luī care cântă dar şi strigă, în vreme ce alţiī joacă iar o femee bate cobza:

Pe vale, lelea, pe vale,
C'a făcut mazărea floare
Şi fasole păstăioar...

Orī:

Măī muere, iar is beat,
Vin'acasă să te bat...

Pe' întunecate, supt o ploae rece, suntem în mănăstirea tăcută şi ascunsă între dealurile stâncoase împodobite de brazī şi frânturī de norī neguroşī.

A doua zi se oficiază un parastas la mormântul slăvituluī Domnitor; corul studenţilor răspunde; cu toţiī ceī de faţă îngenunchiază — iar la auzul cuvintelor de „veşnică pomenire" şi a cuvântăreī de amintire ţinută de d. T. Bulat, cu lacrimī se sfinţea pomenirea mareluī Ctitor, tocmaī în ziua de 2 Iulie, după 408 anī de la moartea sa...

Totul în părţile acelea e legendă legată de numele luī Vodă-Ştefan. Poporul ştie a răsplăti pe vitejiī săī carī aū ţinut şi la credinţa strămoşească, şi-ī încunună cu binecuvântarea povestireī.

Dumtru Furtună.

TIMBRELE DIN LUME

Cutia poştală cea maī isolată din lume

Cutia poştală cea maī isolată din lume e fără îndoială cea situată în mijlocul mlaştinelor din Dartmoor, în Sud-Vestul comitatuluī Devonshire, în apropierea lacului Craumere Pool.

Această cutie nu-ī golită de administraţie, ci după vechiū obiceiū, fiecare trecător are datoria de a lua şi remite scrisorile celeī maī apropiate staţiunī.

In timpul vereī scrisorile sunt ridicate destul de des, pe când iarna numaī de două saū treī orī.

Un metropolitan poştal

Londra, care a cunoscut metropolitanul cu jumătate de secol înaintea francezilor, ne oferă astăzī un metropolitan poştal.

De curând s'a inaugurat cea dintâī linie subterană, care leagă biurourile Estuluī şi Liverpool Street cu oficiul central.

Intr'un tunel a căruī secţiune nu întrece diametrul unuī canal obicīnuit, circulă micī trenurī de câte 3 vagoane mişcate electric, fără conductor şi netransportând de cât scrisorī şi pachete.

Aceste trenurī subterane sunt maī avantagioase de cât cariolele poştale, prin faptul că merg maī repede, nu daū loc la accidente şi costă eftin.

Trenurile acestea circulă cu o rapiditate aproape ca aceea a telegramelor şi dacă vor da rezultate bune, linia existentă se va prelungi şi la celelalte biurouri poştale.

Un colecţionar şiret

Unuī timbrofil îī veni ideia următoare, pentru a-şi înjghebà o colecţie:

Făcu să apară într'un ziar o informaţie, prin care anunţa că *soacră-sa* murise în urma unuī acces de râs provocat de o istorioară amuzantă.

Timp de şase lunī primi o cantitate enormă de scrisorī din partea *ginerilor* din toată lumea, carī cereaū copia aceleī istorioare.

Also

Un concurs al „strigătorilor" publicī IN ANGLIA

Regatul-Unit este în Europa ţara unde se dispută cele maī bizare şi maī baroce *match-urī*.

Să amintim concursurile de frumuseţe masculină la care iaū parte gardiştī, birjarī, marinarī? Să citām *match*-ul anual de cricket al schilozilor şi şampionatul înotătorilor într'o piscină din apropierea găreī Victoria?

Strigătorul din Ipswich

Fiecare sat, fiecare staţiune balneară caută să se specializeze printr'un concurs mare şi noū a căruī originalitate să deştepte atenţia.

Oraşelul Devizes a făcut de curând să se vorbească despre el în ziarele din An-

glia prin meetingul *Towh-criers,* (strigătorii publici).

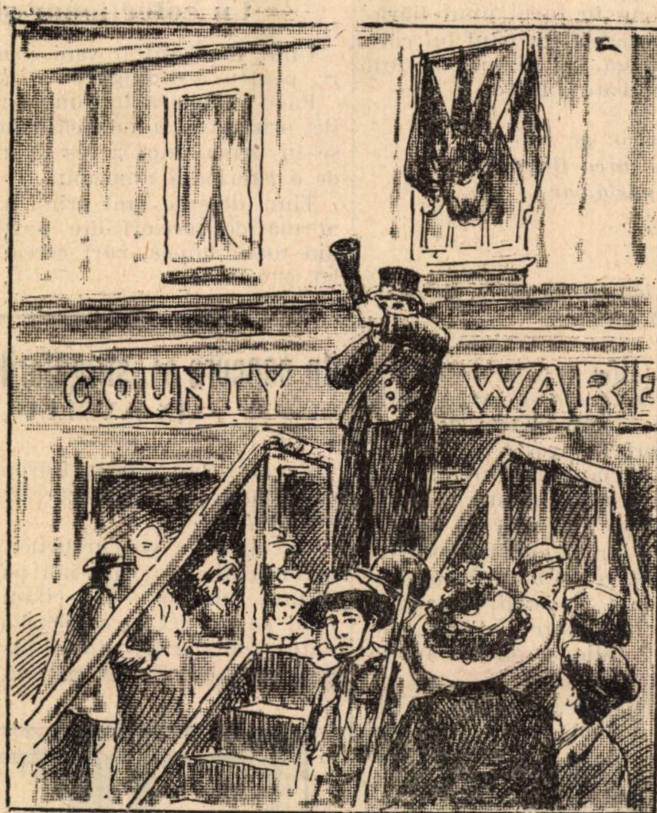
In Anglia cea mai mică competițiune suscită un interes cu atât mai mare cu cât ea este mai neașteptată și meetingul din Devizes a obținut deosebit succes.

Trebue să spunem că costumele foarte variate și pitorești ale concurenților aŭ contribuit în cea mai mare parte să atragă publicul.

La apelul organizatorilor treizeci și opt de strigători aŭ alergat din toate părțile Regatului-Unit.

La orele 10 dimineața strigătorul din Douvres deschise focul și anunță publicului, cu ajutorul unei trompete, condițiunile concursului. Fiecare șampion avea dreptul să ocupe estrada cinci minute și să facă în timpul acesta orice anunț îi va plăcea.

Astfel timp de trei ore publicul ascultă proclamându-se noutățile cele mai neașteptate. Unul anunță înmormântarea unui manufacturier bine cunoscut, și invită pe toată lumea, din partea familiei, să-l întovărășească până la ultimul lăcaș.

Strigătorul din Douvres

Concurenții defilară mai întâi pe străzile orășelului cu muzica în frunte. Se remarcară cel din Yarmout, cel din Dudley, cel din Ipswich, cu o pălărie de jandarm spaniol și cel din Bangor (Carnavon) îmbrăcat ca un cioclu.

Juriul era compus din comercianții cei mai influenți ai țărei. Li se rezervase o estradă. O alta mai mică se ridicase la extremitatea pieței spre a permite „strigătorilor" să domine mulțimea.

„Mare vânzare de mobilier la Smith", strigă altul, enumărând toate avantagiile ce le-ar avea cumpărătorii.

După amiazi juriul a publicat rezultatul. Se află atunci victoria strigătorului din Horsdam. Cel din Douvres a câștigat premiul al doilea, iar cel din Dudley pe al treilea. Strigătorului din Ipswich i s'a oferit o medalie de argint.

ALFRED DEBERLE

Povestea duioasă a unei maimuțe

— U r m a r e —

Margarita, lucru care se explică atât de natural prin primejdiile pe care le descoperea în aceste ținuturi, atât de felurite de acelea pe care le locuim noi, obișnuită printr'o lungă ședere în insulă cu o viață activă pe care delicatele noastre domnișoare din Europa o înțeleg cu greu, totdeauna era înarmată cu un revolver cu 2 țevi. Ținti drept în capul reptilei, care rănită, se oprește; se retrage, se ridică să se arunce asupra agresoarei, dar un al doilea glonte o lovi și o dobori la pământ. Jocko era scăpat, Margarita îl duse în colibă și îl culcă în pat.

Ca de obiceiu pregătise focul; Margarita îi spălă rănile, îi legă obrajii cu alifii, pe care le avea în geantă. Deschise ochii și îi închise repede gemând încet. Suferințele-i erau nemaipomenite și ochii însuflețiți de frigurĭ urmau cu lăcomie toate mișcările aceleia care-i scăpase viața, exprimând teama când se depărta. Jocko, lipsită de darul vorbirei, nu articula nici un sunet dar diferite sentimente se citeau în ochii ei.

Margarita era tare mâhnită. Putea s'o părăsească în starea în care se afla? Dar se gândea la durerea, disperarea celor d'acasă, dacă nu venea la ora obișnuită.

Dar, pe d'altă parte nu putea să vază, fără să fie mișcată de milă pe această sărmană creatură drăgălașe, recunoscătoare și devotată care, puțin câte puțin, pentru ca și prin ea să civilizeze, învinsese — ca să spun așa — robia ființelor creațiunei și din care făcuse tovarășa monotoneĭ sale vieți, o amică, aproape copilul ei.

Și apoi avea să se întoarcă în Portugalia; corabia ce trebuia s'o ducă, aruncase poate ancora în portul Santiago; avea să se depărteze pentru totdeauna de Villa da Praga și pentru totdeauna să părăsească pe Jocko, s'o lase într'o mare pădure plină de șerpi; s'o lase singură în mica-i colibă, unde existase când-va două culcușuri; s'o părăsească chiar în momentul când sufere, când are mai multă nevoe ca nici odată de prezența, de îngrijirile, de mângâerile ei.

Un strigăt jalnic a lui Jocko, o privire mângâetoare a sărmanului animal, care se părea că ghicește ce se petrecea în sufletul amicei sale, puseră capăt șovăirei Margaritei, va locui lângă sărmana Jocko...

Culcată la picioarele bolnavei, Margarita ațipi. Era ora când florile își deschid corolele și umplu aerul cu parfumuri pătrunzătoare — adeseori mortale, în țara unde ne găsim — ora când milioane de insecte strălucesc de lumini dealungul tuturor cărărilor pe fiecare tufiș; ora când totul doarme, când totul se repauzează în natură, totul lăsând la o parte fiarele sălbatice; totul lăsând la o parte ființele rele și răufăcătoare; nici un sgomot decât vântul care șuera plângător prin ramurile temarinilor, iar de departe murmurul mării.

Magarita legănată pe valuri, visează departe de mica colibă, departe de orașul Villa da Praga, departe de Jocko și de insulele Capului Verde, tocmai în Portugalia, chiar în casa unde după moartea soțului ei se concentrează întreaga-i gândire, inimă, unde e îndreptată toată dragostea.

Un strigăt a lui Jocko făcu să dispară acest tablou încântător deșteptând pe Margarita. Se apropie de mica sa amică a cărei durere îi stricase somnul. Hei, sărmana suferea grozav, trăsăturile feței aproape omenești îi erau contractate, membrele îi înțepeniseră, gâfâia, frigurile o chinuiau. Criza era teribilă și părea să fie cea din urmă.

Trebue să vă spun duduelor, că sărmana creatură voise să pătrundă în fundul celei mai adânci prăpăstii ca să strângă pentru ultima oară diamante, aci întâlnise nemiloasa reptilă, restul îl știți.

După ce seniora o făcu să respire eter, îi dădu să guste dintr'un vin întăritor și îndată sărmana bolnavă se păru că

respiră maĭ liber; convulsiunile încetară, frigurile dispărură. Margarita o crezu scăpată. O chemă drăgălaș:

— Jocko, Jocko, zise ea.

Jocko își întoarse spre ea micul cap, o privi drăgălaș, făcu o mișcare ca și cum ar fi voit să se scoale, dar recăzu. Murise!

Atuncĭ se petrecu o scenă înduioșătoare, maĭ uimitoare de cât acea pe care ne-o arătase Jocko și Margarita, — ființa natureĭ și creiatura civilizată — plimbându-se ca două prietene prin pădurea virgină. Margarita nu voi să creadă maĭ întâĭ că Jocko era moartă. Erĭ sărea și se gudura înainte-ĭ, sburda scoțând micĭ strigăte; pe urmă era suferindă, era adevărat prea suferindă dar își punea drăgălaș capul pe umeriĭ eĭ, o privise cu duioșie, o mulțumise cu un gest, trăia în fine... Nu, e imposibil ca această sărmană ființă să moară astfel; să nu maĭ poată sări din cracă în cracă în pădurile vaste; să facă mofturĭ; să se mânie când ĭĭ dădea piscoturĭ; să se mânie când se uita în oglindă; să mănânce cu ea, să râză și să se joace ca un copil... Oh, nu, nu era posibil.

Cam astfel se gândea Margarita, căcĭ omul e ca nebun duduilor, când pierde o ființă scumpă. In primul moment nu vrea să crează că e moartă. Spune că până atuncĭ acea ființă râdea, plângea, vorbea și nu se poate împăca cu gândul că ea nu va maĭ plânge, nicĭ vorbi nicĭ râde.

Toate acestea și le spuse seniora cu inima zdrobită, înduioșată, cu ochiĭ plinĭ de lacrimĭ; încercă s'o reintoarcă la viață pe mica sa amică, pe care o credea numaĭ că doarme. O chemă duios: „Jocko, Jocko", dar Jocko nu maĭ auzea; ĭĭ lua capul și ca altădată i-l punea pe piept, dar acest cap atât de inteligent era fără mișcare; ĭĭ lua micele-ĭ mâinĭ în ale sale dar erau de mult recĭ...

Jocko, buna și drăgălașa Jocko era moartă.

In fața acesteĭ priveliștĭ totdeauna îngrozitoare, totdeauna stranie, Margarita rămase ca și cum s'ar fi îngrijit de o ființă omenească, rămase un moment zdrobită privind pe micul animal neînsuflețit cu privirĭ rătăcite ca și cum căuta in el deslegarea aceluĭ secret ce ni-l ascunde moartea...

Tresări. Se păru că se deșteaptă dintr'un lung somn, iese dintr'un fel de letargie. S'apropie încă odată de acea mică ființă, se apleacă asupra eĭ, ascultă... ascultă mult timp ca să vază de maĭ respiră... ascultă dar în zadar. Atuncĭ își desfăcu șalul, o înveli pe Jocko cu el. Apoĭ zdrobită moralicește și fizicește rămase lângă cadavru. Acest moment de slăbiciune dură puțin și luând în brațe prețioasa sarcină și strângând-o la piept eși din colibă, care-ĭ amintea atâtea lucrurĭ plăcute, merse prin pădure fără ca să se 'ngrijească de fiarele sălbatice care urlau, de șerpiĭ care șuerau, alergând până la vila unde locuia.

VII

Câteva zile după aceea o corabie cu 3 catargurĭ, cu pânzele întinse eșea din portul Santiago. Această corabie numită „Cristof Columb", altă dată a Statuluĭ, acum servea de transport călătorilor carĭ din Portugalia vin să-șĭ caute în insulele Capuluĭ Verde norocul și acelor carĭ acelaș noroc amăgitor saŭ dobândit ĭĭ reîntoarce în Portugalia. Condusă de un vânt favorabil, corabia se depărta repede legănându-se pe valurile măriĭ. Toțĭ călătoriĭ ședeaŭ în picioare ca să vază departe, cât le permitea privirea, pământul pe care-l părăseau, din care făcuseră o a doua patrie, pentru care maĭ fiecare regreta.

O singură persoană, o singură chiriașe a acesteĭ case călătoare rămânea nepăsătoare la ce se petrecea pe bord. Era o tânără femee, singură stând în cabină. Aducea oare cu ea toate amintirile? Nimic n'o reținea de acele țărmurĭ? Da, și totul se găsea închis în acea mică ladă de lemn, ce sta lângă ea și la care se uita din când în când privind-o cu milă. Această tânără femee era seniora Margarita și în acea ladă se găsea îmbălsămată și culcată pe un pat de ierburĭ din insula Santiago mica amică a tinereĭ portugheze buna și drăgălașa Jocko.

Seniora Margarita devenise bogată, o știțĭ, foarte bogată prin prietenia și inteligența acesteĭ tovarășe din pădurile virgine. Când se stabili la Lisabona nu se vorbi în curând de cât de luxul, de toaletele, bijuteriile și maĭ ales de diamantele portughezeĭ, cu care-ĭ plăcea să se gătească, a căror mărire și strălucire dădeau de gândit. Și când o întreba cum și unde le-a găsit, ce zeitate i le-a făcut dar, Margarita povestea istoria luĭ Jocko. Această minunată istorioară fu cunoscută în curând de toată Lisabona, de toată peninsula Iberică și sosi până la noĭ.

Bunicele d-v. duduelor, toate aŭ plâns de povestirea nenorocirilor sărmaneĭ Jocko, nenorocirĭ carĭ aŭ procurat subiectele atâtor opere dramatice.

Toate au purtat în amintirea eroineĭ noastre: haine, rochiĭ, jachete și pălăriĭ „à la Jacko". Adaog că chiar pitariĭ aŭ imaginat un fel de pâine sub acest nume. Oare în vremea de azĭ nu se întâmplă tot așa?

— SFÂRȘIT —

Trad. de **D. D. Tomescu-Putna**

Indieniĭ Iumas

Indieniĭ Iumas locuesc în Arizona și parte din California.

Iumașiĭ sunt toțĭ oamenĭ înalțĭ; ating adesea 1 m. 86; aŭ corpul bine făcut și forma de atlet. Pielea iumașilor este de culoare închisă, părul lung, negru și lins, barba le este neagră dar puțin stufoasă.

Un copil Iumas

Iumașiĭ se vopsesc pe față cu negru; restul corpuluĭ îl pensulează cu pământ alb cu apă și își trag cu unghiile dungĭ în toate părțile. Chiar copiiĭ (după cum se vede în ilustrație) poartă aceste zugrăvelĭ caracteristice.

N. Vătăman

POȘTA REDACȚIEI

Also. — Prezintă-te corespondentuluĭ nostru din Brăila, d. C. Puianu, care va găsi o modalitate pentru cererea d-tale.

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapisate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din : o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într'o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru flori. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice şi bijuterii en gros şi en detail Frații A. & I. Roller, Bucureşti, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pungă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră** de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automatică, prin contra-pedalare. **Una pușcă** de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automatică de mare precisiune **«Pieper»**, cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofoane și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două servicii** de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte trei bucăți, într'o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel. **O vioară** fină cu cutia ei. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la „Compania Generală", mare biurou de importațiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șease ceasornice de argint.

Șease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal", cu 4 ochiuri din tablă de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regelui Carol I al României**, sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul" tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : **Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.**

Pentru concurarea la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șease luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

Anul XIII.—No. 794 5 Bani în toată ţara 5 Miercurĭ, 25 Iulie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 2,60 pe an în toată ţara

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
No 11.—STRADA BREZOIANU.—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marţea

IN CĂUTAREA RINOCERULUĬ ALB. — *(Vezĭ pag. 5728).*

In căutarea rinocerului alb

Acest mamifer — cel mai mare după elefant — datoreşte obiceiurilor sale erbifore de a fi aşa de mult vânat. In loc să stea în desişuri ziua ca ceilalţi rinoceri care îşi caută hrana în timpul nopţei, el se duce în văile descoperite unde paşte ca un cal.

Conformarea craniului său diferă mult de aceea a celorlalţi ronoceri pe care îi întrece ca înălţime. Cornul său anterior poate avea un metru.

El e numit rinocerul Burchel sau Oswel, după numele primilor exploratori cari aŭ observat obiceiurile sale.

Calificativul de rinocer alb pare mai puţin justificat, căci pielea sa e gris şi nu diferă mult de culoarea rinocerilor din Indii.

Un mare vânător englez, maiorul Powel-Cetion, obţinu zilele trecute de la guvernul din Congo-belge o permisiune care foarte rar se acordă străinilor, aceea de a trage în rezervele vânatului mare un anume număr de bestii mari.

Una din dorinţele mari ale maiorului era de a întâlni un rinocer alb... dacă o mai fi existând. Alte ori acest fel de rinoceri se găsea în toată Africa centrală dela Bahr-el-Abiad până la Machua, la sud de Zambez. Astăzi poţi traversa tot continentul negru fără a găsi unul.

Cu toate acestea dorinţa maiorului Powell-Cotton fu împlinită. Un splendid specimen din această rasă îi apăru într'o dimineaţă într'o câmpie vastă, plină cu stufişuri verzi.

Dacă rinocerul nu vede bine, e dotat în schimb cu un mare curaj. Ori care ar fi duşmanul care îl atacă, el se aruncă asupra lui cu furie, alergând mult mai repede de cât ar crede cineva judecând după greutatea corpului său.

C. Arg.

Luarea Bastiliei

Acum câteva zile, la 14 Iulie, fiind aniversarea marei sărbători naţonale a francezilor „Luarea Bastiliei", credem interesant să publicăm aceste câte-va rânduri cu privire la împrejurările în cari s'a luat fortăreaţa. Artcolul, ai căruî autori sunt doui literaţi francezi contimporani, d-nii Bournon şi Bigot, îl dăm tradus în întregime.

— Era, dominând Parisul, încă din secolul trecut, o întunecată fortăreaţă, cu ziduri groase. Se numea Bastilia. In această închisoare, nu trimeteau magistraţii, în numele legii, criminalî destinaţi a fi judecaţi îndată. Nu! Bastilia era închisoarea bunului plac regal.

Dacă vre-un om s'ar fi plâns regelui, contra vre-unui curtezan iubit de acesta, imediat Suveranul trimetea o scrisoare pecetluită şi semnată de dânsul. Omul era prins şi închis la Bastilia. Nici nu-l interoga, nici nu căuta să vadă dacă e vinovat, nici nu-l trimitea în faţa judecăţei. El rămânea acolo, până în ziua când capricul curtezanului fiind potolit, îşi aducea aminte de el şii dedea libertatea fără să-i spună pentru ce i-o dă. Mulţi nenorociţi aŭ stat acolo aproape 30 de ani.

In sfârşit, într'o zi, ziua de 14 Iulie 1789, întreg poporul Parisului strigă: „La Bastilia! La Bastilia!"

Un soare radios lumina această zi de 14 Iulie.

Spre orele 10 o deputaţiune de cetăţeni se prezintă la poarta Bastiliei şi ceru să vorbească cu guvernatorul Delauney. Acesta primi pe membrii comisiunei, care-i ceru, în numele poporului, să coboare podişca peste şanţul plin cu apă, care împrejmuia închisoarea şi să retragă tunurile din fortăreaţă. Delaunay răspunse evasiv şi delegaţii se retraseră.

Pe la orele 2, o mulţime emensă de cetăţeni înarmaţi, acompaniaţi de un batalion de soldaţi din garda franceză, se prinră în faţa Bastiliei.

De astă dată, fortăreaţa era închisă, în stare de asediu şi în turnuri se vedea garnizona sub arme şi tunurile gata să tragă. Intr'o clipă lanţurile cari susţineaŭ podişca fură sfărâmate cu lovituri de topor. Poporul pătrunse în curtea din faţă, unde era situat palatul guvernatorului şi alte clădiri. O vie descărcătură de puşti începu între apărătorii Bastiliei şi popor.

Totdeodată străluci lumina unui incendiu şi un fum gros ascunse pe asediaţi asediatorilor.

Palatul guvernatorului ardea. Poporul pusese foc cu ajutorul căruţelor cu pae aduse înadins înăuntru. In faţă era podişca, pe care atâţi oameni n'o străbătuseră de cât odată. Ar fi trebuit s'o dărâme, pentru a pătrunde în fortăreaţă. Poporul aduse tunuri spre a o distruge şi astfel a lua locul asaltului.

80 de oameni formaŭ garnizona Bastiliei, însă de-abia aveaŭ câte-va muniţiuni.

Guvernatorul era în mijlocul trupelor sale. Văzând situaţia disperată, se îndreptă către un butoiŭ cu praf de puşcă, cu o torţă aprinsă în mână. Dar sub-ofiţerii se repeziră la el şi-l opriră, scăpând astfel poate viaţa a 10.000 de oameni. Avu loc repede o consfătuire între apărătorii fortăreţei. Deciseră să arboreze drapelul alb şi să se predea.

După câteva minute, podişca se coborâ şi parizienii putură să pătrundă în Bastilia. Invalizii şi soldaţii eraŭ fără arme. Fură prinşi şi afară de puţină îmbrânceală şi spaimă nu li se întâmplă nimic. Mulţimea se îndreptă spre carcere şi liberă pe prizonierii închişi, cari eraŭ puţini de altfel.

Delaunay, fiind cunoscut, fu îndată prins şi masacrat pe piaţa Grevei. Capu său, pus în vârful unei prăjini, fu plimbat în triumf pe străzile Parisului.

Dărâmarea Bastiliei, începută chiar de a doua zi, nu fu terminată de cât după un an.

Aurel Teodoraş

PRIVELIŞTI DIN ŢARĂ

PE MUNTE

Se crăpa de ziuă. La răsărit o dungă roşiatică. O adiere de vânt mişca frunzele pomilor adormite. Plecasem din Călimăneşti, bine armaţi pe o şosea strimtă ale cărei cotituri duceaŭ spre munte. Ici colo câte o ţărancă cu furca pe umăr, ne ura ziua bună.

In câteva ore ajunserăm la poalele muntelui. Aci, Oltul cu valurile-i sgomotoase, se despărţea în două, coprinzând o bucată de pământ ca un zid ce încoanjoară o cetate. In dreapta lui, o cale ferată ce duce către Câineni ocolea pe la poalele muntelui. Ne suirăm pe el.

Soarele era deasupra noastră când ajunserăm în vârful muntelui. O adiere de vânt mai puternică făcea să răsune pădurea. Ne aşezarăm pe frunzele pomilor căzute, ca pe un covor şi începurăm să mâncăm. Câte un vultur se rotea deasupra noastră, atras parcă de mirosul fraged al fripturei.

După masă hotărârăm să ne aşezăm fiecare la pândă, spre a vâna, la o depărtare de 150 metri. Imi căzuse să pândesc într'un loc pietros, în dosul căruia se întindea o prăpastie. Nu auzeam de cât din timp în timp câte o pocnitură, apoi vuetul pădurei ce se întindea pe vârful muntelui singuratic. Din când în când câte o şopârlă mă făcea să tresar. Nu vânasem nimic. Soarele începuse încet să-şi mărească volumul ca un glob pe bolta cerească şi lumina-i roşiatică să se coboare după vârful muntelui. Frunzele uşor mişcate de vânt se aplecaŭ una către alta. Se însera. Voiam să plec. Mi-era inima zdrobită că nu împuşcasem nimic, dar un urlet lung îmi ajunse până la urechi. Intorsei capul şi privii într'acolo. După câteva minute, la o depărtare de o sută metri, văzui şease ochi ca nişte luceferi ce strălucesc în noapte, când luna îşi ascunde razele de după un nor. Inima mi se făcuse mică; de abia mai bătea. Pusei puşca la ochi, dar urletul acela ce-l auzeam din ce în ce mai aproape,mă înfioră atât de cumplit în cât căzui cu faţa la pământ. Mă sculai cu o repeziciune uimitoare. Picioarele încmuiate nu mă mai ţineaŭ. Mă aşezai pe pântece rezemându-mi mâna stângă de ţeava puştei şi trăsei.

Patru lumini îmi periră din faţă şi două urlete grozave făcură să răsune pădurea. Inima îmi bătea mai tare, vedeam licărind speranţa şi din ce în ce prindeam mai mult coraj.

Strigai, sculându-mă în picioare, tovarăşilor mei „ajutor", dar nu-mi răspunse

de cât tot ecoul, ca glasul unuĭ om căzut în fundul uneĭ prăpăstiĭ. Eram acum fața în fața cu dihania spurcată. Se repezise la mine și îmĭ sfâșiase haina. Scoseĭ pumnalul, îndoindu'mĭ puterile și loviĭ cu putere pe fruntea luĭ. Incă un urlet grozav îmĭ înmue corpul și mă prăvăliĭ la pământ.

A doua zi, când soarele d'abia pătrundea prin crăpăturile perdelelor, mă deșteptaĭ. Mintea îmĭ era limpede, nimenĭ nu era în odae. Mă dăduĭ jos din pat, dar mă înfioraĭ.

La picioarele mele era un lup, cu pumnalul înfipt pe jumătate în craniŭ și cu dințiĭ rânjițĭ.

I. Dobrescu

Descoperirea primeĭ mine de aur
IN CALIFORNIA

Samuel Hornsby, un bătrân pionier, conducea, în prima jumătate a acestuĭ secol, epocă a colonizăreĭ Statelor-Unite și a Mexiculuĭ, numeroase caravane de emigranțĭ carĭ, fugind de sărăcia ce-ĭ apăsa în Europa, mergeaŭ să populeze vastele câmpiĭ din Far-West și să formeze primele stațiunĭ pe pământul Indian.

Statele-Unite, Canada, Mexicul și California fuseseră, în lung și în lat, de sute de orĭ cutreierate de vechiul conducător de emigranțĭ, și nu odată scăpase el de a fi scalpat și omorât de către indigeniĭ pieĭ roșiĭ.

In anul 1847, Hornsby se angajă — în schimbul uneĭ plățĭ negreșit — să conducă o caravană de emigranțĭ în văile ce înconjoară Sacramentul.

De această călătorie el trebuia să profite spre a prinde o pereche de aceĭ grozavĭ urșĭ de California, și pe care el se angajase să-ĭ furnizeze grădineĭ zoologice din Boston.

Drumul până la locul unde trebuia să se așeze emigranțiĭ se făcu în condițiunĭ destul de favorabile. Triburile roșiĭ, contra așteptăreĭ drumeților, nu atacaseră caravana.

După ce desemnă fie-căreĭ familiĭ locul ce trebuia să ocupe, Samuel, împreună cu tovărășiĭ—frațiĭ Haris și Arnold Forster și cu nepotul săŭ Bob Hornsby — le ajută să-șĭ construiască un fort de apărare.

In urmă, ceĭ patru tovărășĭ plecară, promițând noilor colonĭ că, la cea dintâĭ ocazie, îĭ vor maĭ vizita.

Ca să prindă urșiĭ promișĭ grădineĭ din Boston, fu pentru aceștĭ oamenĭ un lucru de nimic. Intr'o seară pe când treceaŭ pe o înclinare repede a Nevadeĭ, dânșiĭ văzură cum într'o stâncă scorburoasă intra o famile de urșĭ.

Grăbiră pasul și ajungând aproape de vizuină, se puseră la pândă.

A doua zi de dimineață, când ceĭ doĭ urșĭ plecaŭ după hrană, frațiĭ Forster, cu o îndemânare de adevărațĭ vânătorĭ americanĭ, îĭ înfășuraŭ cu o piele de bivol prevăzută cu o botniță solidă.

Pușĭ astfel în imposibilitate d'a maĭ mușca, urșiĭ fură legațĭ cu lanțurĭ, ghiarele le fură tăiate, și de aci încolo fură dușĭ ca douĭ mieĭ.

Când ceĭ patru inșĭ se pregăteaŭ să se scoboare în vale, Bob Hornsby, cu ochiĭ mereŭ scrutătorĭ, zări douĭ vulturĭ regalĭ îndreptându-se spre un zid de stâncĭ abrupte, ducând câte ceva în ghiare, probabil hrană pentru puiĭ lor.

Aventurieriĭ noștri nu se mulțumiră să aibă numaĭ urșiĭ, poftiseră acum să prindă și puiĭ de vultur.

La zidul de stâncĭ, aproape vertical, nu era niciĭ un drum. De unde era ceĭ patru oamenĭ, cuibul se vedea destul de bine. El fusese ținta celor douĭ vulturĭ carĭ, după ce duseră puilor hrana ce adusese, plecaseră în urmă iar în sbor.

— Să prindem puișoriĭ de vultur—zise tovărășilor săĭ.

— Lesne de zis, dar cine are ghiare să

TIFLIS

O vedere din orașul Tiflis

Privind dintr'o ochire Tiflisul, imediat poțĭ observa că el este un oraș și european și asiatic. Casele cu acoperișul drept, sprijinit de stâncile Kureĭ, cele două moscheĭ ce par'că se înfig în cer, bisericile, caravanseraiurile, cazărmile ruseștĭ dau Tiflisuluĭ un aspect de oraș jumătate creștin, jumătate musulman. Faptul acesta s'a făcut prin așezarea sa în drumul Europeĭ spre Asia.

Toată industria și comerciul din împrejurimĭ aci se concentrează. Teatre sunt două: o operă italiană și o trupă rusească.

Nev.

se agaţe pe zidul de stâncî? — replică bătrânul Samuel.

— Mă leg eŭ cu o frânghie; de prins e treaba mea, — replică Bob.

Zis şi făcut. Bob se legă ţeapăn cu o frânghie şi ceî treî tovarăşî aî săî începură să-l scoboare peste zid în prăpastie.

Ajuns în dreptul cuibuluĭ, Bob luă puiĭ, îĭ puse într'un sac; vulturaşiĭ începură să piuie şi, părinţiĭ lor, cunoscându-le ţipetele, se iviră în sbor.

Acum viaţa luĭ Bob, legat d'asupra prăpastieĭ, era în pericol.

Cu o lovitură de cioc, ceĭ doui vulturĭ i-ar fi deschis craniul şi el ar fi fost pierdut.

— Ia tu pe cel din stânga, eŭ îl ochesc pe cel din dreapta — zise Samuel luĭ Arnold Forster, pe când Garis, înfăşurându-şĭ frânghia pe corp, susţinea singur povara luĭ Bob.

Două detunăturĭ, repetate de ecoul munţilor, răsunară. Şi ceĭ douĭ vulturĭ, răniţĭ de moarte, începură să se rostogolească spre prăpastie.

Bob, acum salvat de la o moarte sigură, fu tras sus împreună cu ceĭ douĭ vulturaşĭ ce-ĭ luase din cuib, carĭ se adăogară la trofeele lor.

Ce era acum de făcut cu ceĭ douĭ vulturĭ căzuţĭ în vale?

— Mă duc eŭ să-ĭ iaŭ — zise Samuel tovarăşilor săĭ — voĭ aşteptaţi-mă aci!

Si bătrânul, urmat de nedespărtitul săŭ catâr, Frit, începu să străbată cărările întortochiate ce conduc în fundul văeĭ.

Ajuns aci, un pârâiaş mic se punea între dânsul şi ceĭ douĭ vulturĭ.

— Haide, Friţ, să trecem râul şi să-ĭ luăm — zise Hornsby, ca şi când ar fi vorbit cu un om.

Frit ascultă porunca, şi amândouĭ intraŭ în apă.

Ajunşĭ prin mijlocul răuleţuluĭ, catârul se împiedică de ceva şi se poticni. In acelaşĭ timp, la fund, prin apa transparentă, se văzu ceva sclipind.

Bătrânul se plecă şi luă obiectul. Era... aur.

Toată albia părâuluĭ era căptuşită cu pepite marĭ, dintre carĭ unele cântăreaŭ peste 15 kilograme.

Hornsby luă câte-va bucăţĭ, le puse în dăsagiĭ ce eraŭ pe Friţ, trecu dincolo, luă vulturiĭ, îĭ puse peste saciĭ cu aur, şi apoĭ se întoarse la tovarăşiĭ săĭ cărora nu le spuse nimic de ce i se întâmplase.

Apoĭ plecând, Samuel, în loc să ia drumul spre Boston, porni spre San-Francisco, treĭ zile de drum de la locul unde se aflaŭ acum.

Aci el se adresă uneĭ companiĭ de exploatare, care, primindu-ĭ condiţiunile, extragerea începu.

Nu mult apoĭ, aventurieriĭ întregeĭ lumĭ năvăleaŭ în California cu sapa într'o mână şi cu carabina şi pistolul în cea-l'altă.

C. A. St.

PIROGERII IN SIAM

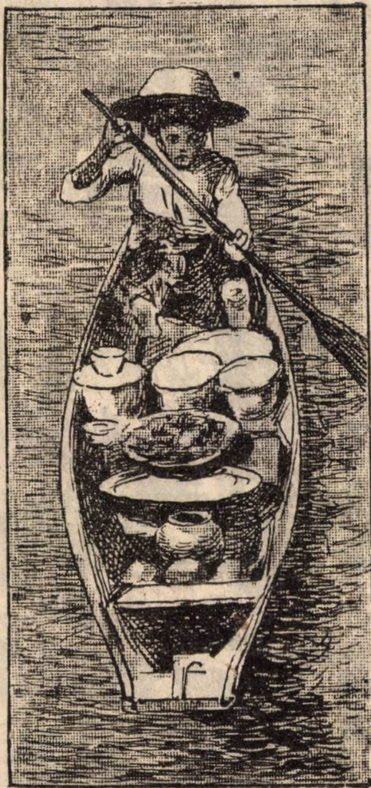
Bangok a fost numit Veneţia Extremuluĭ Orient şi aceasta pe bună dreptate. Oraşul se află pe apă. Din piaţa unde sunt numeroase clădirĭ ale palatuluĭ regal, drumul leagă această piaţă cu legaţiunile streine, toate locuinţele indigenilor sunt pe apă saŭ pe marginea apeĭ.

Se înţelege că comunicaţiile se fac cu bărcĭ. Cel maĭ mare număr de case sunt plutitoare. Ele sunt sprijinite pe bambuşĭ groşĭ, legaţĭ bine unul de altul şi care pot fi schimbaţĭ din loc în loc fără mare greutate.

Mutatul e foarte simplu.

Când proprietarul uneĭ astfel de case nu maĭ e mulţumit de locul unde se află, porneşte cu casa pe apă până la locul ales.

In aceste condiţiunĭ de existenţă aquatică, orĭ-ce Siamez are barca sa, saŭ dacă e sărac, piroga sa, adesea simplu trunchiŭ de arbore scobit, neputând ţine de cât douĭ oamenĭ.

In vase rânduite în ordine, vânzătorul îşĭ transportă mâncărurile

Or-ce european, chiar la Bankok trebue să-şĭ aibă bărcile sale şi vâslaşiĭ săĭ, căcĭ acesta e mijlocul cel maĭ simplu să te transporţĭ dela un punct la altul al oraşuluĭ.

Astfel de dimineaţă şi până seara, oraşul e străbătut în toate direcţiile de bărcĭ şi piroge de toate formele şi mărimile.

Ilustraţia noastră reprezintă pe o vânzătoare de sosurĭ. Spectacolul este foarte curios pentru un strein. Femeile sunt foarte îndemânatice în conducerea bărcilor.

Vânzătoarea a căreĭ ilustraţie o publicăm îşĭ transportă în cel maĭ perfect echilibru oalele eĭ rânduite cu îngrijire.

Vetor

INSULA SPAIMEI

BRETANIA

Când în baia Tr passées bubuia tunul de alarmă în depărtare, locuitoriĭ ţărmuluĭ şi aĭ insuleĭ cădeaŭ în genunchĭ şi mulţumeaŭ luĭ D-zeŭ, apoĭ, în grupe, se coboraŭ pe mal. Cu cât furtuna se deslănţuia maĭ furioasă, cu atât eĭ se arătaŭ maĭ recunoscătorĭ către creator; căcĭ uraganul mugea în binele lor.

— Marea, ziceaŭ eĭ, marea are seceri-şul eĭ, ca şi pământul, şi furtuna anunţă ziua binecuvântată a recolteĭ.

— Vin spice coapte şi noĭ o să le treerăm, adăogaŭ femeile alergând, de-abea îmbrăcate, după bărbaţiĭ lor.

Spicul copt era corabia în disperare pe care aceştĭ piraţĭ o pândeaŭ să naufragieze şi apoĭ să ia ceea ce era în ea.

— Parte egală! ziceaŭ bărbaţiĭ.

Şi femeile se bucuraŭ, gândindu-se:

— Noĭ vom lua baniĭ, marfa şi rachiul, iar cadavrele le vom arunca în mare.

Şi făceaŭ după cum spuneaŭ. Pe malul măreĭ chiar, îndată ce corabia se scufunda, începea un chef hidos. Sub motiv de a da ajutor naufragiaţilor, le dedea să bea mereŭ; apoĭ când îĭ îmbătaŭ turtă, îĭ aruncaŭ în mare.

Atuncĭ, piraţiĭ aceştia blestemaţĭ continuaŭ orgia pe socoteala lor, orgie care dura până când nu maĭ aveaŭ nimic de băut.

La fiecare reflux, când marea era jos, eĭ scormoneaŭ corabia prin toate colţurile cele maĭ ascunse. Ca să nu scape nimic avidităţeĭ lor, blestemaţiĭ aceştia desfăceaŭ corabia bucată cu bucată şi fiecare din ele era dusă pe uscat pentru a servi în timpul iemeĭ la încălzitul colibelor şi bordeelor.

Astfel eraŭ altă dată moravurile ţărmurilor şi insuleĭ acesteia, care nu era numită de cât *Insula Spaimeĭ*.

Dar care era oare această insulă de spaimă? Perit'a oare într'un cataclism, drept pedeapsă pentru relele eĭ, cum aŭ perit atâtea altele la fel? — Nu, zăŭ nu! Teribila *Insulă a Spaimeĭ* nu este astăzĭ decât verdea şi liniştita insulă Ouessant, farmecul turiştilor şi norocul naufragiaţilor.

Unele persoane, triste şi cu durerea în suflet, evocă zicătoarea populară: *Cine vede Ouessant, îşĭ vede sângel săŭ*, dar eĭ aŭ greşală. Ouessant îĭ lasă să vorbească şi-şĭ continuă viaţa sa dulce şi liniştită în mijlocul Oceanuluĭ, pe care îl domină din toată înălţimea stâncilor sale.

Intr'o zi, regele Enric fiind bine dispus, zise sireluĭ Jehan de Rieux, pe care-l iubea mult:

— Omule, cere-mĭ un lucru pe care mâna mea să ţi-l poată da; şi-l veĭ avea.

Sirele Jehan nu ceru nicĭ Nantes, nicĭ Rennes, nicĭ chiar Douarnenez; el zise:

— Rege, voesc Ouessant, frumoasa insulă Ouessant.

Regele surâse şi-şĭ frecă mâinile de mica pretenţie a amiculuĭ săŭ.

El însă nu cunoştea Ouessant-ul! El nicĭ nu visa de această insulă înaltă, care-şĭ ridica cu mândrie fruntea d'asupra valurilor furioase; el nu văzuse alba diademă de ceaţă care-ĭ încununa culmea în frumoasele diminețĭ de primăva-

ră ; el nu pipăise cu picioarele iarba cea grasă pe care o paşte turmele de oĭ. Şi iată cum, făcând pe sir Jehan de Rieux marchis de Ouessant, regele făcu din amicul său unul din ceĭ maĭ bogaţĭ seseniorĭ aĭ Franţeĭ.

Timpurile spaimeĭ sunt destul de departe de noĭ. „Doar suvenirurĭ aŭ rămas!..." Bretania este ţara frumoaselor insule, iar Ouessant este mărgăritarul insulelor bretone.

Ouessant trebue vizitată în timpul sărbătorilor consacrate sfântuluĭ Pol Aurelian, patronul său.

Sărbătorile se reînoesc de maĭ multe orĭ pe an, căcĭ locuitoriĭ insuleĭ sunt foarte dornicĭ de veselie, fără a maĭ pune la socoteală că Sf. Pol Aurelian se bucură la eĭ de o stimă particulară. De altmintrelea, toate sărbătorile acestea se aseamănă. Cine a văzut una, le-a văzut pe toate.

Sărbătoarea începea printr'o comunicare generală. După slujba bisericească, toată lumea se aşează la masă şi iată-ĭ instalaţĭ pe scaune până noaptea târziŭ, dacă nu până a doua zi, cu o simplă întreruptie a vecernieĭ, căcĭ locuitoriĭ din Ouessant sunt foarte pioşĭ şi nicĭ o plăcere nu-ĭ pot face să-şĭ uite datoriile creştineştĭ.

Este un spectacol foarte plăcut, acela al mesenilor gătiţĭ frumos şi aşezaţĭ la chef. Femeile, îmbrăcate cu cele maĭ frumoase haine, cu capul acoperit cu o pânză albă care nu le ascunde frumosul lor păr blond, risipit pe umerĭ, şi oameniĭ cu pantaloniĭ scurţĭ, făcuţĭ în bufanturĭ, cu veste de postav albastru brodate cu galoane ornate cu nasturĭ de argint.

A doua zi oameniĭ se întorc la mare, la pescuit, pe când femeile se întorc la grijile gospodărieĭ lor.

Astfel, liniştit şi departe de lume, eĭ trăesc fără să se intrebe, fără să se îngrijească de ce se petrece acolo.

DIN TOATĂ LUMEA

— —

Pentru un film.— Trecerea de la închipuire la realitate poate fi câte odată grozav de tragică.

O întâmplare ne va arăta aceasta. Un antreprenor de cinematograf din Danemarca hotărâse să reprezinte un film cu un naufragiu.

In vederea acesteia, el închiriase la Leinvig un vapor care trebuia să joace rolul năveĭ naufragiate. Deşi marea era agitată, nava se îndrepta spre larg.

La început totul mergea de minune. Dar, de odată isbucni o furtună. Marea se prefăcuse într'un infern. Corabia pe care se aflaŭ era veche şi fu repede avariată. Numaĭ după câte-va ceasurĭ, vremea se făcu maĭ bună şi artiştiĭ ajunseră în port înspăimanţĭ şi înfometaţĭ.

Ar fi fost un bun prilej pentru operator să ia nişte vederĭ rare. Dar, ar fi fost...

*
* *

Ura de rase.— Se ştie ce luptă se dă în America între rasa albă şi rasa neagră. In orĭ-ce împrejurare ce ar părea că negriĭ aduc vre-o insultă americanilor, o ciocnire e inevitabilă. Şi ast-fel braţe multe dispar.

Pentru susţinerea însă şi înmulţirea raseĭ clubul «Mothers Birthday» a hotărât să dea la naşterea fie-căruĭ copil o sumă variind între 200 600 dolarĭ.

Maĭ mult, femeilor ce sunt înscrise în club li se maĭ dă o sumă de banĭ provenită din cotizaţiile tuturor membrilor.

*
* *

Anul noŭ musulman.— Ultima lună a anuluĭ musulman cade în timpul postuluĭ Paşteluĭ nostru. In timpul aceşteĭ întregĭ lunĭ, credincioşiĭ n'aŭ voe să mănânce de cât după apusul soareluĭ. ceAasta este ceea ce se numeşte Ramadan. In ultima zi, toţĭ staŭ cu ochiĭ spre apus aşteptând apariţia luneĭ. Atuncĭ Ramadanul e terminat şi începe Anul noŭ. Serbările, cântecile şi jocurile ţin până a doua zi.

Vani

Foametea în Rusia

— —

Foametea care s'a abătut asupra Rusieĭ e un fenomen aproape periodic în această ţară. Sărăcia, mizeria, ignoranţa complectă a claseĭ ţărăneştĭ sunt cauzele principale care o determină.

Recoltele rele sunt foarte dese. După aniĭ bunĭ 1909—10, teribilul flagel se abate din noŭ asupra aceşteĭ nenorocite ţărĭ. Foametea a luat proporţiĭ monstruoase, atingând populaţiunile maĭ multor guvernăminte, lărgind din ce în ce cercul morţeĭ.

In Rusia Europeană, guvernămintele devastate în întregime de foamete sunt în număr de opt : Astrahan, Kazan, Orenburg, Penza, Saratov, Samara, Simbirsk şi Ufa.

că cele maĭ preţioase, se vând în masă pentru preţul pieilor.

In guvernământul Simbinsk, numărul înfometaţilor trece de 20.000. Sunt sate unde populaţia aproape în întregime e ameninţată să moară de foame. Sinuciderea e foarte deasă din cauză că nu pot suporta suferinţele aproapeluĭ.

Solidaritatea se manifestă sub toate formele. Se ajută, dar şi preferă să moară de foame împreună.

După statistica districtuluĭ Buzulark, înfometaţiĭ carĭ aŭ trebuinţă de ajutoare imediate sunt în număr de 339.200. M. Ivanof din satul Miroliubowka scrie :

„Am căutat peste tot cu mare băgare de seamă; în hambare, în cufere pe sub băncĭ şi chiar pe vatră şi n'am descoperit nicăerĭ nicĭ urmă de grâŭ..." In sat toată lumea se hrăneşte numaĭ cu carne de cal... Carnea caluluĭ avea un miros aşa de tare, că şi astăzĭ par'că îl simt în nas. Copiiĭ aproape goĭ, sunt aşa de slabĭ în cât pe micile lor figurĭ nu vezĭ de cât ochiĭ carĭ par foarte marĭ din cauza slăbiciuneĭ.

Tătarĭ înfometaţĭ în jurul scheletuluĭ unuĭ cal pe care l'aŭ mâncat

In Rusia asiatică, numărul guvernămintelor atinse de flagel nu e cunoscut exact, dar foametea se întinde peste tot.

Spre a da o aproximaţie de importanţă flageluluĭ, putem spune că numărul ţăranilor înfometaţĭ e de 32 milioane.

Spectacolul pe care îl prezintă un sat înfometat e foarte trist. Jumătatea animalelor domestice care e sursa esenţială a existenţeĭ lor, e vândută saŭ maĭ bine tăiată pentru carne.

Caiĭ, carĭ sunt instrumentele de mun-

In guvernământul Ufa, acelaşĭ tabloŭ. Kirghiziĭ carĭ îl locuesc se hrănesc cu carne de cal.

In multe regiunĭ atinse de foamete, ţăraniĭ privesc moartea prin foame ca i-

Ultimul cal al unuĭ țăran moare de foame

minentă și cer preoților să-ĭ spovedească. Viața se stinge încet. Tăcerea morțiĭ domnește în toate satele. Mulțĭ se lipsesc de acoperișurile colibelor lor carĭ sunt de cocenĭ spre a se hrăni. Drumurile sunt pustiĭ. Boale ca scorbutul, frogurĭ tifoide, decimează populația.

Și după experiența anilor trecuțĭ, se poate aștepta la apariția holereĭ, care a fost totdeauna în Rusia acolitul credincios al foameteĭ.

Vetor

CĂLATORIE IN BRAZILIA

Plecaserăm în caravană din Uro-Preto cu o escortă de treĭ soldațĭ aparținând polițieĭ țăreĭ, și ne îndreptam către mina din Pitangui pe care doream s'o vizităm. Trebuia să trecem de cincĭ orĭ vadul râuluĭ Caxeira înainte de a sosi la ținta călătorieĭ noastre. In cursul drumuluĭ, unul din tovarășiĭ noștri de călătorie, care vâna cu pasiune în fiecare zi, avu o decepție foarte caraghioasă; rămăsese în urmă cutreerând stufișurile și pădurile, când de odată zări două păsărĭ superbe pe carĭ le doborâ dintr'un singur foc de pușcă. Mulțumit de lovitura sa de maestru, veni în goana calulu și ne prezintă productul vânătoareĭ sale, cu mândrie. Eraŭ două mărețe bibilicĭ domestice.

Proasta stare a drumuluĭ ne obosi caiĭ într'atâta, că ne hotărârăm, cu toate că nu eram de cât la o leghe saŭ două depărtare de ținta noastră, să rămânem noaptea în micul sat Itavini, de unde puturăm să vedem munțĭ inalțĭ carĭ se înălțaŭ perpendicular deasupra capetelor noastre. A doua zi plecarăm din zorĭ de zi și sosirăm foarte obosițĭ la mina dinPitangui unde directorul mineĭ, una din cele maĭ bogate din Brazilia, ne primi foarte ospitalier.

După ce mâncarăm merserăm să vizităm satul Pitangui. Lucrătoriĭ, în număr de patru până la cincĭ sute sunt de un aspect robust. Dormitoarele în carĭ se culcă sunt bine aerisite și de o curățenie remarcabilă. Aceștĭ oamenĭ lucrează opt ore pe zi și pentru restul timpuluĭ, dacă îl consacră lucruluĭ in mine, primesc o plată suplimentară.

Sosirăm în fine la lucrările mineĭ și atenția noastră se îndreptă maĭ întâĭ spre partea cea maĭ vădită a acestor lucrărĭ, spre ceeace este la suprafața pământuluĭ. Treĭ imense mașinĭ hidraulice ale căror roțĭ motrice aŭ aproape 50 picioare de diametru, pun în mișcare o infinitate de pisăloage care sfarmă neîncetat grămezĭ de mineraĭ făcut în bucățele de lucrătoriĭ carĭ l'aŭ primit la intrarea puțurilor. După și pe măsură ce piatra este strivită de pisăloage un curent de apă, care traversează grămada, ia părțile cele maĭ ușoare, în timp ce metalul și alte câteva substanțe se depun, în virtutea greutățiĭ lor specifice și se găsesc reținute aproape în totalitate deasupra pisăloagelor; părticelelor de aur scăpate sunt oprite în trecere pe un plan înclinat, de bucățelele de pânză puse în acest scop. O nouă spălare cu mâna cercetează încă produsul în care se zărește acum praful de aur, până aci invizibil. Praful de aur este cules prin ajutorul mercurului.Amalgamul solid astfel obținut este supus acțiuneĭ căldureĭ care determină volatilizarea mercuruluĭ rămas și lasă aurul în stare curată. Se face apoĭ o a doua spălare în care praful este redus la o a douăsprezecea parte din volumul luĭ.

Printr'o galerie strimtă, lungă de 150 picioare și mărginită cu o apă, ne facem intrarea în această lume sub-pământeană.

Sosițĭ la capătul uneĭ trecătorĭ, zărirăm la 100 metri deasupra capetelor noastre lumina zileĭ ca un fel de negură; la picioarele noastre se arătă capătul uneĭ scărĭ cu rezemătorĭ de fier; ea se cobora într'o prăpastie neagră care nu reușeam s'o luminăm cu slabele noastre candele de seŭ, pe care pentru a avea maĭ multă libertate, le lipisem cu humă pe păläriile noastre. Această primă scară ne depuse pe o platformă, de unde o a doua scară cobora maĭ în jos la o a doua platformă; de aci pleca o a treia scară și așa maĭ departe. Nu știŭ cât timp am stat suspendat lângă peretele acestuĭ abis, dar îmĭ amintesc că, atuncĭ când, de la ultima scară sărirăm în fundul mineĭ, eram la treĭ sute de metri dedesuptul suprafețeĭ munteluĭ de la Pitangui și ceeace văzurăm ne păru teribil. Icĭ și colo, torțe eraŭ fixate în zidurile mineĭ care, în punctul unde ne găseam, putea să aibă o întindere de 30 picioare, și această lumină palidă lumina figurile negre ale minerilor carĭ cu trupurile pe jumătate goale eraŭ grupațĭ treĭ câte treĭ împrejurul găurilor pe carĭ le străpungeaŭ în quarț; sudoarea curgea pe pielea lor lucitoare ca pentru a-ĭ identifica cu apa care picura din perețiĭ mineĭ; urechea era fără încetare atinsă de ciocăniturile grelelor ciocane care cădeaŭ pe daltă și la acest sgomot se amesteca și picuritul apelor și șueratul strident al lanțurilor, când coșul de fontă care căra mineraiul se lăsa lângă noĭ.

Intoarcerea la lumină fu însă maĭ grea de cât scoborârea și de maĭ multe orĭ crezurăm că forțele or să ne părăsească când, în mijlocul acestor scărĭ verticale, socoteam în minte câte trepte trebuia să maĭ urcăm. Sosițĭ la o oarecare înălțime, coborâm într'un puț pentru a ne îndrepta către o mașină de uscare care dansa fără încetare. Veni apoĭ o lungă și strimtă galerie care nu era maĭ naltă de cât un metru și care era pe jumătate plină cu apă. Aci, două din candelele noastre se stinseseră și o clipă avurăm impresia că o să rămânem pe un întuneric complect. Puțin maĭ departe eșirăm într'o scobitură unde, prin lucrărĭ imense, s'a ajuns a se suspenda o roată gigantică care seca apa care se aduna în mină, de la isvoare. Restul călătorieĭ noastre subterane se făcu prin galeriĭ maĭ strimte încă, în tovărășia țevelor și pompeĭ și adesea a brațelor de pârghiĭ în mișcare. O ultimă galerie, tot așa de umedă ca și precedentele, ne aduse în fine la lumina zileĭ.

A doua zi părăsirăm mina de dimineață, caravana fiind în bună stare. Dar aveam de trecut regiunĭ deșerte, făcurăm proviziĭ considerabile pentru timpurĭ grele. In timpul acesteĭ etape făcurăm cunoștința pentru prima oară cu *fruto de Cuode*, care are gustul uneĭ creme parfumate; *manga* care are puțin gustul și mirosul esențeĭ de terebentină; *caju* saŭ pomul de mahon maĭ remarcabil

prin strălucirea coloareĭ de cât prin gustul săŭ acru.

Sosirăm la un mic sat numit Capella-Nova, către 11 ore dimineaţa. Nu era decişĭ asupra celeĭ maĭ bune direcţiĭ de dat călătorieĭ noastre pentru a ajunge la Araguay şi reuniĭ într'un consiliŭ pe conducătoriĭ ceĭ maĭ experimentaţĭ din acele părţĭ. Hotărârăm că în loc de a trece prin Tamancua, după cum fusese proiectat, să profităm de starea favorabilă a timpuluĭ pentru a trece râul San-Francisco cât maĭ este posibil, înainte ca malurile sale să devină nesănătoase, ceeace se întâmplă în toţĭ aniĭ în timpul marilor ploĭ.

Furăm atât de supăraţĭ zilele precedente, prin pierderea câtor-va animale, că primirăm propunerea, care ne fu făcută, de a-ĭ pune în schimbul uneĭ retribuţiunĭ într'un *pastofechado* (livadă înconjurată cu gard); dar care ne fu decepţia dimineaţa, că cu toată această ultimă precauţiune maĭ mulţĭ caĭ fugise ră, ceeace ne obligă să petrecem ziua în satul Capella-Nova.

Apropiindu-ne de micul şi săracul sat Bicas, văzurăm pe toţĭ locuitoriĭ fugind dinaintea noastră, ceeace de altfel se întâmplă adesea, căcĭ ne luaŭ drept recrutorĭ.

Guşa este proprie în acest sat;Nicĭ un locuitor nu este scutit şi eĭ încep, se pare, a fi atinşĭ către vârsta de cincĭ saŭ şase anĭ. Cu toate astea, cum această diformitate nu este însoţită de nicĭ o durere, locuitoriĭ nu fac nicĭ o încercare pentru a se scăpa de ea şi în câteva lo. calităţĭ sigur că o fată nu va găsi să se mărite dacă nu ar avea guşă.

A doua zi plecarăm şi după o cursă de două leghe şi jumătate, trecurăm râul San-Francisco îngrijoraţĭ din cauza frigurilor carĭ înfricoşează locuitoriĭ malurilor sale. Acest fluviŭ la portul Bernarda, unde se trece cu barca, este foarte repede. El este adânc şi este subiect al revărsărilor considerabile; locuitoriĭ de pe malurĭ ziceaŭ cu toate acestea că el nu prezintă o creştere extraordinară de cât din şeapte în şeapte anĭ. Cu toate că ne-aŭ asigurat că timpul nesănătos nu a sosit încă, toţĭ locuitoriĭ din împrejurimĭ aveaŭ frigurĭ intermitente şi fiul omuluĭ care ţinea barca murise în ajun.

După ce am trecut San-Francisco, ne grăbirăm de a ne depărta de malurile sale pentru a ne scăpa de influenţa sa periculoasă; imense *campas* se întindeaŭ înaintea noastră şi privirile noastre contemplaŭ cu o curiozitate setoasă maĭ multe trupe de struţĭ carĭ străbăteaŭ aceste vaste singurătăţĭ, dar după carĭ nu încercarăm să ne luăm, căcĭ adesea cel maĭ bun cal este incapabil de aĭ ajunge. Nu poţĭ săĭ prinzĭ de cât cu laţul.

De odată furăm apucaţĭ de o ploae, înainte de a ne putea adăposti la *Fazenda de Pillas*, al căreĭ stăpân era bolnav de frigurĭ ce lăsaseră trăsăturĭ adâncĭ pe feţele galbene ale oamenilor pe carĭ iĭ întâlnirăm. Furăm decĭ obligaţĭ să continuăm drumul până la Las Doras; eram preveniţĭ până la câte-va ţinuturĭ unde oameniĭ eraŭ maĭ culţĭ, că străiniĭ vizitaŭ foarte rar ţara şi indigeniĭ scoteaŭ hohote de râs văzându-ne şi ne arătaŭ cu degetul. In timpul drumuluĭ furăm asaltaţĭ de bande de lăcuste carĭ parcurgeaŭ câmpurile devastând totul în drumul lor, caiĭ noştri se arătară foarte înspăimântaţĭ la apropierea lor şi dădeaŭ svârliturĭ puternice în direcţia norilor ce ele formaŭ.

Rămaserăm la Fazenda a doua zi pentru a merge să vizităm un isvor foarte curios situat în mijlocul pădurilor, la o jumătate de leghe de Fazenda; apa este puţin sălcie şi se degajează o mare cantitate de un fluid, probabil acid carbonic. Ea este închisă într'un bazin care are 6 metri lăţime şi al căruĭ fund este o stâncă neagră vulcanică. In timpul secerişuluĭ se formează pe zidul bazinuluĭ un depozit de sare care pare a fi un amestec de sulfat şi de carbonat de sodă.

(Va urma).

Trad. de **Traian Popescu-Tranic.**

POŞTA REDACŢIEI

Henry A. Sch.— Singura condiţie: să fie interesante şi bine scrise. Apoĭ, pentru orĭ-ce pretenţiĭ, mulţumirile noastre.

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaţilor săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziţia cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, şoseaua Mihai-Bravul No. 37 şi str. Şerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapisate şi îmbrăcate, imitaţie de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piaţa de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziţia Casei Şcoalelor

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat şi garantat că nu înegreşte, compus din : o tavă frumos ciselată, cu mânere, şi 12 pahare într'o formă nouă şi elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. şi având 3 glastre pentru fructe şi un vas pentru flori. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având şi un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice şi bijuterii en gros şi en detail Fraţii A. & I. Roller, Bucureşti, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru îngheţată, compus din o cupă mare şi 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pungă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră** de metal argintată, cu 6 cuţite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul şi cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curţii Regale, strada Colţei, No. 7, Bucureşti.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă şi frână automatică, prin contra-pedalare. **Una puşcă** de vânătoare cu două ţevi, ţevile de oţel «Bayar l» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranţă, ţeava stângă choke-bore şi poate întrebuinţa atât pulberea neagră, cât şi pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automatică de mare precisiune **«Pieper»**, cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme şi biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curţii Regale, 47, calea Victoriei, Bucureşti.

Una maşină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de maşini de cusut, gramofoane şi biciclete en gros şi en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, Bucureşti.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două servicii** de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte trei bucăţi, într'o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă şi modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul şi cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colţei», Bucureşti, strada Colţei, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basuri şi tonuri de oţel. **O vioară** fină cu cutia ei. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părţi. Toate acestea sunt cumpărate de la „Compania Generală“, mare biurou de importaţiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Şease ceasornice de argint.

Şease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capa :e.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănţişoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură şi alegerea stofei, cari se vor confecţiona de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una maşină mare de bucătărie „Ideal“, cu 4 ochiuri din tablă de oţel, cu cazan de aramă, elegant şi solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureşti, calea Văcăreşti, 142.

O colecţie de legi compusă din 5 vo lume, de la d Gheţu, calea Dorobanţilor 100.

Un serviciu de oţet şi untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat şi conţinând 5 piese de cristal alb : una de oţet, una de untdelemn, una de muştar, una de sare şi una de piper, pe un suport de metal de toată frumuseţea.

Una maşină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecţiune.

O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe R· g·le şi Regina.

Afară de acestea, toţi abonaţii mai primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regelui Carol I al României**, sau un volum din cărţile ce apar în editura ziarului „Universul“ tipărite anume pentru abonaţi.

Preţurile de abonament sunt aceleaşi : **Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.**

Pentru concurarea la premiile de mai sus, abonaţii pe un an primesc 30 bonuri, cei pe şease luni 15 şi cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonaţii pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

Anul XIII.—No. 795 5 Bani în toată țara 5 Miercuri, 1 August 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2,60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
No 11.—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

Incălecaĭ și urmăriĭ pe „boy“ în fuga-ĭ nebună pe struț. — (*Vezĭ pag. 5736*).

O VÂNĂTOARE DE STRUŢI

Intr'o dimineaţă, un grup din soldaţiĭ meĭ senegalezĭ făcuseră o recunoaştere într'o parte a postuluĭ meŭ sudanez. La întoarcere sergentul care comanda acest detaşament îmĭ făcu raportul. Apoĭ, adăogase:

„D-le locotenent, nu trebuĭ să neglijez a vă informa că la Deversoir am zărit un mare număr de struţĭ".

Era aceasta o ştire care m'a bucurat şi mi-a deschis o dorinţă veche; de mult voiam să fac o vânătoare de struţĭ. Dar nicĭ lipsa de lucru şi nicĭ vreo altă împrejurare nu-mĭ înlesnise dorinţa.

După câteva zile prilejul se ivi. Un camarad al meŭ, locotenentul Lermy, venind să mă vadă de la un post situat puţin maĭ sus de postul meŭ, îmĭ spune amărăciunea luĭ. Voia să se întoarcă în Franţa într'un concediu de şase lunĭ şi din cele ce promisese să ducă ca suvenirurĭ familieĭ luĭ, în special doamnelor, nu maĭ avea nimic. Pe drum i se furaseră multe baloturĭ cu diferite lucrurĭ: pieĭ de tigri, de pantere, pasărĭ cu pene bogate, ca şi un ales asortiment de pene de struţ.

Iĭ oferiĭ cu bucurie din lucrurile pe carĭ le aveam eŭ, iar în ce priveşte penele de struţ îĭ propuseĭ o vânătoare.

Chemaĭ pe sergentul care în cercetarea pe care o făcuse descoperise ceata de struţĭ şi în consecinţă a doua zi, când abia se crăpa de ziuă, pornirăm la drum. Trebuia să facem opt până la nouă kilometri spre a ajunge la locul unde se găseau păsările.

Acest loc, nu departe de Niger, pe care îl numiserăm *Devărsarea*, era un vast spaţiu nisipos în formă de *S* şi înconjurat maĭ de toate părţile de dune inegale în înălţime. In sezonul ploilor şi al marilor inundaţiĭ infiltraţiile fluviuluĭ se „revărsaŭ" în acest fel de rezervoriŭ natural şi formaŭ un mic lac unde am pescuit din abondenţă de multe orĭ. Când fluviul reintra în albie, lacul seca puţin câte puţin şi redevenea o întindere de nisip fin, strălucitor.

Mergeam de maĭ bine de o oră. Făcurăm popas pe coasta uneĭ dune şi sergentul Martel descălecă. Rămase apoĭ un moment nemişcat, făcu cu mâna un gest spunându-ne să ne apropiem. Intr'o clipă furăm lângă el şi cu ochiĭ spre un ftl de banchetă împodobită cu iarbă scurtă:

„Acolo sunt struţiĭ" ne zise sergentul şi amicul meŭ, locot. Lermy, scoase şoptit un cuvânt de bucurie.

Ceeace era esenţial, de o camdată, era să nu facem cel maĭ mic zgomot şi să nu fim văzuţĭ. Struţul este lipsit de inteligenţă, n'are miros, dar are o ureche foarte fină şi un ochiŭ pătrunzător.

Dar pe când stam liniştiţĭ în observaţie, remarcaĭ o oarecare emoţie în colonia de struţĭ. Priviĭ cu lornieta şi deodată observaĭ că un fel de bolid negru, ţâşnind de pe o dună, descria o traectorie şi cădea călare pe spatele unuĭ mare struţ de sexul masculin. Căderea făcu pe pasăre să îngenuche, dar repede se ridică şi o porni în goană...

Ah! sălbatecul! Recunoscusem pe boy-ul meŭ negru, Djiu-Jitzu. Era adevărat, aşa dar, ceea ce-mĭ spuneaŭ soldaţiĭ despre el, că prinde struţiĭ!

Intr'o clipă încălecaĭ şi porniĭ să-l urmăresc. Se zice, e adevărat, că un struţ aleargă tot aşa de repede ca un cal în galop. Boy-ul meŭ călare strângea cu picioarele aripele pasăreĭ şi se ţinea cu mâinile de gâtul eĭ. Bănuesc chiar că o strângea puţin de gât spre a prelungi o cavalcadă care îĭ făcea luĭ o deosebită plăcere şi îl umplea de orgoliu.

Din când în când negrul scotea strigăte războinice, urlete sălbatice, iar gâtul struţuluĭ care la început era ca un catarg, începuse să se plece. Puternicele luĭ picioare, carĭ la început svârleaŭ cu putere în urma lor nisipul, acum se muiaseră şi superba luĭ coadă care se desfăcea ca un evantaliu de pene preţioase, devenise acum flască şi căzuse în jos.

După cât va timp struţul nu maĭ putu să alerge şi căzu zdrobit.

Calul meŭ câştigă atuncĭ teren şi în puţin timp furăm la vre-o cincĭzecĭ de metri în urmă. Când mi-am oprit calul, Djiu-Jitzu era pe gâtul struţuluĭ care răsufla spasmodic. Negrul cânta o arie de victorie şi mângâia frumoasele pene ale bieteĭ pasărĭ.

„Heĭ, domnule locotenent, soldaţiĭ d-tale spuneaŭ că sunt un mincinos, un farsor... Acuma, uite.... Ce maĭ pene, pene viĭ!"...

Şi faptul era aşa: cu agilitatea luĭ de maimuţă, izbutise să fie eroul zileĭ.

După un ceas strânseĭ pe soldaţĭ carĭ scoaseră strigăte de *ura!* când văzură pe „boy" încărcat cu penele victimeĭ sale.

Intr'adevăr orĭ ce altfel de vânătoare de struţĭ n'ar fi putut să fie aşa de bogate ca aceasta: struţiĭ bărbaţĭ se prind cu maĭ multă greutate şi, se ştie, eĭ aŭ pene maĭ frumoase.

In chipul ăsta camaradul meŭ Lermy a putut să se bucure că va oferi familieĭ sale, numeroase mătuşĭ, surorĭ, şi verişoare, nepreţuite pene „viĭ" de struţ.

C. Arg.

In profunzimile oceanului

Privitor la îngrozitoarea catastrofă a vaporuluĭ „Titanic", consecinţe căreia cel maĭ mare vapor de până acum din lume s'a scufundat în interval de câteva secunde la fundul Oceanuluĭ, s'a pus de multe orĭ întrebarea în public, dacă ar fi oame-cum posibil ca din înecatul gigante oceanic să se maĭ poată aduce la suprafaţă şi salva ceva din imensa adâncime. Deja enunţarea aceşteĭ întrebărĭ arată, că multe, maĭ ales versiunĭ false, s'aŭ putut respândi în ceia ce priveşte condiţiunile din adâncimile Oceanuluĭ.

Oceanul Atlantic, care se întinde între ţările lumeĭ nouĭ de o parte şi Africa şi Europa de altă parte, nu este o mare cu fundul regulat, adică care să-şĭ ia adâncimea în mod regulat de la coastele continentelor, ce-l mărginesc, către mijloc; ci, este traversat de imense platourĭ înalte şi de munţĭ, carĭ se ridică până la o adâncime mică dedesuptul suprafeţeĭ superioare a apeĭ, şi carĭ în unele locurĭ se ridică chiar aşa de mult d'asupra niveluluĭ apeĭ, în cât formează insule înalte, dintre carĭ cele maĭ însemnate sunt insulele grupeĭ „Azore".

Intre aceste lanţurĭ de munţĭ submarinĭ şi continentele, ce mărginesc Oceanul Atlantic, se află treĭ basinurĭ marine imense, dintre carĭ, cel oriental se întinde de-alungul coasteĭ de vest a Africeĭ, cel dela sud-vestul Oceanuluĭ se întinde spre răsăritul Americeĭ de Sud şi al treilea basin, cel dela Nord-Vestul Oceanuluĭ, se află între grupa insulelor „Azore" şi America de Nord.

Aceste basinurĭ marine descind până la profunziunĭ colosale; cea maĭ mare adâncime măsurată a Oceanuluĭ Atlantic se urcă la 7086 metri, saŭ 3875 braţe marine (măsură germană) decĭ aproape o milă germană (mila germană 7420 metriĭ), şi se găseşte în basinul de la Nord-Vest şi anume în spre nordul insuleĭ „„St. Thomas" din india vestică (archipelagul Antilelor micĭ). In chiar acest basin, însă cu mult departe în spre nord, zace acum îngropat vaporul „Titanic" în fundul mareĭ la o adâncime de 3300 metri.

Un întuneric de nepătruns domneşte în această profunzime, în care nicĭ odată nu poate străbate nicĭ măcar o licărire cât de slabă a lumineĭ solare.

După cum aŭ arătat numeroasele experienţe cu plăcĭ fotografice sensibile la acţiunea lumineĭ, ce aŭ fost scufundate în mare şi expuse acolo la adâncimĭ anumite, lumina albă solară străbate până la o adâncime de 500 metriĭ, natural până acolo numaĭ ca o licărire cu totul slabă, dar care încă poate fi înregistrată de o placă foarte sensibilă. La adâncimĭ maĭ marĭ însă nu s'a maĭ putut înregistra nicĭ o influenţă luminoasă şi dacă s'ar primi încă afirmaţiunea unor experimentatorĭ, că lumina verde străbate încă ceva maĭ adânc de cât 500 metriĭ, totuşĭ este cu totul exclus, ca la o adâncime de peste 3000 metri să se maĭ găsească vre-o urmă de lumină.

Or, foarte remarcabil sunt proporţiunile presiuneĭ în adâncimea Oceanuluĭ. Că o coloană de apă de 3000 metri înălţime trebue să aibă o greutate colosală, este incontestabil, dar despre mărimea şi puterea aceşteĭ greutăţĭ, abia 'şĭ poate face cineva o idee chiar cât de mică, căcĭ presiunea apeĭ la această adâncime este maĭ presus de toate colosală. In adâncimea în care zace vaporul „Titanic" apasă pe fiecare ţol pătrat (adică = 0.00068 m. p.) o greutate de peste 5000 pfunzĭ (un pfunz = 500 kgr.) saŭ o presiune maĭ mult de 300 atmosfere; astfel o suprafaţă de 10 centimetri pătraţĭ are de suportat o greutate de maĭ mult de 2000 kgr. Astfel un om la o adâncime de 2000 braţe marine (1 braţ = 1.88312 metriĭ) ar avea apăsat peste dânsul o greutate, care fără exagerare, ar echivala cu greu-

tatea a 20 de trenurĭ de marfă greu încărcate plus locomotivele respective, saŭ cu alte cuvinte, un om, dacă în mod brusc ar fi expus la o asemenea presiune lucrând asupra-ĭ numaĭ într'o direcţiune, ar fi strivit aşa de tare, ca o bucată de hârtie subţire.

Cum lucrează această imensă presiune a apeĭ, s'a probat în multe felurĭ. La sondagiile marine adâncĭ aŭ fost legate scufundate în adâncimĭ, discurĭ marĭ de plută: când ele aŭ fost din noŭ aduse la suprafaţă, s'a găsit că ele aŭ fost comprimate la maĭ puţin de cât jumătatea grosimeĭ lor iniţiale, aşa de puternic aŭ fost ele presate de către grozava presiune a apeĭ; pe lângă aceasta ele aŭ căpătat o consistenţă ca lemnul tare.

Diferite obiecte din lemn sunt deasemenea comprimate la jumătatea volumuluĭ lor şi din aceste constatărĭ ne putem face o imagină, de starea cum se prezintă acum diferitele obiecte de pe vaporul „Titanic". Toate magaziile, lăzile, dulapurile sunt strivite ca hârtia de mătase, de asemenea învelişurile şi diferitele despărţiturĭ ale vaporuluĭ. Lucrurile executate din lemn, uşile, păreţiĭ, mobilierul şi celelalte obiecte, sunt micşorate prin presiune la jumătate, şi cadavrele ce s'ar găsi printre diferitele spaţiurĭ, sunt comprimate cu diferitele obiecte, încât formează o singură masă.

Faţă cu aceste fapte, se esclude decĭ de la sine gândirea, dacă ar fi posibil, ca să se maĭ scoată ceva din noŭ la suprafaţă din această adâncime. De scafandriĭ, nicĭ nu trebue să ne gândim; căcĭ un scafandru poate să se scoboare numaĭ până la 60 metriĭ, poate încă ceva maĭ jos; dar sub greutatea apeĭ îĭ va fi foarte greŭ, chiar la asemenea adâncimĭ relativ foarte micĭ, să intreprinză lucrărĭ. Techniceĭ noastre, astăzĭ deja destul de înaintată, încă nu-ĭ stă la dispoziţiune nicĭ un altfel de mijloc mecanic care să poată executa lucrărĭ la această presiune a apeĭ.

Trad. de **A. M. S.**

Cursă de cămile în parcul Luna din Paris

Cu prilejul uneĭ serbărĭ de binefacere în parcul Luna din Paris, a avut loc şi o mare cursă de cămile, la care aŭ luat parte maĭ mulţĭ artiştĭ şi artiste din capitala Franţeĭ. Publicul numeros a aplaudat cu frenezie această originală cursă. S'a întâmplat însă şi un accident artisteĭ engleze Miss Campton: a căzut de pe cămilă, fără a'şĭ face însă nicĭ un răŭ.

LUPOAICA

Pe grindul Răduculuĭ, dincolo de lacul Matiţa, în inima Delteĭ, îşĭ clădise culcuşul lupoaica.

Se aciolase prin acele pustietăţĭ, fugărită din pădurile Leteĭ, de goana înverşunată a celor patru sate megieşe, unde dihania prea îşĭ făcuse de cap.

Aci însă huzurea de bine! Hrana şi-o găsa fără multă trudă. Epurĭ, păsărĭ, godacĭ de mistreţ, se aflaŭ din belşug; ba pe vară, când băltacele grinduluĭ secaŭ până la fund, îĭ dăruia la peşte să să îndestuleze o puiţă întreagă.

Numaĭ arare orĭ, când o pălia aşa un dor de ducă, se încumetea s'o pornească rara-rara pe grind la vale spre Letea, unde avea grije să lase cât de cât un semn de trecerea-ĭ pe-acolo, — icĭ, în bălăriile din marginea păduriĭ, o juncă mâncată pe jumătate; dincolo în prăpurişul plavieĭ un noaten cu burta spartă, dar în nemărginita pajişte a Delteĭ unde vitele se nasc şi cresc maĭ fără ştirea omuluĭ, pagube ca acestea trec aproape nebăgate în seamă.

Vizunia şi-o tocmise cu mult meşteşug. Răsufiătoarea dădea la poalele unuĭ dâmbuşor, vre-o vatră de colibă, cine ştie. Acolo se aşeza adesea şi urla la lună. Acolo i-a fost sorocit să fete ceĭ treĭ ţâncĭ, pe carĭ îĭ alăpta acum cu toată dragostea hărăzită întâielor oftrasle. Dar anul acesta era prea ploios. Zi şi noapte potopul nu maĭ contenea. Delta îşĭ umfla apele din zi în zi. De-abia grindurile maĭ ridicate şi malurile gârlelor se maĭ zăreaŭ deasupra şivoaelor ce curgeaŭ din toate părţile. Sălbătăciunĭ de tot soiul, epurĭ, şoarecĭ, vulpĭ, năvăleaŭ cu groază spre grindul cel mare, pe când grindacele vecine se cutropeaŭ de apa năvalnică, văzând cu ochiĭ. Acum şi drumeacul ce ducea hăt departe, spre zarea păduriĭ din nisipurile Leteĭ, fu innundat cu totul. Gârla din ce în ce maĭ umflată, năboi peste malurĭ, iar grindul se mistui pas cu pas, în faţa vultoareĭ.

Lupoaica presimţind poate primejdia, îşĭ cără căţeiĭ pe vârful dâmbuluĭ, tocmaĭ la timp. De odată se auzi ca o răzbufnitură, urmată de o gâlgâitură ca de şipot. Apa împinsă de şivoiŭ în şănţuleţul de la spatele moviliţeĭ, rupsese malul şi-şĭ făcuse drum cu vuet pe coastă în jos, spre vizunie, inecând totul. Rămase numaĭ vârful dâmbuşoruluĭ ca o insuliţă de-abia zărită, către care zoriaŭ acum ca spre limanul mântuiriĭ, câţĭ-va epurĭ, şoarecĭ, o pereche de dihorĭ şi două vulpĭ codane de baltă, cu blana roşcată-argintie. Lupoaica urla înfiorător. Oaspeţiĭ ceĭ neaşteptaţĭ îngroziţĭ şi maĭ mult de noua primejdie, săriră iarăşĭ în apă şi începură a băltăcăi zăpăciţĭ, în jurul dâmbuluĭ, până se vlăguiră cu totul şi nemaĭ având încotro, se traseră tremurând de frică în preajma lupoaiceĭ, care parcă nicĭ nu-ĭ vedeaŭ, atât de mult o îngrozea vultoarea ce cucerea acum şi ultimul refugiŭ. Ţâncii simţind răceala apeĭ, începură să scâncească. Mama desnădăjduită urla jalnic, privind cercetător în toate părţile, apoĭ de odată înşfăcă cu gura un ţânc şi-l târâ prin prundeiŭ mare, care adus de curent se oprise lângă dâmb. Într'o clipă târâ şi pe celalţĭ doĭ.

Celelalte sălbătăciunĭ de-abia avură vreme să sară și ele, căcĭ prundoiul împins de curent o porni purtând pe dânsul ca și tibi ca corabie a luĭ Noe, bietele vietăţĭ, stăpânite încă de fioriĭ morţiĭ.

Prundoiul era adăpost de nădejde!

Rădăcinele uscate de trestie, rogoz și papură, răsucite și vârâte unele într'altele, se împletiseră ca o leasă, iar printre ele se strecuraseră rădăcinĭ bărboase de răchită și lezie, așa că pătura de putregaĭ de deasupra se ţinea bine, hrănind din belșug iarba și florile de baltă ce creșteaŭ ca 'ntr'o grădină. Pe cele câte-va fire de stuf, plantele agăţătoare, lipanele de baltă, alcătuiaŭ un fel de boltă umbroasă.

Pe dată fiecare jivină luă în stăpânire câte un colţișor și rămase ţintuită loculuĭ, neîndrăznind să maĭ miște de frica vecinuluĭ.

Delta se înfăţișa ca un lac nemărginit răsfirându-șĭ deasupra undelor, colo un buchet de sălciĭ, ale căror ramurĭ păreaŭ crescute de-adreptul din valurĭ, — dincolo vârfurile fulgoase ale stufuluĭ orĭ mosoarele cafeniĭ ale papureĭ, — dincoace vreun acoperiș de chirhana orĭ târlă, — și peste tot liniștea îmfiorătoare, întreruptă doar din când în când de vre-un ţipăt ascuţit al păsărilor de baltă.

Pe toată această nesfârșită câmpie de apă se puteaŭ deosebi gârle șerpuitoare, curenţĭ și vultorĭ ce se îndreptaŭ spre gârlele cele marĭ și spre braţele Dunăreĭ.

Prundul cu dihăniĭ trecu prin mijlocul laculuĭ Matiţa, o coti la dreapta și intrând în gârla Lopatna trecu încet pe lângă brâul de sălciĭ din faţa chirhanalelor. Cum valurile băteaŭ la partea de sus a trunchiuluĭ, chiar la pragul ramurilor prundoiul se opri între ramurile uneĭ sălciĭ bătrâne, înţepenindu-se acolo ca un cuib uriaș.

Intr'amurg revărsarea contenind, apa începu să scadă, iar a doua zi, către amiază, gârla se retrase în matcă până într'atât, că se iviră malurile potmolite de mâl.

Pescariĭ sosiţĭ la chirhanale să-șĭ adune sculele scăpate de furia ineculuĭ, rămaseră cu ochiĭ zgâiţĭ la dihăniile cocoţate în salcie.

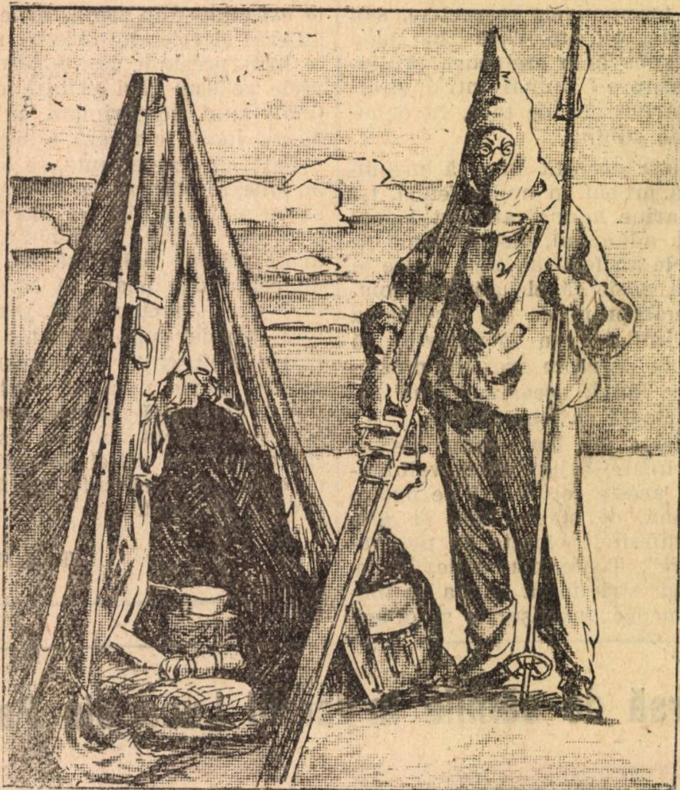
Irofeĭ, cel maĭ dibacĭ trăgacĭ, ridică vestita luĭ pușcă cu două ţevĭ, dar deadu Vacula, atamanu, îĭ strigă : „Staĭ, nu trage, că-ĭ păcat! Lăudate și prea mărite sunt tainele tale, O! Boje! și bărboșiĭ pravolslavnicĭ îșĭ descoperiră capetele, închinându-se cu evlavie.

După plecarea pescarilor, liniștea luă iarășĭ în stăpânire nemărginita pustietate.

Vulpile și celelalte sălbătăciunĭ maĭ sprintene, zărind malurile uscate ale gârleĭ, săriră cu grabă din salcie. Rămase acolo numaĭ biata lupoaică cu puișoriĭ, carĭ hămisiţĭ de foame cercaŭ în zadar să maĭ stoarcă vre-un pic de lapte din ţâţele uscate și întinse ca o piele.

Negrăit de trist răsuna urletul desnădăjduit al bieteĭ mame, chemând par'că pe cine-va în ajutor.

Soarele scăpăta domol după brâul de sălciĭ ce de-abia înegria colo departe, la Dunăre, în zarea nesfârșiteĭ întinderĭ de ape și stuf.

Echipamentul pentru expediţia germană Schröder-Stranz la Polul Nord.

In dulcea, melancolica potolire a apusuluĭ răsună deodată o cântare limpede și puternică, un imn de biruinţă par'că, și la cotitura gârleĭ se arătă vârful dubeĭ luĭ Irofeĭ.

Lupoaica urlă acum și maĭ trist, și maĭ desnădăjduit că pescarul, pătruns poate de milă, ochi și trăgând cocoșul din stânga, o doborâ la pământ cu o singură descărcătură. Iĭ trecu apoĭ prin gând să ia ţânciĭ cu dânsul și se căţără pe salcie așa cum era, cu pușca în spate. In clipa când să pue mâna pe eĭ, lovi cocoșul ţeveĭ încărcate. O bubuitură groaznică sparse văzduhul și bietul Irofeĭ căzu mototolit la pământ „alăturĭ de lupoaică", — aliciurile îĭ ciuruiseră inima.

Când sosiră tovarășiĭ, Irofeĭ era rece.

Deadu Vacula clatină din cap gânditor, și zise : „Bietul Irofeĭ nu m'a ascultat și iată l-a ajuns dreapta pedeapsă, o, Boje!

Cu capetele goale, pescariĭ îngenunchiară și pătrunșĭ de un fior tainic, începură să bată mătăniĭ.

T. Voicu (Tulcea)

FENOMEN OPTIC

— Forturile și tunurile dungate —

Se fac de câtva timp în Anglia incercărĭ foarte curioase asupra forturilor, a bateriilor și a tunurilor.

Incercările consistă în a bariola cu dungĭ paralele uneltele de războĭ ca și lucrările fortificate.

Culorile intrebuinţate formează un constrast care la prima vedere par pentru ceĭ carĭ nu sunt iniţiaţĭ ca niște puncte de ţintă excelente pentru ţintașiĭ inimicĭ.

Dungile sunt, în adevăr, negre și albe, galbene și negre, roșiĭ și albastre.

Această curioasă încercare este bazată pe experienţa căpătată în Africa și în Indiĭ de către vânătorĭ.

Eĭ aŭ povestit cum dungile pieleĭ de tigru, petele de pe leopard ca și liniile paralele, albe și negre, bine definite, ale zebrelor fac pe toate aceste animale invizibile în depărtare, căcĭ ele se confundă cu orizontul.

Incercările făcute de curând în Anglia și de carĭ vorbim maĭ sus, aŭ demonstrat că ochiĭ ceĭ maĭ bunĭ nu aŭ putut să distingă în depărtare forturile. E acesta un curios fenomen de optică pe care am crezut că e interesant să-l semnalăm.

Doru

Inteligenţa unuĭ câine

Un englez trecând într'o zi la Paris pe unul din podurile Seneĭ, observă că un câine i-a murdărit cu labele ghetele carĭ d'altmintrelea eraŭ bine lustruite.

Englezul se duse atuncĭ spre un lustruitor care sta pe pod și-șĭ curăţă încălţămintea.

Dar acea aventură se reînoi a doua zi și în zilele următoare: câinele veni să-ĭ murdărească ghetele.

Curiozitatea englezuluĭ fu aţâţată și,

de astă dată, el observă cu atenţiune pe animal.

Il văzu ducându-se spre Sena, muindu-şĭ labele în mâlul de pe bord, apoĭ reîntorcându-se pe pod şi aşteptând o persoană curată, cu ghetele bine lustruite, spre a o putea murdări.

Descoperind apoĭ că un văcsuitor e proprietarul câineluĭ, englezul îl întrebă pe acesta asupra procedeuluĭ îndrăzneţuluĭ animal.

După câte-va momente de împotrivire, omul mărturisi că el îşĭ dresase câinele la acest exerciţiŭ pentru a-şĭ procura muşteriĭ. „Ah! domnule, zise el, îmĭ merge prost cu meşteşugul ăsta!"

Englezul, încântat de deşteptăciunea câineluĭ, îl cumpără şi-l duse la Londra. Noul stăpân însă, după ce-l ţinu cât-va timp închis, îl lăsă slobod. câinele stătu cu el o zi saŭ două, apoĭ fugi.

Două sătămânĭ după aceea, câinele era la primul săŭ stăpân, exercitându-şĭ vechea meserie pe unul din podurile Parisuluĭ.

Trad de **Const. Tr. Simulescu**

INVĂŢĂMÂNTUL LA ANTIPOZI

O şcoală de negri în insulele Fidji

O şcoală în aer liber, — iată ceea ce a putut să realizeze curiosul profesor negru a căruĭ ilustraţie o publicăm aci, şi care explică elevilor săĭ harta lumeĭ. Intr'adevăr cursurile în insulele Fidji se fac în aer liber,

Cu toată această instalaţie primitivă, eleviĭ ascultă cu deosebită atenţie pe profesorul lor.

—ceea ce de alt-fel nicĭ n'ar putea să nu se întâmple aşa, când soarele se joacă aşa de drăguţ printre mariĭ palmierĭ!

In aceste insule (cel maĭ frumos arhipelag polinezian) populaţiunea indigenă, altă dată aşa de belicoasă, se modernizează cu repeziciune. La Vite-Leon comerţul de fructe a contribuit să metamorfoseze pe locuitorĭ şi aceştĭ îndepărtaţĭ supuşĭ aĭ regeluĭ Angliei, se instruesc, învaţă să-şĭ îmbunătăţească plantaţiunile, devin comercianţĭ încercaţĭ.

Cu toate că şĭ-a păstrat... costumul naţional, profesorul negru de care vorbim a obţinut de la autorităţile engleze un brevet de «teacher» suficient spre a-ĭ permite să înveţe pe mariĭ săĭ elevĭ noţiunile generale ale geografieĭ, istorieĭ, saŭ ale matematiceĭ.

Eşind din această şcoală mixtă, eleviĭ vor intra maĭ ales în stabilimentele speciale unde vor învăţa un meşteşug care să le poată da hrana de toate zilele.

Sereno

CĂLATORIE IN BRAZILIA

— Urmare şi sfârşit —

Acest depozit care are loc sub formă de eflorescenţă se vede deasupra niveluluĭ apeĭ. Acest isvor a fost întrebuinţat de locuitorĭ pentru a îngrăşa vitele şi experienţa lor a avut efecte excelente. Eram decişĭ să facem un înconjur considerabil pentru a merge să vizităm Aldea de Santa-Ana, sat indian unde ni se promitea lucrurĭ forte curioase de văzut. Dar Aldea de Santa-Ana nu are indian de cât numele, căcĭ este locuit numaĭ de brazilienĭ, iar indieniĭ carĭ eraŭ stabilişĭ prin împrejurimĭ şi carĭ necăjeaŭ călătoriĭ, fură cu totul distruşĭ puţin câte puţin, şi acuma nu maĭ rămâne de cât foarte puţin sânge arămiŭ în vinele locuitorilor actualĭ. Casele sunt clădite în lemn şi tencuite cu lut şi pae tocate şi acoperite uniform cu pae. Singura curiositate a ţinutuluĭ este o fabrică de oale ordinare, unde se întrebuinţează o argilă foarte albă care seamănă cu caolinul şi care se scoate din munţiĭ din vecinătate. Singura parte originală a aceste fabricĭ este că n'are nicĭ o maşină, totul se face cu mâna. Oalele, carĭ se coc într'un cuptor asemenea celor din Europa, sunt puse pe o tablă găurită deasupra căreia este aşezat cuptorul.

Ne luarăm drumul şi făcurăm aproape 20 km. pe un drum aproape impracticabil din cauza mocirlelor. Intr'un loc, doĭ dintre măgariĭ carĭ îĭ aveam se afundară până la pântece şi nu putură fi scoşĭ de cât cu sforţărĭ îndoite.

După ce traversarăm măreţe pădurĭ virgine avurăm plăcerea de a contempla superba cascadă a râuluĭ Fornas. Această cascadă are aproape 63 m. înălţime şi 16 metri lărgime; ea prezintă de sigur una din cele maĭ frumoase vederĭ din lume, cum este pierdută în mijlocul unuĭ măreţ codru virgin; masa apelor sale, care ajunge jos ca un fum, este primită jos într'un vast bazin făcut din gigantice lespezĭ de piatră. Codrul era aşa de des şi plantele aşa de înalte că numaĭ după un lucru de două ore puturăm să sosim la picioarele cascadeĭ, la locul unde râul Fornas măsoară maĭ mult de 200 m. lărgime.

Deciserăm să ne îndreptăm către micul oraş Catalao care numără aproape două miĭ de locuitorĭ. Pentru aceasta călătorirăm toată ziua prin *campos*, dar furăm surprinşĭ de o noapte neagră înainte de a ajunge la o casă. Indată o furtună violentă ne apucă şi caiĭ noştri nu maĭ înaintaŭ decât din cauza pintenilor când auzirăm din depărtare sunete de tobă care ne conduse către o colibă în ruină, în care găsirăm maĭ multe mulatre care petreceaŭ dansând. Cu toate că ele ne primiră cu multă greutate în casa lor, ele împărţiră cu noĭ masa care se compunea dintr'o bucată de *tatu* (mamifer nedinţat şi cu solzĭ) friptă al căruĭ gust nu îmĭ păru neplăcut. Petrecurăm noaptea înfăşuraţĭ în mantalele noastre ude.

Pe la miezul nopţiĭ auzirăm numeroase vocĭ de bărbaţĭ care soseau şi pe care după langajul lor îĭ cunoscurăm că eraŭ hoţĭ de caĭ. Văzând necunoscuţĭ intinşĭ în sală, ne priviră cu ochĭ răĭ, dar văzând că suntem străinĭ şi crezând că dormeam, vorbiră şi începură să joace cărţĭ; apoĭ se certară şi declarară cu voce tare furturile şi asasinatele care le făptuiseră. Noĭ ne asigurarăm că revolverele ne eraŭ în bună stare şi veghiarăm până în zorĭ fără a fi liniştiţĭ cu toate astea.

La sosirea noastră la Catalao furăm primiţĭ cu cea maĭ mare cordialitate de comandorul Ioachim de Alveira omul cel maĭ influent al regiuneĭ. In fiecare localitate depărtată există un personagiu influent prin intermediarul căruia trec toate raporturile cu guvernul. Este sin-

gurul mijloc ce-l aŭ de făcut prezidenţiĭ pentru a respecta autoritatea lor la distanţe maĭ marĭ.

Comandorul Ioachim de Alveira era un om mare, purtând nişte ochelarĭ enormĭ şi o pălărie de pae albastră ale căreĭ marginĭ aveaŭ aproape un metru de diametru; costumul săŭ se compunea dintr'o vestă de pânză şi un pantalon foarte scurt, carĭ amândouă aveaŭ culoarea pălărieĭ tot ca şi pantofiĭ şi ciorapiĭ. Această singură afecţiune pentru culoarea albastră era explicată prin faptul că toate îmbrăcămintele sale eraŭ opera sclavelor şi că indigo-ul care este peste tot în mare cantitate este cel maĭ puţin întrebuinţat, dintre culorĭ, în această parte a Braziliei. Împrejurul comandoruluĭ se reuneaŭ în fiecare seară o curte destul de numeroasă, compusă din funcţionarĭ publicĭ, toţĭ negri saŭ mulatri, ca de exemplu ofiţeriĭ din miliţie, preotul, paracliserul, învăţătorul etc. Timpul şi-l petreceaŭ bând rachiŭ de trestie şi aducând pompoase elogiĭ stăpânuluĭ caseĭ, pe care-l comparaŭ cu Cezar saŭ cu Napoleon. La fiecare laudă de acest gen, comandorul înclina capul, însoţind această mişcare cu o spăimântătoare strâmbătură.

Furăm admişĭ la acest cerc de intimităţĭ şi în timp ce îl compara cu toţĭ eroiĭ istorieĭ antice şi moderne, eŭ puseĭ în ordine notele mele de călătorie. Rămaserăm maĭ multe zile aci după invitaţia comandoruluĭ.

Tocmaĭ ne pregăteam să părăsim oraşul dar furăm reţinuţĭ maĭ multe zile de un incident neplăcut. Şeful caravaneĭ, care era în acelaşĭ timp şi proprietarul măgarilor pe carĭ îĭ închiriaserăm, ne anunţă că hotărâse să se întoarcă înapoĭ cu măgariĭ şi servitoriĭ luĭ. Şi cum în aceste părţĭ nu se găseau absolut de loc măgariĭ pentru închiriat, ne găseam foarte strîmtoraţĭ. Acum laudele care le aduseserăm comandoruluĭ Ioachim de Alveira ne prinse bine căcĭ procurându-ne măgariĭ trebuincioşĭ, puturăm să ne urmăm calea prin Campos, până la Goyaz, oraş de şeapte saŭ opt miĭ de locuitorĭ aşezat pe malurile râuluĭ Vermelho, celebru prin nisipurile aurifere pe carĭ îĭ rostogoleşte în apele sale.

Printre scenele cele maĭ interesante care le prezintă oraşul Goyaz, trebue să citez în prima linie procesiunile religioase, pentru care locuitoriĭ sunt foarte pasionaţĭ. Asistaĭ la procesiunea Pasiuneĭ, care este una din cele maĭ frumoase ale anuluĭ; pentru aceasta, maĭ multe zile drumurile fură pline de oameniĭ care mergeaŭ la oraş. Uniĭ fac, se zice, călătoriĭ pe măgar dela opt până la zece zile pentru a se bucura de acest spectacol. Procesiunea eşea în timpul nopţeĭ. Toţĭ soldaţiĭ garnizoaneĭ purtaŭ armele cu patul în aer; înapoia lor venea o lungă serie de penitenţĭ şi de membriĭ asociaţiunilor îmbrăcaţĭ bizar şi purtând lumânărĭ în mâinĭ. Din mijlocul acestor grupe se ridicaŭ crucĭ şi icoanele sfinţilor. Îmĭ voi aminti totdeauna de efectul produs de aceste cântece sfinte, iluminaţia oraşuluĭ *a giorno* şi de această populaţie cu costumele pitoreştĭ, îngenunchiaţĭ în strade. Aĭ fi crezut că asiştĭ la o scenă a Inchiziţieĭ. Ceea ce mă miră maĭ mult, fu de a vedea oamenĭ mergând pe genunchi şi purtând pietre enorme pe cap; vreo câţiva dintre eĭ se aşezaŭ cu spatele la intrarea bisericilor şi rugaŭ poporul ca să-ĭ lovească cu picioarele, pentru a face penitenţă.

Auziĭ într'o zi că în închisoarea oraşuluĭ era închis un bătrân şef indian, care fusese făcut prizonier, sunt câţi-va anĭ de atuncĭ, şi care fusese teroarea acesteĭ provinciĭ. Mă duseĭ să-l văd; se numea *Choitay* şi fusese marele şef al Chéreuţilor. Era în vârstă de maĭ mult de optzecĭ de anĭ. Avea un aer de bunătate, singurul care contrasta cu aplecările sale feroce, a căror istorie era scrisă pe pieptul săŭ în numeroase cicatrice făcute cu cuţitul care aduceaŭ fiecare aminte de un om pe care-l omorâse şi-l mâncase. Se zicea că două sute de persoane fuseseră astfel victimele sale; fusese prins cu patru din fiĭ săĭ care aŭ fost omorâţĭ în luptă. Dându-ĭ o măciucă se puse să danseze în felul ţăreĭ sale; mişcările sale par'că eraŭ de maimuţă şi de urs şi îmĭ aminteaŭ dansurile care le văzusem altă dată executate de indieniĭ din stepele septentrionale.

Prima cursă care o făcurăm în împrejurimile oraşuluĭ Goyaz fu o vizită la cotitura repede care o formează râul Vermelho în vecinătatea oraşuluĭ. Aci omorârăm un mare boa de apă, a căruĭ piele, galbenă şi pătată cu pete negre rotunde a fost adusă de mine în Europa şi oferită amiculuĭ meŭ, conteluĭ Charles Dillou. Această piele măsura 7 m. 50 de lungime şi 0. 80 lărgime la mijloc. Ofidianul a fost omorât în momentul când dormea, după ce mâncase o vacă, ceea ce făcu o vânătoare fără pericol.

Părăsirăm Goyaz pentru a merge să vizităm cascadele de la Araguay. Spre seară, caravana noastră, obosită, se opri,

FLORA TROPICELOR

BANIANUL GIGANTIC

— —

Printre vegetalele carĭ, sub tropice, uimesc pe călătorĭ, este de sigur şi banianul, un arbore prodigios care ar putea să adăpostească un trib întreg sub ramurile sale. El n'are un trunchiu, ci zece, douăzecĭ lipite unul de altul. Banianul n'are ca alţĭ arborĭ baza aşa întocmită ca un om să se poată ascunde pe deantregul, dar frunzişul săŭ oferă numeroase ascunzătorĭ.

Războinicii faimoşĭ Konie (insula Pinilor) folosiră odinioară ramurile sale dese spre a instala acolo cimitire aeriene.

Şi dacă ceilalţĭ arborĭ giganţĭ tind să dispară, ca boababul, din care nu se maĭ găseşte speciĭ tinere, banianul este excesiv de comun, maĭ ales în Oceania unde se creşte foarte repede.

Un banian gigantic

Ilustraţia ce publicăm reprezintă unul din cele maĭ curioase specimene ale speţeĭ. Omul care se vede alăturĭ pune şi maĭ mult în evidenţă proporţiile colosaluluĭ arbore.

Sereno

grămădindu-se în mijlocul stâncilor. La picioarele noastre fluviul maiestos mugea în mijlocul prăpăstiilor, înapoia noastră se ridica pădurea întunecoasă care ne ascundea aproape toate razele lunei şi numai focurile noastre lumina slab scena ; peste tot domnea tăcerea cea maĭ impresionantă, numaĭ din când în când era întreruptă de strigătele păsărilor de noapte saŭ de lungile urlete ale crocodililor.

A doua zi începurăm să explorăm curentele repezĭ ale Araguay-uluĭ. După o oră, zărirăm o pirogă umplută cu sălbatecĭ care alerga dealungul maluluĭ încercând să se ascundă pe sub arborĭ, înaintând repede cu ajutorul unor prăjinĭ lungĭ ; înţeleseĭ că eraŭ spionĭ venițĭ aci pentru a ne supraveghia. Vâslirăm, cârmind spre eĭ. Spuseĭ lopătarilor că trebuia să tăem trecerea pirogeĭ indienilor; dar lucrul nu era uşor căcĭ eraŭ înainte şi avea maĭ multe lopeţĭ ca noĭ. Cu toate astea îĭ ajunserăm şi sosind lângă eĭ mişcaĭ batista în semn de prietenie şi pentru a le arăta că oameniĭ meĭ şi eŭ, eram fără arme. Maĭ mulţĭ dintre eĭ aplecându-se luară atuncĭ din fundul bărceĭ lor o mulţime de banane şi ridicându-le pe deasupra capuluĭ ni le aduseră ; le dădurăm maĭ multe coliere de care fură încântaţĭ şi îndată liniştiţĭ părăsiră armele şi săriră pe ţărm. Barca noastră luă îndată aspectul uneĭ băcăniĭ cu fructe, având destule banane şi manioc pentru a ne nutri timp de opt zile. Barca cu care intraserăm în aşa de excelente relaţiunĭ era cu toate acestea armată de luptă ; ea conţinea o grămadă de săgeţĭ care o evaluarăm la patru saŭ cincĭ sute. Pentru un cuţit, avurăm un vraf de curiosităţĭ ca săgeţĭ şi coliere de dinţĭ.

Indieniĭ plecaseră înainte pentru a anunța pe aĭ lor de venirea noastră, în timp ce noĭ continuam să ne urmăm drumul prin forța lopeţilor. Deodată ajunserăm la un curent foarte periculos. barca mea trecu prima, dar se lovi de o stâncă şi rămase pe loc, dar nu se duse la fund, când situaţia noastră deveni din cele maĭ critice din cauza bărceĭ a doua care sosea asupra noastră cu o viteză inspăimântătoare.

Canalul era din cele maĭ strimte şi umplut cu stâncĭ formidabile ; părea imposibil ca cele două bărcĭ să poată aluneca una lângă alta fără să se sfărâme reciproc. In acest moment pilotul bărceĭ mele care cunoştea trecătoarea, strigă celuĭ din barca a doua ce anume trebuia să facă, şi acesta din urmă avu prezenţa de spirit de a întoarce cu o lovitură de prăjină luntrea şi de a o face să alunece înapoia stânceĭ care închidea trecerea. Această lovitură îndrăzneaţă ne salvă viaţa.

Trad. de **Traian Popescu-Tranic.**

DIVERSE

Sf. Elena.— Sf. Elena, cunoscuta insulă unde a murit Napoleon cel mare, este situată la 1800 km. de capul Negro la 3000 km. S. E. de Saint-Augustin (Brazilia). Are o suprafaţă de 144 km. pătraţĭ.

Plaje mare; de jur împrejur e înconjurată de stâncĭ goale care cad perpendicular pe Mare. Cu toate acestea se găsesc aloeşĭ, smochinĭ. lămâĭ, ciprı şi alte plante de acestea.

Insula a fost descoperită de Jean de Nova. De Nova i-a dat numele de Sf. Elena pentru-că în acea zi biserica noastră ortodoxă serba pe Sf. împăraţĭ Constantin şi Elena. A fost locuită întâĭ de portughezĭ, de olandezĭ şi de la 1672 până azĭ e colonie engleză.

—o—

Prima gazetă din Franța — Cel maĭ vechiŭ ziar din Franța este «Mercure Français», o revistă literară care a apărut la 1605 sub domnia luĭ Henric IV şi era o imitaţie dupa «Mercure Anglais».

In anul 1631 apăru primul număr al ziaruluĭ «Gazette». La început acest ziar fu condus de celebrul D'Hozier, iar după moartea acestuia el trecu sub direcția fraţilor Isaac, dintre care unul era medicul Delfinuluĭ. In anul următor se ivi concurenţă din partea revisteĭ «Mercur galant» al căreĭ director era un anume Visé. Dar toate aceste ziare eraŭ manscrise. In anul 1652, Decembrie 29, apăru primul ziar tipărit : «La gazette burlesque», dirigiată de poetul Loret.

N. Vătăman

TIMBRELE DIN LUME

Mărcile comemorative în India

La încoronarea regeluĭ George V al Anglieĭ, mărcile comemorative emise cu această ocazie aŭ fost obliterate cu o stampilă specială, purtând inscripţia : «*Coronation Durbar*», adică Serbarea Incoronăriĭ, precum şi coroana şi iniţialele regale, după cum se poate vedea în ilustraţie.

—

4700 leĭ. — Aceasta este valoarea mărcilor cu care s'a francat o scrisoare de valoare, expediată de un stabiliment rus uneĭ băncĭ austriace.

Plicul acesteĭ scrisorĭ este expus în vitrina unuĭ mare negustor de mărcĭ londoneze.

Mărcile întrebuinţate sunt de *10 ruble* în număr de *281*.

—

Serviciul poştal marocan. — E original, însă destul de repede, în raport cu mijloacele întrebuinţate.

Curierul călare e o raritate.

O singură dată, în timpul celor şase lunĭ de tulburare, la suirea pe tron a luĭ *Mulay-Hafid* se văzu un astfel de curier: Câţĭ-va cavalerĭ, cu înfăţişarea sălbatecă, înarmaţĭ cu lungĭ puşti arabe, traversau grădinile palatuluĭ, până la sala tronuluĭ, spre a înştiința pe Mulay-Hafid că Tangerul l'a ales sultan. Caravana e mijlocul cel maĭ vechiŭ pentru a comunica, însă veştile pe care le transmite, se modifică la fiecare popas, încât ajung extraordinare la destinaţie.

Singurul, şi cel maĭ bun mijloc pentru a face o comunicare în interiorul Marocului, este numaĭ conştiinciosul curier pedestru.

El cunoaşte toate drumurile şi potecile ţăreĭ, carĭ ar fi impracticabile pentru că lăreţĭ, şi se strecoară cu o rară dibăcie.

In cursa luĭ nebună prin văĭ şi munţĭ, el nu se opreşte decât câteva ore, pentru a mânca şi dormi. El duce scrisorile într'un mic sac de piele atârnat pe umăr.

In general, curierul apare îmbrăcat sărăcăcios; câteodată e fericitul posesor al unor *sandale*, pe care le ţine atârnate în jurul gâtuluĭ.

Zilnic vezĭ pe aceştĭ alergătorĭ neobosiţĭ aşteptând în faţa biurourilor poştale europene, să li se încredinţeze scrisorile pentru *Fez*, *Meknès* saŭ alte oraşe americane.

Distanţa dintre *Fez şi Tanger* e de peste *3.. km.;* drumurile muntoase şi accidentate; totuşĭ plecat din *Fez*, curierul aduce scrisorile la *Tanger* în *3-4 zile*.

Greŭ de crezut, deşi autentic şi probabil că încă multă vreme, faţa arsă a acestor vechĭ factorĭ, se va profila pe zidurile albe ale caselor din *Tanger*.

—

Statistică interesantă. — După o statistică a oficiuluĭ poştal şi telegrafic german, extragem următoarele :

Tipărirea mărcilor şi cărţilor poştale în tot imperiul german, necesită anual următoarele materiĭ prime :

1.000.000 kg. carton, 7.000.000 kg. carton pentru mandate şi bonurĭ poştale, 200.000 kg. hârtie pentru mărcĭ.

Gumă 19.000 kg. cerneală verde 1.300 kg., albastră 1200 kg., roşie 860 kg.

Pentru a termina adăogăm că micile *confetti* rezultate dela perforarea mărcilor, ,ating greutate de necrezut de *9000 kilograme*.

Also

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săĭ la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapisate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piață de florĭ, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Caseĭ Școalelor·

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din : o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într'o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru orĭ-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru florĭ. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiŭ, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en detail Frațiĭ A. & I. Roller, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciŭ de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pungă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră** de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăcĭ Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curțiĭ Regale, strada Colțeĭ, No. 7, Bucureștĭ.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automatică, prin contra-pedalare. **Una pușcă** de vânătoare cu două țevĭ, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automatică de mare precisiune **«Pieper»**, cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curțiĭ Regale, 47, calea Victorieĭ, Bucureștĭ.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcurĭ remontabile în timpul mersuluĭ cu 6 plăcĭ marca Premier record. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut, gramofoane și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, Bucureștĭ.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două serviciĭ** de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte treĭ bucăți, într'o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colțeĭ», Bucureștĭ, strada Colțeĭ, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basurĭ și tonurĭ de oțel. **O vioară** fină cu cutia eĭ. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părțĭ. Toate acestea sunt cumpărate de la „Compania Generală“, mare biurou de importațiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.
Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat
Șease ceasornice de argint.
Șease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.
Treĭ ceasornice de metal imitând argintul rusesc.
Cincĭ coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.
Una geantă de alpaca veritabilă.
2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academieĭ, No. 25.
Una mașină mare de bucătărie „Ideal“, cu 4 ochiurĭ din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureștĭ, calea Văcăreștĭ, 142.
O colecție de legĭ compusă din 5 volume, de la d Ghețu, calea Dorobanților 100.
Un serviciŭ de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.
Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.
O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ**, saŭ un volum din cărțile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul“ tipărite anume pentru abonațĭ.

Prețurile de abonament sunt aceleașĭ : **Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 lunĭ leĭ 9,15 ; pe 3 lunĭ leĭ 4,65.**

Pentru concurarea la premiile de maĭ sus, abonațiĭ pe un an primesc 30 bonurĭ, ceĭ pe șease lunĭ 15 și ceĭ pe treĭ lunĭ primesc 5 bonurĭ. Abonațiĭ pe un an participă la două tragerĭ, decĭ după prima tragere vor primi încă 30 bonurĭ. pentru tragerea următoare.

Anul XIII.—No. 796 | 5 Bani în toată ţara 5 | Miercurĭ, 8 August 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 2,60 pe an în toată ţara

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
No 11.—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marţea

TRISTA ODISEE A UNUI ENGLEZ IN BOLIVIA. — *(Vezĭ pag. 5744).*

TRISTA ODISEE A UNUI ENGLEZ
IN BOLIVIA

Anul trecut un ziar din Buenos-Ayres anunţa că un tânăr englez, arestat în circumstanţe foarte misterioase în Bolivia, trăia mizerabil într'o colibă nesănătoasă din Santa-Cruz de la Siera. El cerea compatrioţilor săĭ să li se facă milă de el şi să-ĭ dea puţin tutun, hârtie albă, creioane să scrie şi diferite obiecte de primă necesitate.

O doamnă engleză din Buenos-Ayres intră în corespondenţă cu prizonierul şi se căsni să-ĭ îndulcească soarta nenorocită. Ea obţinu de la el povestirea aventurilor sale.

Dar, spre a evita o nouă suferinţă, o nouă durere părinţilor săĭ, prizonierul nu-şĭ dete numele săŭ adevărat.

Jack Ronalds (acesta e numele împrumutat sub care prizonierul din Santa-Cruz şi-a ascuns adevărata sa personalitate) Jack Ronalds dorea să-şĭ recapete libertatea. In Bolivia funcţionariĭ nu sunt plătiţĭ de guvern şi conştiinţa lor este foarte adeseorĭ elastică. In ziua când Ronalds trebuia să apară în faţa sălei de acuzaţie, judecătorul săŭ, un negustor de uleiŭ, îĭ declară curat că dacă îĭ dă două miĭ de leĭ îl pune în libertate.

Sărmanul prizonier însă nu avea nicĭ un franc.

Neştiind cum să-şĭ procure baniĭ trebuitorĭ, Ronalds nu îndrăznea să ceară d-şoareĭ Stafford, binefăcătoarea sa.Dar aceasta simţi îndată nevoia prizonieruluĭ şi o listă de subscripţie se deschise. Ziarele se interesară de viaţa exilatuluĭ. Dar trecuseră multe zile de la condamnarea luĭ la moarte şi poate că acum să-şĭ şi fi primit pedeapsa.

Pentru ce crimă însă trebuia să răspundă prizonierul englez? E o istorie simplă şi sguduitoare, o dramă al căreĭ principal personaj este... fatalitatea.

Fiŭ de funcţionar modest. Jack Ronalds, înzestrat cu un caracter aventuros şi plin de energie, se hotărâse încă de pe când era copil să plece în străinătate spre a se îmbogăţi. La douăzecĭ de anĭ era prin Argentina, făcea douăzecĭ de meşteşugurĭ diferite, era întreprinzătorul a numeroase afacerĭ lipsite de noroc. Dar el credea ca mulţĭ că orĭce om are o epocă de încercare în viaţă, şi că e destul să aĭ încredere în forţele tale, să aĭ răbdare ca să isbuteştĭ odată.

După opt anĭ de sforţărĭ continue, norocul îĭ surâse în sfârşit. Norocul? Ar fi fost maĭ bine să plece în Europa, dar cine poate să prevadă viitorul!

Era în August 1911. Timp de maĭ multe lunĭ el parcursese teritoriĭ puţin cunoscute în Bolivia în căutarea planteĭ de cauciuc pentru o companie germană. Hotărâ apoĭ să lucreze pe socoteala sa şi asociându-se cu un camarad de naţionalitate americană, anume Nascher, se lansă în Llanos-urile Brazilieĭ. Porniră ambiĭ spre Buenos-Ayres spre a intra în combinaţie şi cu un mare negustor de acolo. Dar scoborând fluviul Paraguay, avură reaua idee de a se opri maĭ multe zile la Corumba. Şi aci născu drama.

Se răspândi repede svonul că Ronalds şi Nascher aŭ făcut o descoperire importantă. Intr'o dimineaţă eĭ primiră vizita uneĭ companiĭ din Hamburg. Ronalds şi tovarăşul săŭ cedară drepturile lor asupra teritoriuluĭ descoperit de eĭ pentru suma de 50.000 francĭ plătibilă după verificare. Vor conduce o mică expediţie organizată de companie, şi la loc agentul care îĭ va însoţi trebuia să semneze un cec.

Reprezentantul caseĭ preveni pe ceĭ douĭ aventurierĭ că vor trebui să se abată un moment din drumul lor şi să facă o scurtă escală la San-Jose, în Bolivia, unde oameniĭ săĭ vor lua o sumă de 175.000 leĭ în aur şi monedă, pe care o vor duce pe măgarĭ.

Ronalds nu văzu nicĭ un inconvenient să facă aceasta, preparativele fură repede gata şi în opt zile mica caravană porni la drum. Ea se compunea din treĭ germanĭ, douĭ americanĭ, un inginer francez, un metiş şi unsprezece Indienĭ carĭ împreună cu Ronalds şi Nascher, făceaŭ un total de douăzecĭ de persoane bine armate spre a putea face faţă eventual întâlnirilor neplăcute posibile.

In timpul primelor zile de călătorie Nascher, tovarăşul luĭ Ronalds, se legă întâiŭ cu unul din Americanĭ anume Yardely. Seara stăteaŭ mult de vorbă împreună pe când ceilalţĭ dormeaŭ. Nimic maĭ natural; în monotonia aceea era singura lor distracţie.

Ronalds cu toate astea nu era liniştit. Crâmpeele de conversaţie prinse în trecere, privirile schimbate între Nascher şi American îĭ dădeaŭ de gândit. In adevăr, nu prea avea bună opinie despre tovarăşul săŭ. Il ştia inteligent, activ, curajos, dar fără scrupule şi Yardley avea şi el o înfăţişare care nu părea să fie aceea a unuĭ om tocmaĭ cum se cade.

Numaĭ de cât William Rolls, celalt american, se alipi celor doĭ noĭ amicĭ şi acest trio deveni inseparabil.

„Aŭ aerul că complotează ceva", se gândi Jack Ronalds.

Bănuelile luĭ eraŭ foarte justificate.

In dimineaţa celeĭ de a şeaptea zi, mica trupă părăsea ferma Matacuti, unde petrecuse noaptea, când un ordin scurt, repetat de treĭ orĭ, răsună în urmă.

„Sus mâinile toţĭ!"

Ronalds se întoarse pe şea. Nascher, Rolls şi Jardley descălicaseră.

„Sus mâinile!" repetă Nascher. Nu vă facem nimic, dar lăsaţi-ne să ducem noĭ măgariĭ cu aur.

Drept orĭce răspuns, unul din germanĭ trase un foc de armă.

Nascher, lovit drept în frunte, scăpă arma, ridică braţele şi căzu înainte.

Atuncĭ împuşcătura isbucni şi dintr'o parte şi din alta. Treĭ indienĭ şi un german se rostogoliră la pământ.

Ronalds făcea cauză comună cu membriĭ expediţieĭ contra bandiţilor, dar calul săŭ rănit însă, cabră şi se ambălă fără să maĭ poată a-l stăpâni.

Impuşcăturile încetară apoĭ, se făcu tăcere şi calul săŭ se linişti.

Frumoasă aventură, în adevăr! îşĭ zise Ronalds.

Il ştia pe Nascher cu instincte rele, dar nu-şĭ putea închipui că ar fi putut să facă aşa ceva tocmaĭ acum când bogăţia le surâdea la amândoĭ.

„Primul lucru pe care trebue să-l fac, se gândi el, este să mă întorc la tovarăşiĭ meĭ!"

Zise şi porni.

Câte mile a parcurs el astfel? Patru saŭ cincĭ cel mult.

Dar în momentul când întorcea după un deal, Ronalds zări înaintea luĭ treĭ oamenĭ, armaţĭ cu puşte. In surpriza ataculuĭ, el nu remarcase căderea luĭ Nascher, şi repede ca fulgerul îĭ trecu prin minte că avea în faţa luĭ treĭ bandiţĭ, maĭ cu seamă că aceştĭ oamenĭ îl ameninţaŭ.

Fără să reflecteze, dând bice caluluĭ, porni în galop aplecându-se sub gloanţe.

Dar vaĭ! fugind avea aerul că-şĭ mărturisea participarea sa la crima pe care chiar o acuza. Oameniĭ carĭ trăgeaŭ asupra luĭ eraŭ louitorĭ aĭ fermeĭ din Matacuti, plecaţĭ în căutarea sa. Judecând partida pierdută, Yardley şi complicele săŭ încălecaseră pe caĭ şi fugiseră.

Ronalds, fugind şi el de urmărirea celor carĭ îl luaseră drept bandit, avea speranţa că va întâlni pe tovarăşiĭ săĭ, dar calul săŭ sfârşit de puterĭ, căzu şi îşĭ rupse un picior. Ronalds îşĭ luă puşca şi continuă să fugă torturat de foame, desorientat.

Spre seară zari muntele San-Lorenzo şi simţea că energia îĭ renaşte, gândindu-se că e aproape de Rio Jucavuca care curgea aproape, la proximitatea unuĭ drum care ducea spre Brazilia.

Umblă toată noaptea prin tufişurĭ iar spre ziuă adormi pe drum, învins de oboseală.

O detunătură însă răsună. Englezul scoase un strigăt. Un gloţ îĭ străbătuse braţul stâng.

Crezu că sunt ceĭ treĭ bandiţĭ carĭ îl urmăreaŭ şi hotărâ să-şĭ apere viaţa până în cele din urmă. Trase şi el un foc şi unul din oameniĭ carĭ îl căutaŭ căzu la pământ.

Avu însă o exclamaţie de spaimă. Cel lovit nu era un bandit.

Eraŭ soldaţiĭ bolivienĭ.

Cum să se explice acum? Să se lupte cu eĭ, i-ar fi fost greŭ. Să fugă iar? Nicĭ nu maĭ putea, sfârşit de oboseală cum era şi apoĭ, la rigoare, ar fi putut fi şi masacrat de soldaţĭ carĭ voiaŭ să răzbune moatea unuia din eĭ.

Avu totuşĭ curajul să fugă. După două zile şi două nopţĭ însă, fu prins de soldaţĭ şi adus la San-José, unde primi îngrijirile unuĭ medic. După ce se făcu bine, fu pus în lanţurĭ şi aruncat într'o celulă, păzit de două sentinele.